

ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายสรคม ดิสสะมาน

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

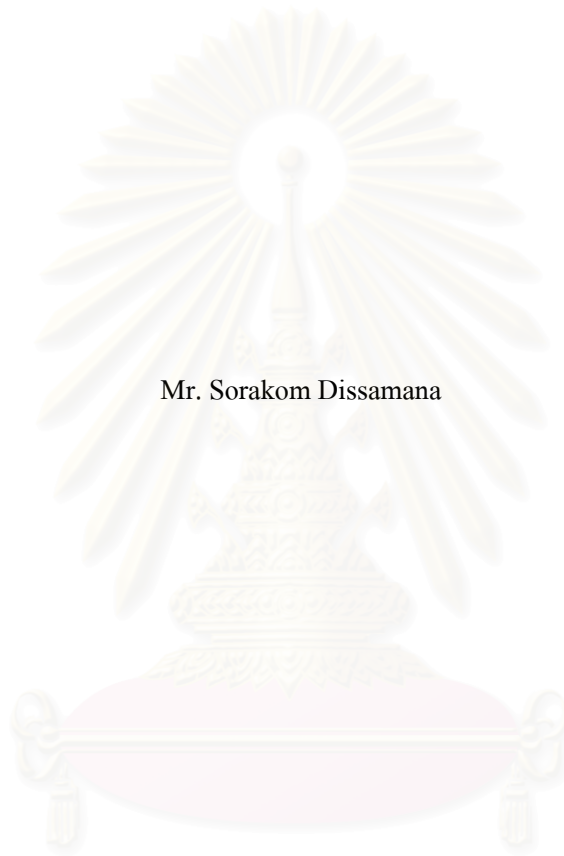
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EMPLOYER SATISFACTION WITH INFORMATION STUDIES GRADUATES,
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Mr. Sorakom Dissamana

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Library and Information Science

Department of Library Science

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

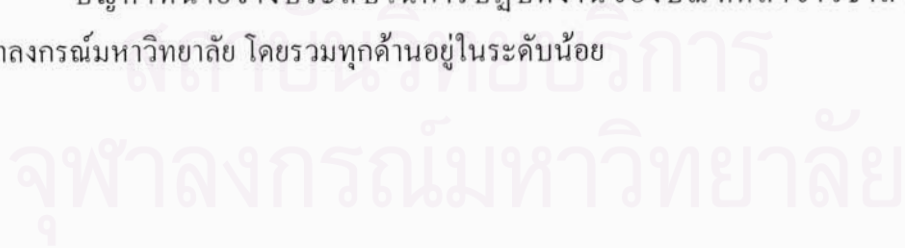
Copyright of Chulalongkorn University

สรคม ดิสสะมาน : ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสาหรณืเทศศึษา
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (EMPLOYER SATISFACTION WITH INFORMATION
 STUDIES GRADUATES, CHULALONGKORN UNIVERSITY)
 อ. ที่ปรึษา : ผศ.ดร. พิมพ์รำไพ เปรสมสมัท, 186 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึษาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชา
 สาหรณืเทศศึษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล รวมถึง
 ปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงนของบัณฑิตสาขาวิชาสาหรณืเทศศึษา จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย การดำเนินการวิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนายจ้าง
 ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาหรณืเทศศึษา จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 – 2548

ผลการวิจัยพบว่า นายจ้างของบัณฑิตสาขาวิชาสาหรณืเทศศึษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 มีความพึงพอใจในระดับมากต่อความรู้ ซึ่งจำแนกได้ 3 ด้าน ดังนี้ ความรู้ด้านวิชาชีพ ความรู้ด้าน
 เทคโนโลยีสาหรณืเทศ และความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กรที่บัณฑิต ฯ ปฏิบัติงาน และมีความ
 พึงพอใจในระดับมากต่อทักษะ ซึ่งจำแนกได้ 2 ด้าน ดังนี้ ทักษะด้านวิชาชีพ และทักษะด้าน
 เทคโนโลยีสาหรณืเทศ สำหรับคุณลักษณะส่วนบุคคล นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก ทั้ง 2
 ด้าน ดังนี้ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

ปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงนของบัณฑิตสาขาวิชาสาหรณืเทศศึษา
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับน้อย

ภาควิชา : บรรณารักษศาสตร์..... ลายมือชื่อนิสิต.....
 สาขาวิชา : บรรณารักษศาสตร์และสาหรณืเทศศาสตร์..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึษา.....
 ปีการศึกษา : 2550

4880210422 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

KEY WORD: SATISFACTION / INFORMATION STUDIES GRADUATES /
CHULALONGKORN UNIVERSITY

SORAKOM DISSAMANA: EMPLOYER SATISFACTION WITH INFORMATION
STUDIES GRADUATES, CHULALONGKORN UNIVERSITY. THESIS ADVISOR:
ASST. PROF. PIMRUMPAI PREMSMIT, D.A., 186 pp.

The objectives of this research were to study the employer satisfaction with Information Studies graduates from Chulalongkorn University, in terms of, knowledge, skills and characteristics; and to study the problems encountered by employers. The questionnaires were used to collect data from employers of Information Studies students graduated from 1998 to 2005.

The results are as follows: The employers are highly satisfied with the knowledge, comprising professional, information technology and organizational knowledge. They are also highly satisfied with professional and information technology skills. Graduates' characteristics, comprising moral and ethics, and personality, satisfied them at high level.

The employers encountered problems in all aspects at minimum level.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Department: Library Science

Student's signature

Field of study: Library and Information Science

Advisor's signature

Academic year: 2007

(Handwritten signatures)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลือของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์รำไพ เปรมสมิทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ที่กรุณาให้คำแนะนำ ปรึกษา รวมถึงให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยอย่างดียิ่งตลอดช่วงเวลาของการศึกษา และการจัดทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สุพรรณิ วราทร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผ่องพรรณ ลวนานนท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์จินดารัตน์ เบอรพันธ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความคิดเห็น และคำแนะนำ รวมถึงกำลังใจ อันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อผู้วิจัยเสมอมา และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้สั่งสอน อบรม และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ตลอดจนให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ ข้อเสนอแนะที่ดี และข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณนายจ้างของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม รวมถึงให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์สำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษาจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณ ป้าแอม และพ่่นอม รวมถึงขอขอบคุณเพื่อน พี่ และน้อง ระดับปริญญาโท รหัส 48 49 และ 50 สำหรับความช่วยเหลือ และกำลังใจที่มีให้กันเสมอมาตลอดช่วงเวลาของการศึกษา และการทำวิทยานิพนธ์

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และขอระลึกถึงพระคุณของคุณย่าศรี ดิสสะมาน ซึ่งทุกท่านให้การเลี้ยงดู อบรม สั่งสอน ช่วยเหลือ สนับสนุน และเป็นกำลังใจอย่างดียิ่งเคียงข้างผู้วิจัยเสมอมา สิ่งเหล่านี้ คือ พลังอันยิ่งใหญ่และสำคัญสำหรับผู้วิจัยตลอดไป หากประโยชน์อันใดที่พึงเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบความดีเหล่านั้นให้แก่คุณพ่อ คุณแม่ คุณย่าศรี รวมถึงครู อาจารย์ ทุกท่านของผู้วิจัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
2 ปรัชญาวรรณกรรม.....	9
การศึกษาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์.....	9
การศึกษาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในต่างประเทศ.....	9
การศึกษาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในประเทศไทย.....	16
หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา	
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2538)	20
คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์.....	35

บทที่

ความรู้ความสามารถของบรรณารักษ์และนักวิชาชีพสารสนเทศ.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	55
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	56
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	57
การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย.....	58
การเก็บและรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป.....	64
ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตฯ.....	66
ระดับความพึงพอใจที่มีต่อความรู้.....	66
ระดับความพึงพอใจที่มีต่อทักษะ.....	84
ระดับความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะส่วนบุคคล.....	97
ตอนที่ 3 ปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตฯ.....	108
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่น ๆ ของนายจ้าง.....	114
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	115
สรุปผลการวิจัย และการอภิปรายผล.....	117
ข้อมูลทั่วไป.....	117
ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตฯ.....	118
ปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตฯ.....	131

ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่น ๆ ของนายจ้างผู้ตอบแบบสอบถาม.....	132
สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	133
ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย.....	133
แนวทางการวิจัยในอนาคต.....	135
รายการอ้างอิง.....	136
ภาคผนวก.....	143
ภาคผนวก ก.....	143
ภาคผนวก ข.....	145
ภาคผนวก ค.....	158
ภาคผนวก ง.....	168
ภาคผนวก จ.....	183
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	186

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1. จำนวนบัณฑิตจำแนกตามปีสำเร็จการศึกษา.....	56
2. จำนวนนายจ้างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน.....	61
3. ประเภทของหน่วยงานที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน.....	65
4. ระยะเวลาการปฏิบัติงานบัณฑิตฯ ในหน่วยงาน / องค์กร.....	65
5. ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ ของบัณฑิตฯ.....	68
6. ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ด้านวิชาชีพ.....	72
7. ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ.....	78
8. ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กร.....	83
ที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน	
9. ความพึงพอใจของนายจ้างในด้านทักษะ ของบัณฑิตฯ.....	86
10. ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะด้านวิชาชีพ.....	90
11. ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ.....	95
12. ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะส่วนบุคคล ของบัณฑิตฯ.....	98
13. ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม.....	101
14. ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ.....	106
15. ปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตฯ.....	111
16. ตารางแสดงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์.....	178
ที่เปิดสอนระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย	

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา (Educational Quality Assurance, EQA) ในสถานศึกษาทุกระดับ เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาการศึกษาของประเทศในทุกระดับและรักษามาตรฐานของสถานศึกษาแต่ละแห่งให้เป็นที่ยอมรับอย่างเป็นทางการ ด้วยความมุ่งหวังที่จะเห็นผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับมีผลการเรียนรู้ที่เป็นไปตามกำหนดของหลักสูตรและตามความคาดหวังของสังคม ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในทุก ๆ ฝ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2546)

สถาบันอุดมศึกษา มีภาระหน้าที่อันสำคัญประการหนึ่ง คือ การผลิตบัณฑิตมาปฏิบัติงานวิชาชีพต่าง ๆ ในสังคมและตอบสนองความต้องการในการใช้บัณฑิตเหล่านั้นได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สิ่งสำคัญที่สถาบันอุดมศึกษาต้องคำนึงถึงในการผลิตบัณฑิต คือ คุณภาพของบัณฑิต ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมาคุณภาพของบัณฑิตนับเป็นปัญหาสำคัญและเป็นปัญหาวิกฤติของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน (สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546) คณะกรรมการอุดมศึกษา ฯ จึงได้กำหนดนโยบายการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ซึ่งมีเนื้อหาในเรื่องการดำเนินงานด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยผลที่ได้จากการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาสามารถนำมาพัฒนา ปรับปรุงสถานศึกษาและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น

สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกระดับอุดมศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้กำหนดโครงสร้างมาตรฐานการศึกษาสำหรับใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินคุณภาพการศึกษา 8 มาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานด้านการเรียนรู้ มาตรฐานด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ มาตรฐานด้านบริการวิชาการ มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มาตรฐาน

ด้านบริหารจัดการ และมาตรฐานด้านระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยใน 8 มาตรฐานเหล่านี้ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมิน จำนวน 28 ตัวบ่งชี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2546) ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงควรเตรียมข้อมูลทุกด้านตามเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวให้ครบถ้วน โดยเฉพาะเกณฑ์ในด้านมาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิตซึ่งมี ตัวบ่งชี้หนึ่ง คือ ระดับความพึงพอใจของนายจ้าง / ผู้ประกอบการ / ผู้ใช้บัณฑิต ที่สามารถใช้เป็นสิ่งที่สะท้อนคุณภาพของบัณฑิตในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่แต่ละสถาบันผลิตออกไป ว่าสามารถปฏิบัติงานตอบสนองกลุ่มนายจ้างต่าง ๆ ได้มากน้อยเพียงใด

การศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทยนั้น เริ่มต้นเมื่อ พ.ศ. 2498 ที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเริ่มเปิดสอนในระดับอนุปริญญาเรียกว่าวิชาการจัดการห้องสมุด (สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์, 2529) ต่อมาในปี พ.ศ. 2502 คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เปิดสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์เป็นวิชาเอกในระดับปริญญาตรีเป็นครั้งแรก หลังจากนั้นได้มีการออกพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2522 ซึ่งได้กำหนดให้แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ เปลี่ยนชื่อเป็น “ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์” ภาควิชาฯ ได้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อการศึกษาทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ได้แก่ แนวโน้มด้านเทคโนโลยีโดยเฉพาะพัฒนาการด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม คุณค่าและราคาของสารนิเทศที่ทำให้เกิดการเรียกเก็บค่าบริการสารนิเทศ การแข่งขันระหว่างสถาบันผู้ให้บริการสารนิเทศ อันเนื่องมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารนิเทศที่ผสมผสานกับการคิดค่าบริการสารนิเทศ รวมถึง ข่ายงานสารนิเทศและอินเทอร์เน็ต เป็นต้น (นงลักษณ์ ไม่น่ายักิจ, 2538) จนกระทั่งปี พ.ศ. 2538 ภาควิชาฯ ได้ปรับปรุงหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ เป็นหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ในสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานสารนิเทศ ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์และวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับสารนิเทศ โดยใช้เทคโนโลยีสารนิเทศได้ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะอักษรศาสตร์, 2546) ดังนั้น การปรับปรุงและการพัฒนาการเรียนการสอนจึงนับเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความทันสมัยและก่อให้เกิดความพร้อมทั้งในด้านวิชาชีพสารนิเทศ และในด้านทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน เช่น ทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารนิเทศ ทักษะด้านการบริหารจัดการ ทักษะด้านการสื่อสาร เป็นต้น

การศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ เริ่มต้นที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาจนถึงปัจจุบัน เป็นระยะเวลามากกว่า 50 ปี มีบัณฑิตที่ออกไปรับใช้สังคมมากกว่า 1,000 คน ตั้งแต่ พ.ศ. 2515 – 2542 มีการศึกษาและสำรวจเกี่ยวกับสถานภาพการทำงานของบัณฑิตผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากภาควิชาฯ ในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง รวม 5 เรื่อง ได้แก่ ประภาวดี พงณา, ทรงสรรค์ นิลกำแหง และมาลินี สุขปรีดี (2515) ได้สำรวจฐานะการทำงานห้องสมุดของนิสิตเก่า แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2498 – 2513 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบฐานะและสภาพการทำงานของบัณฑิต การศึกษาต่อ ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน ชุติมา สัจจามันท์ (2518) ทำวิจัยเรื่อง การสำรวจสถานภาพการทำงานของบัณฑิต และมหาบัณฑิตปีการศึกษา 2507 – 2516 สาขาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคูณสมบัติและพื้นความรู้เดิมของบัณฑิตและมหาบัณฑิต แนวโน้มที่นำมาสู่ความสนใจในวิชาชีพบรรณารักษ์ หน้าที่การทำงาน ลักษณะและชนิดของงาน สถานภาพในการทำงาน การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงาน ปัญหาและอุปสรรคต่อการศึกษาต่อและการอบรมดูงานภายหลังสำเร็จการศึกษา สุวรรณ ชุติมันต์ (2524) ได้ศึกษาสถานภาพการทำงานของบัณฑิตและมหาบัณฑิตปีการศึกษา 2517 – 2522 สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภูมิหลังของบัณฑิตและมหาบัณฑิต และแรงจูงใจในการเลือกศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ตลอดจนสำรวจสถานภาพการทำงานภายหลังสำเร็จการศึกษาลักษณะและประเภทของงาน การนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ปฏิบัติงานวิชาชีพบรรณารักษ์ ปัญหาในการปฏิบัติงาน การศึกษาต่อ และเพื่อรวบรวมข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของบัณฑิตต่อภาควิชาฯ นงลักษณ์ ไม่น่ายักจิก (2529) ได้ศึกษาสภาพการทำงานของบัณฑิตและมหาบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2524 – 2528 และกันยารัตน์ ดัดพันธ์ (2542) ได้สำรวจสถานภาพการทำงานของบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ปีการศึกษา 2535 – 2539 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสถานภาพการทำงานของบัณฑิตและมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์หรือบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ในด้านตำแหน่งงาน หน่วยงานที่สังกัด เงินเดือน และลักษณะงานที่รับผิดชอบ และศึกษาการนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน และปัญหาที่บัณฑิตและมหาบัณฑิตประสบ

จากการศึกษาที่ผ่านมาในข้างต้น พบว่า ผลการศึกษาทั้งหมด สอดคล้องกันในเรื่อง บัณฑิตและมหาบัณฑิตส่วนใหญ่ประกอบอาชีพบรรณารักษ์ และทำงานในห้องสมุดวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยมากที่สุด โดยมีการนำความรู้ที่ได้ศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางและมาก นอกจากนี้ ปัญหาที่บัณฑิตและมหาบัณฑิตประสบในการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ปัญหาด้านการบริหาร และปัญหาด้านภาษาต่างประเทศไม่มีดีพอ

นอกจากนี้ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของบรรณารักษ์หรือผู้ให้บริการสารนิเทศ 2 เรื่อง ได้แก่ การสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้ให้บริการสารนิเทศ ซึ่งได้แก่ งานวิจัยของ ยูพิน เตชะมณี และคณะ (2534) ทำวิจัยเรื่อง การสำรวจระดับความรู้ความสามารถของบุคลากรที่ให้บริการข้อมูลสารนิเทศที่ผู้บริหารต้องการ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่มต่าง ๆ เกี่ยวกับระดับความรู้ความสามารถที่จำเป็นของบุคลากรที่ให้บริการข้อมูลสารนิเทศ โดยแบ่งกลุ่มผู้บริหารออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มมหาวิทยาลัย กลุ่มโรงเรียน และวิทยาลัย กลุ่มหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่สถานศึกษา และรัฐวิสาหกิจ และกลุ่มหน่วยงานเอกชนและองค์กรระหว่างประเทศ จากผลการวิจัย 2 เรื่องข้างต้น พบว่า สอดคล้องกันในเรื่องความรู้ความสามารถที่บรรณารักษ์ และผู้ปฏิบัติงานสารนิเทศควรมี คือ ความรู้ความสามารถด้านงานเทคนิค งานบริการ และงานด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีพินพา อินแบน, กุสธิดา ท้วมสุข, และจุฑารัตน์ ศราวณะวงศ์ (2542) ศึกษาเรื่อง ลักษณะงานและความรู้ความสามารถของบุคลากรผู้ให้บริการสารนิเทศในองค์กรของรัฐและเอกชนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการให้บริการสารนิเทศของหน่วยบริการสารนิเทศในองค์กรของรัฐและเอกชน และสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรต่อความรู้ความสามารถของบุคลากรผู้ทำหน้าที่ให้บริการสารนิเทศ

จากการศึกษาทั้ง 7 เรื่อง ที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นการสำรวจเกี่ยวกับสถานภาพการทำงาน และการสำรวจที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ในด้านความคิดเห็นของผู้บริหารต่อความรู้ความสามารถของผู้ให้บริการสารนิเทศ แต่ยังไม่ปรากฏการศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างเพื่อสะท้อนการปฏิบัติงานของบัณฑิต ว่าตอบสนองความต้องการของนายจ้างได้หรือไม่ และผลการปฏิบัติงานเป็นที่พึงพอใจของนายจ้างมากน้อยเพียงใด จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล รวมทั้งปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวางแผน การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน และส่งเสริมการผลิตบัณฑิตของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ตรงกับความต้องการของนายจ้าง ในปัจจุบัน นอกจากนี้ ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษา:

1. ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล
2. ปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก ในความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ปัญหาในระดับมาก ที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ บัณฑิตขาดความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาในการทำงาน และขาดความอดทนในการทำงาน

ตัวแปรในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหน่วยงาน

1.1 ประเภทของหน่วยงาน

- ห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ
- หน่วยงานอื่น

2. ความพึงพอใจของนายจ้าง / ผู้บังคับบัญชา

2.1 ความพึงพอใจของนายจ้างในด้านความรู้

- ความรู้ด้านวิชาชีพ
- ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ความรู้ในองค์กร / หน่วยงาน ที่บัณฑิตปฏิบัติงาน

2.2 ความพึงพอใจของนายจ้างในด้านทักษะ

- ทักษะด้านวิชาชีพ
- ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.3 ความพึงพอใจของนายจ้างในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล

- คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม
- คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

3. ปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นายจ้างของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จำนวน 143 คน ที่จบการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2541-2548

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล รวมถึงปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ หลักสูตรสารนิเทศศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ รวมทั้งความรู้ความสามารถของบัณฑิตทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

สร้างแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยคำถามทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด สำหรับให้นายจ้างประเมินความพึงพอใจที่มีต่อบัณฑิต สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล รวมถึงปัญหาที่นายจ้างประสบจากการใช้งานบัณฑิตฯ ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การประเมินผลความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิต สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล

ตอนที่ 3 คำถามที่เกี่ยวกับปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของ บัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่น ๆ ของนายจ้างผู้ตอบแบบสอบถาม

3. ทดสอบแบบสอบถามกับนายจ้างของบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ สารนิเทศศึกษา และสารสนเทศศึกษา ที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ จำนวน 5 คน และแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือ เพื่อสำรับนำไปใช้เก็บข้อมูลสำหรับกลุ่ม ประชากรจริงในการทำวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่แก้ไขอย่างสมบูรณ์ กับนายจ้างของ บัณฑิต สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่า มัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้านสังคมศาสตร์ สำหรับวินโดวส์ (SPSS-Statistical Package for the Social Science for Windows)

6. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

7. การสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่จะได้รับ

เป็นแนวทางในการส่งเสริมการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษาที่มีความรู้ ทักษะ และ คุณลักษณะส่วนบุคคล ให้สอดคล้องกับความต้องการของนายจ้าง และภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สามารถนำผลการศึกษาที่ได้ ไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อรองรับการประกัน คุณภาพการศึกษาภายนอก

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. บัณฑิตสาขาวิชาสาหรณิเทศศึกษา

หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรอักษรศาสตร บัณฑิตสาขาวิชาสาหรณิเทศศึกษา ของภาควิชาบรรณารักษศาสตร คณะอักษรศาสตร จุฬาลงกรณัมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 - 2548

2. นายจ้าง

หมายถึง ผู้ที่ว่าจ้างให้บัณฑิตสาขาวิชาสาหรณิเทศศึกษา จุฬาลงกรณัมหาวิทยาลัย ทำงานให้ ในที่นี้รวมถึง ผู้บังคับบัญชา ในหน่วยงาน / องค์กร ที่บัณฑิตสาขาวิชาสาหรณิเทศศึกษา จุฬาลงกรณัมหาวิทยาลัย ทำงานอยู่ ซึ่งมีหน้าที่ดูแล ควบคุม ติดตาม กำกับ การปฏิบัติงานของบัณฑิตโดยตรง

3. ความพึงพอใจ

หมายถึง ความรู้สึกชอบใจ ประทับใจ หรือการมีเจตคติที่ดีต่อการกระทำของบุคคลหรือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ความรู้สึกชอบใจ ประทับใจ หรือการมีเจตคติที่ดีของนายจ้าง / ผู้บังคับบัญชา ที่มีต่อความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคลของบัณฑิตสาขาวิชาสาหรณิเทศศึกษา จุฬาลงกรณัมหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณัมหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ปริทัศน์วรรณกรรม

ในการศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ การศึกษาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พ.ศ. 2538) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ความรู้ความสามารถของบรรณารักษ์และนักวิชาชีพสารนิเทศ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

การศึกษาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในต่างประเทศ

การศึกษาบรรณารักษศาสตร์ได้เริ่มเปิดสอนมาเป็นระยะเวลานานแล้ว โดยเริ่มขึ้นอย่างเป็นทางการใน ค.ศ. 1887 เมื่อ Mevil Dewey ได้ก่อตั้ง School of Library Economy ณ มหาวิทยาลัย Columbia ประเทศสหรัฐอเมริกา และต่อมาในปี ค.ศ. 1889 ได้ย้ายไปอยู่ที่ห้องสมุดแห่งรัฐนิวยอร์ก ในเมือง Albany หลังจากนั้นจึงได้มีสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เริ่มเปิดสอนบรรณารักษศาสตร์มากขึ้น ได้แก่ Pratt Institute ในเมืองนิวยอร์ก Armour Institute ในเมืองชิคาโก และ Drexel Institute ในเมืองฟิลาเดลเฟีย หลังจากนั้น ในปี ค.ศ. 1926 ได้มีการเปิดโรงเรียนสอนบรรณารักษศาสตร์แห่งใหม่ คือ Graduate Library School ที่มหาวิทยาลัยชิคาโก โดยได้รับความสำเร็จและมีชื่อเสียงในการจัดการศึกษา ด้วยหวังว่าจะเป็นโรงเรียนที่ผลิตนักวิชาชีพบรรณารักษ์ ให้เทียบเท่ากับโรงเรียนที่ผลิตนักวิชาชีพด้านอื่น ๆ โดยได้เปิดสอนในระดับปริญญาเอก และมุ่งเน้นการเป็นผู้นำด้านการวิจัย (นงลักษณ์ ไม่น่ายกกิจ, 2543: 44)

การศึกษาบรรณารักษศาสตร์ในสมัยแรกนั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกหัดอบรมให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานห้องสมุดประจำวัน หลักสูตรที่เกิดขึ้นจึงเน้นเฉพาะงานเทคนิค ซึ่งโรงเรียนบรรณารักษศาสตร์แต่ละแห่งต่างก็ได้กำหนดเกณฑ์ในการรับนักศึกษาขึ้นเอง โปรแกรมการศึกษาจึงมีความหลากหลาย ไม่ถูกควบคุมให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดการจัดตั้งสมาคม

โรงเรียนบรรณารักษศาสตร์อเมริกัน (Association of American Library Schools) ในปี ค.ศ. 1915 เพื่อก่อให้เกิดมาตรฐานของหลักสูตรการเรียนการสอนและการรับนักศึกษาในโรงเรียนบรรณารักษศาสตร์ขึ้น (Quinn and Rogers, 1992)

จากคุณภาพการศึกษาที่หลากหลาย ทำให้บุคลากรที่เข้ามาปฏิบัติงานในห้องสมุดด้วยคุณภาพลง องค์การคาร์เนกี (The Carnegie Corporation) ซึ่งได้สนับสนุนการจัดตั้งห้องสมุดในหลาย ๆ แห่ง จึงมอบหมายให้ Charles C. Williamson สืบสวนการจัดการศึกษาในโรงเรียนบรรณารักษศาสตร์ ในปี ค.ศ. 1921 ผลการสำรวจได้ถูกจัดพิมพ์และรู้จักกันในชื่อ Williamson Report ซึ่งผลการสำรวจดังกล่าว มีข้อเสนอแนะที่น่าสนใจบางประการ คือ สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนทางด้านบรรณารักษศาสตร์ควรแสดงบทบาทให้เด่นชัดว่า มีหน้าที่สอน / อบรม บรรณารักษวิชาชีพ และปล่อยให้การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เป็นหน้าที่ของห้องสมุด โดยเน้นถึงการฝึกงานเป็นสิ่งสำคัญ ควรเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาทางด้านบรรณารักษศาสตร์เหล่านั้นควรเลิกทดสอบบุคลิกภาพ การพัฒนาหลักสูตรควรทำให้เป็นมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานที่จะพัฒนาขึ้น และสุดท้ายสถาบันการศึกษาทางด้านบรรณารักษศาสตร์ควรจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย เหมือนกับสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนในวิชาชีพอื่น ๆ ไม่ใช่จัดการเรียนการสอนในห้องสมุด (นงลักษณ์ ไม่น่ายักจ, 2543: 45)

ผลการศึกษาของ Williamson ส่งผลกระทบต่อทิศทางการศึกษาด้านบรรณารักษศาสตร์ ทำให้ในปี ค.ศ. 1924 องค์การคาร์เนกี สมาคมห้องสมุดอเมริกัน ได้จัดตั้ง Board of Education for Librarianship (BEL) ขึ้น เพื่อรับผิดชอบการพัฒนามาตรฐาน และการรับรองวิทยฐานะสถาบันการศึกษาทางด้านบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งต่อมาในปี ค.ศ. 1956 จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น ALA Committee on Accreditation โดยมีหน้าที่วางแผน ประเมินผล ตลอดจนรับรองวิทยฐานะสถาบันการศึกษาทางด้านบรรณารักษศาสตร์

ส่วนการศึกษาด้านสารสนเทศศาสตร์ (Information Science) นั้น ได้เริ่มขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1950 ที่มหาวิทยาลัย Western Reserve โดยเปิดสอนทางด้านเอกสารสนเทศ (Documentation) ซึ่งในปี ค.ศ. 1951 มหาวิทยาลัย Columbia ได้เปิดสอนสารสนเทศศาสตร์ ในรายวิชาที่เกี่ยวกับ Documentation เช่นกัน หลังจากนั้น ในปี ค.ศ. 1955 มหาวิทยาลัย Western Reserve ได้เปิดสอนวิชาด้านการค้นคืนสารสนเทศ (Information retrieval) โดยใช้ชื่อวิชาว่า Machine Literature Searching และในปี 1959 คำว่า สารสนเทศศาสตร์ ได้ถูกนำมาใช้ครั้งแรกในการตั้งชื่อหลักสูตร Computer and Information Science Program ของคณะวิศวกรรมไฟฟ้า (School of Electrical Engineering) มหาวิทยาลัย Pennsylvania University (Stieg, 1992) จึงทำให้สารสนเทศศาสตร์

เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น นับตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1960 ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม ส่งผลกระทบอย่างมากต่อการพัฒนารูปแบบและวิธีการในการจัดเก็บ ค้นคืน รวมถึงการเผยแพร่สารสนเทศ ซึ่งในปี ค.ศ. 1967 สถาบันการศึกษาทางด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์และสารสนเทศของสถาบันเทคโนโลยีแห่งรัฐจอร์เจีย และศูนย์สารสนเทศศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัย Lehigh มลรัฐเพนซิลวาเนีย ได้ร่วมมือกันเปิดสอนในหลักสูตรสารสนเทศศาสตร์ขึ้น โดยมีการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ประกอบ 5 สาขาวิชาหลัก ได้แก่ การวิเคราะห์สารสนเทศ นิเวศวิทยาของระบบสารสนเทศ สื่อสารสนเทศ การจัดองค์การสารสนเทศ และระบบการเชื่อมประสาน (Miski, 1986) หลังจากนั้น จึงเกิดการการเรียนการสอนทางด้านสารสนเทศศาสตร์ตามมาอีกมากมาย ดังจะเห็นได้จาก นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ (2532: 181) ได้ทำการวิเคราะห์การเรียนการสอนทางด้านสารสนเทศศาสตร์ที่เปิดสอนในประเทศสหรัฐอเมริกา และแคนาดา จำนวน 36 แห่ง พบว่าสารสนเทศศาสตร์ เปิดสอนในสถาบันการศึกษาทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์มากที่สุด รองลงมา เปิดสอนในสถาบันการศึกษาทางด้านบรรณารักษ์ การสื่อสารสารสนเทศศาสตร์ วิทยาการคอมพิวเตอร์และสารสนเทศศาสตร์ การบริหารและการจัดการตามลำดับ และสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนสารสนเทศศาสตร์น้อยที่สุด คือ สถาบันการศึกษาทางด้านวิศวกรรมอุตสาหกรรม

สารสนเทศศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่เกิดขึ้นใหม่ ซึ่งเป็นผลมาจากจากความก้าวหน้าและพัฒนาการในด้านความรู้ การค้นคว้าวิจัย การประดิษฐ์คิดค้นต่าง ๆ ก่อให้เกิดการตีพิมพ์เผยแพร่ความรู้ ข้อเท็จจริงที่ค้นพบเหล่านั้น ซึ่งในปัจจุบัน มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เรียกว่า สารสนเทศท่วมท้น (Flood of Information) หรือการทะลักของสารสนเทศ (Information Explosion) ดังนั้น สารสนเทศศาสตร์จึงเป็นวิชาที่มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องและเป็นลำดับ โดยมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาในหลายสาขาวิชา เช่น บรรณารักษศาสตร์ (Library Science) และเอกสารสนเทศ (Documentation) เป็นต้น

นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ (2532: 179) ได้สรุปขอบเขตและความสัมพันธ์ของสารสนเทศศาสตร์กับสาขาวิชาอื่น ไว้ดังนี้

สารสนเทศศาสตร์ใช้ทฤษฎีและวิธีการสอนของสาขาอื่น คือ

1. เครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์และพฤติกรรม (Tools for the scientific analysis of information and its behavior) โดยเป็นการอาศัยความรู้จากศาสตร์ด้านคณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ ประสาทวิทยา สถิติและวิธีวิจัย การวิจัยดำเนินการ และภาษาศาสตร์

2. เครื่องมือสำหรับการประมวลผล การเก็บและเผยแพร่สารสนเทศ (Tools for capturing processing, storing and dissemination information) โดยเป็นการอาศัยเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ศาสตร์ การสื่อสาร โสตทัศน และไมโครกราฟิก รวมถึงการศึกษาเปรียบเทียบระบบอัตโนมัติต่าง ๆ (Cybernetics and Automata)

3. เครื่องมือสำหรับวิเคราะห์และทำให้เข้าใจถึงสิ่งแวดล้อมสารสนเทศ (Tools for the analysis and understanding of the information environment) โดยเป็นการอาศัยศาสตร์ของปรัชญา จิตวิทยา สังคมวิทยา มานุษยวิทยา ญาณวิทยา บรรณมิติ เศรษฐศาสตร์ และการเมือง

4. เครื่องมือสำหรับการจัดการสารสนเทศ (Tools for managing information) โดยเป็นการอาศัยศาสตร์ของการบัญชี การจัดการและการบริหาร เศรษฐศาสตร์ การทำนโยบาย และการประชาสัมพันธ์

5. เครื่องมือสำหรับการจัดการความรู้และการให้บริการ (Tools for the intellectual organization and provision of the service) โดยเป็นการอาศัยศาสตร์ของวิทยาศาสตร์สารสนเทศ การทำรายการและจัดหมวดหมู่ การทำสาระสังเขปและดรรชนี การจัดการจดหมายเหตุ บรรณานุกรม การอ้างอิง และการแนะแนว

บรรณารักษศาสตร์กับสารสนเทศศาสตร์ เป็นวิชาที่ใกล้เคียงและเกี่ยวเนื่องกัน มีรายวิชาหลักที่เหมือนกัน แต่มีความแตกต่างกัน คือ บรรณารักษศาสตร์ เน้นการจัดระบบวัสดุสารสนเทศ ส่วนสารสนเทศศาสตร์ มุ่งการจัดเก็บเนื้อหาในรายวิชาหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ จึงอาจกล่าวได้ว่าสารสนเทศศาสตร์เป็นส่วนที่พัฒนามาจากการปฏิบัติทางบรรณารักษศาสตร์

ถึงแม้ว่าการศึกษابรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์จะเริ่มต้นในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน แต่ศาสตร์ทั้งสองด้านยังคงมีเนื้อหาความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกัน และมีลักษณะร่วมกันอยู่หลายประการ แม้นมาส ขวลิขิต (2532) ได้ระบุลักษณะร่วมของบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ไว้ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะของการเป็นศาสตร์และศิลปะ

ด้านการเป็นศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เป็นกระบวนการของความรู้ (Knowledge) ที่พัฒนาจากวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เช่น มีการรวบรวมข้อเท็จจริงที่มีอยู่ศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะของข้อเท็จจริงเหล่านั้น พัฒนาระบบการทางเทคนิคโดยการวิจัย เป็น

ต้น และด้านการเป็นศิลปะ คือ การนำความรู้ที่ได้มาตามกระบวนการวิทยาศาสตร์ มาผสมผสาน ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อใช้ความรู้นั้นให้เกิดผล

2. ลักษณะของเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

บรรณารักษศาสตร์ นอกจากการศึกษาเกี่ยวกับการดูแล และรักษาหนังสือ ยังศึกษาเกี่ยวกับการจัดการ รักษา เนื้อหาของหนังสือและเอกสารต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถ เข้าถึงและนำเนื้อหาในหนังสือเหล่านั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ส่วนสารนิเทศศาสตร์ เป็นการศึกษาถึงวิธีการประมวลผลเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง เจาะจง ตลอดจนวิธีการค้นคืนเนื้อหา รายละเอียดในเรื่องราวต่าง ๆ ที่กระจัดกระจาย มารวมเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงอย่างครบถ้วนและรวดเร็ว

3. ลักษณะของศาสตร์ที่เน้นการปฏิบัติ

บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ เน้นการนำความรู้ไปปฏิบัติ เพื่อ ก่อให้เกิดผลและสร้างสรรค์บริการต่าง ๆ ให้แก่บุคคลและ นอกจากนี้ ยังนำความรู้ที่ได้รับมาสร้าง ช่องทางเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ ทั้งในด้านรูปธรรม คือ การเข้าถึงตัววัสดุ เช่น หนังสือ หรือสื่อประเภทต่าง ๆ และในด้านของนามธรรม คือ เนื้อหาที่ประกอบอยู่ในวัสดุเหล่านั้น

4. ลักษณะที่เป็นสหวิทยาการ

การศึกษาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ผู้เรียนต้องเรียนรู้ศาสตร์ อื่น ๆ ที่จะช่วยเกื้อกูลความเข้าใจในวิชาหลัก ดังนั้น บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จึง ต้องรวบรวมบางส่วนของศาสตร์ต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ที่ลึกซึ้งมากขึ้น เช่น ความรู้เบื้องต้นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ การสื่อสารและ เทคโนโลยีโทรคมนาคม เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ จิตวิทยา ภาษาศาสตร์ เป็นต้น

5. ลักษณะของการเคลื่อนไหวอยู่เสมอ

บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความรู้และ ความเป็นไปในสังคม จึงเกิดความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การเพิ่มขึ้นของสารนิเทศในโลกทำให้ต้อง พัฒนากระบวนการดำเนินงานเทคนิค และบริการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการจัดเก็บและค้นคืน สารนิเทศเหล่านั้น ได้อย่างรวดเร็ว ครบถ้วน และทันสมัย การศึกษามรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์ จึงต้องมีการวิจัยและพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการพัฒนาศาสตร์ให้ทันสมัย

6. ลักษณะของการเป็นผู้นำและผู้ตาม

ด้านการเป็นผู้นำ บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มีลักษณะเป็นผู้นำของสังคม เนื่องจากเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล ความรู้ และข่าวสารต่าง ๆ และในด้านของห้องสมุด / ศูนย์สารนิเทศต่าง ๆ เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ ข่าวสารที่ทันสมัย แก่สังคมและชุมชน ในการสร้างและแนะนำแนวคิดใหม่ ๆ

ในขณะเดียวกัน บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ต้องเคลื่อนไหวตามความเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยในด้านความต้องการของผู้ใช้ ต้องศึกษาปรับตัวให้เข้าถึงความต้องการของผู้ใช้ คิดหาวิธีการรวบรวม จัดเก็บ และสร้างเครื่องมือในการให้ผู้ใช้เข้าถึงเนื้อหาหรือสารนิเทศที่ต้องการ ซึ่งนำไปสู่พัฒนาการทางเทคโนโลยีสารนิเทศที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมได้อย่างเหมาะสม

จากพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีสารนิเทศ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการศึกษาทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ทำให้การศึกษาด้านบรรณารักษศาสตร์ต้องปรับเปลี่ยนตัวเองอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ สถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์จำเป็นต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ นอกจากผลกระทบของเทคโนโลยีสารนิเทศที่ส่งผลต่อการศึกษาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในปัจจุบันแล้ว

Tang (1999) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการศึกษาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ไว้ดังนี้

1. เศรษฐกิจ

ในปัจจุบัน สภาพเศรษฐกิจเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการแข่งขันการจัดการสารนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การดำเนินกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ในสังคมแห่งเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมเช่นนี้ การผลิตผลิตภัณฑ์และบริการสารนิเทศที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศได้

2. สังคม

สภาพสังคมในปัจจุบันที่เต็มไปด้วยข้อมูล สารนิเทศ ที่หลากหลายรูปแบบและหาได้ง่ายทั่วไป การได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ จะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานหรือตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำมากยิ่งขึ้น ทักษะในการค้นหาข้อมูลทั้งจากอินเทอร์เน็ตและฐานข้อมูลทั่วไป รวมถึงการเข้าถึงผลิตภัณฑ์และบริการออนไลน์ จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการค้นหาข้อมูลสารนิเทศ แล้วจึงนำสารนิเทศที่ได้รับมาประมวลผล เพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจ

3. รัฐบาล

การสนับสนุนของรัฐบาลในด้านการศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ ในการช่วยส่งเสริมพัฒนาการของการศึกษาทางด้านการบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของแต่ละประเทศ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและปราศจากอุปสรรค

จากปัจจัยต่าง ๆ ในข้างต้น ส่งผลให้การเรียนการสอนบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในปัจจุบัน เน้นให้ความสำคัญกับการผนวกการเรียนการสอนทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารจัดการ โดยในปัจจุบันมีการรวมตัวกันระหว่างสถาบันการศึกษาทางด้านสารนิเทศและการสื่อสารมวลชน และสถาบันการศึกษาทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อร่วมมือกันในการจัดและเปิดสอนหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ซึ่งเน้นการเรียนการสอนทางด้านสารนิเทศดิจิทัล สื่อสารนิเทศสมัยใหม่ และเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ (Chaudhry Sattar, 2007)

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงชื่อหลักสูตรที่เปิดสอนทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษาในปัจจุบัน มักใช้คำว่า การจัดการสารนิเทศ วิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ร่วมกับคำว่า บรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ หรือสารนิเทศศาสตร์ (Abdullahi, 2007)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การศึกษาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในประเทศไทย

การศึกษาบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทย เริ่มขึ้นเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2494 ที่ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยจัดเป็นภาคการศึกษาพิเศษในตอนเย็น ซึ่งในขณะนั้นเรียกว่าวิชาการจัดห้องสมุด ความสนใจในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์นี้ เริ่มมาจากใน พ.ศ. 2489 ได้มีการจัดตั้งห้องสมุดชาวสารอเมริกัน ขึ้นที่ถนนราชดำเนิน บรรณารักษ์ไทยในขณะนั้นให้ความสนใจเกี่ยวกับการจัดห้องสมุดดังกล่าวเป็นอย่างมาก Mary Angle Myer บรรณารักษ์ประจำห้องสมุดชาวสารอเมริกัน จึงเสนอขอความช่วยเหลือจากมูลนิธิฟูลไบรท์ ให้จัดส่งอาจารย์ชาวอเมริกัน มาทำการสอนวิชาจัดห้องสมุด นำโดย Dr. Frances Lander Spain ผู้เชี่ยวชาญจากประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นผู้วางแนวทางการสอน และจัดหลักสูตรวิชาห้องสมุด โดยวิชาหลักที่เปิดสอนในขณะนั้น ได้แก่ วิชาจัดห้องสมุดขั้นพื้นฐาน 6 วิชา คือ วิชาจัดห้องสมุดเบื้องต้น การทำบัตรรายการ และการจัดหมู่หนังสือ บริการตอบคำถาม การเลือกซื้อวัสดุในห้องสมุด การทำบัตรรายการและการจัดหมู่หนังสือขั้นสูง และ การบริหารงานห้องสมุด (สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์, 2529)

การเริ่มต้นศึกษาวิชาจัดห้องสมุดในครั้งนั้น ก่อให้เกิดความตื่นตัวต่อการศึกษาในเรื่องห้องสมุด มีผู้สนใจศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ศาสตราจารย์รอง ศยามานนท์ คณบดีคณะอักษรศาสตร์ในขณะนั้น ได้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาในเรื่องดังกล่าว จึงได้รับเอาวิชาห้องสมุดเข้ามาทำการสอนในภาคปกติของคณะอักษรศาสตร์ ซึ่ง พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนคราธิปกประพันธ์ ได้ประทานชื่อวิชาให้ใหม่ เรียกว่า “วิชาบรรณารักษศาสตร์” หลังจากนั้น จึงได้จัดตั้งแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ขึ้น ในคณะอักษรศาสตร์ (สุพรรณิ วราทร, 2548)

การศึกษาบรรณารักษศาสตร์ในระดับอุดมศึกษา เปิดสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2498 ที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ หลังจากนั้น ได้มีมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้เปิดสอนตามมา ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยศิลปากร ตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2510 มหาวิทยาลัยในภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย ได้เริ่มจัดการเรียนการสอนบรรณารักษศาสตร์ขึ้น ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (สอวงศรี พรสุวรรณ, 2542) การศึกษาบรรณารักษศาสตร์ ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสังคมสารสนเทศ ที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลให้กระบวนการทำงานของห้องสมุดเปลี่ยนแปลงไป โดยเน้นการนำระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีมาใช้อำนวยความสะดวกในการทำงานของห้องสมุดมากยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดการเน้นคุณ

ค่าที่ตัวสารนิเทศ ห้องสมุดต้องปรับกระบวนการในการให้บริการ เน้นการแข่งขัน และเปิดตลาดเชิงรุกในด้านสารนิเทศแก่ผู้ใ้ใช้มากยิ่งขึ้น จากปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ จึงเกิดการพัฒนารับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้น เห็นได้จากผลการสัมมนาของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปี พ.ศ. 2527 และผลการสัมมนาของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2529 ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ และแนวโน้มการผลิตบัณฑิตทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของตลาดงาน ซึ่งผลการสัมมนาสอดคล้องกันในเรื่อง การพัฒนาหลักสูตร โดยเพิ่มเนื้อหาทางวิชาการด้านเทคโนโลยีสารนิเทศ และเทคโนโลยีอื่น ๆ ที่ทันสมัย นอกจากนี้ ผลการสัมมนาของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เสนอให้เพิ่มเติม เนื้อหาทางด้านบริการสารนิเทศ การสื่อสารสำหรับบรรณารักษ์ การวิเคราะห์ระบบ และการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในงานห้องสมุด (ภรณ์ศิริโชติ, 2528) ส่วนผลการสัมมนาของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เสนอเพิ่มเติม เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ใหม่ทางด้านสารนิเทศศาสตร์ และความรู้ด้านวรรณกรรมของสาขาวิชาอื่น ๆ เช่น วรรณกรรมด้านพาณิชยศาสตร์ และอุตสาหกรรมศาสตร์ เป็นต้น (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะอักษรศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์, 2529)

ต่อมาสถาบันการศึกษาหลายแห่งที่เปิดสอนหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงเนื้อหาวิชาของหลักสูตร และปรับเปลี่ยนชื่อหลักสูตร หรือเพิ่มคำว่า สารนิเทศศาสตร์ สารนิเทศศึกษา (Information Studies) หรือการจัดการสารนิเทศ (Information Management) เข้ารวมในชื่อของหลักสูตร หรือบางสถาบันได้สร้างหลักสูตรขึ้นใหม่ โดยใช้ชื่อเรียกหลักสูตรที่แตกต่างกันออกไป และขณะที่บางสถาบันได้รวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของภาควิชา หรือแผนกวิชาของ คณะศึกษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ (นงนารถ ชัยรัตน์, 2542) สำหรับสถาบันการศึกษาในประเทศไทย ที่เปิดสอนหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ระดับปริญญาตรีในปัจจุบัน มีจำนวน 16 แห่ง โดยจำแนกเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน 14 แห่ง มหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 2 แห่ง โดยใช้ชื่อหลักสูตร และมีโครงสร้างหลักสูตร รวมถึงจำนวนหน่วยกิตที่แตกต่างกัน (ภาคผนวก ง) นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาเหล่านั้น บางแห่งได้มีการจัดทำหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในระดับต่าง ๆ นอกเหนือจากหลักสูตรระดับปริญญาตรี ได้แก่ หลักสูตรในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ด้วยเช่นกัน

โดยในปัจจุบัน มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาเอก เป็นครั้งแรกในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546 ใช้ชื่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นผลิตทรัพยากรบุคคลในระดับสูงที่มีความรู้ ความสามารถในการบูรณาการองค์ความรู้ทางด้าน การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) และองค์ความรู้ทางด้านสังคมมาใช้ในการจัดการ จัดระบบ การสร้างสารสนเทศและความรู้ รวมถึงมีความสามารถในการแก้ปัญหา และสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ โดยผ่านกระบวนการศึกษาวิจัย เปิดสอน 2 แผนการศึกษา ดังนี้ แบบ 1(2) เป็นหลักสูตรที่เน้นนักวิจัยชั้นสูงในสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา โดยมีการทำวิจัยที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ หรือพัฒนาการด้านสารสนเทศศึกษา ผู้เรียนต้องทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูงทางวิชาการ 48 หน่วยกิต หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา แบบ 2(2) เป็นหลักสูตรที่เน้นการผลิตนักวิชาการชั้นสูงให้มีความรู้ในเนื้อหาองค์ความรู้และสามารถทำงานวิจัยด้านสารสนเทศ ผู้เรียนต้องทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูงทางวิชาการ 36 หน่วยกิต (มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชาวิทยาการสารสนเทศและการสื่อสาร, 2550) และเมื่อพิจารณาเนื้อหาวิชาที่เรียนในหลักสูตรระดับปริญญาเอกนั้น พบว่า เน้นให้ความสำคัญกับการทำวิจัย ความรู้และเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการทำวิจัยชั้นสูง รวมถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์สมัยใหม่ (Premssmit, 2004)

การศึกษาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลข่าวสาร ทั้งในแง่ของการจัดเก็บ การค้นหา การเรียกใช้ และการเผยแพร่ รวมถึงศาสตร์อื่น ๆ ที่จำเป็นและเกี่ยวข้อง โดยตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมามีเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว จึงส่งผลกระทบต่อการศึกษาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ทั้งในเรื่องเนื้อหาวิชา และรูปแบบการเรียนการสอน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการศึกษาทั้งในด้านความรู้พื้นฐาน แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ เน้นเนื้อหาสาระในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการและเข้าถึงสารนิเทศ รวมถึงมีการปรับเนื้อหาสาระในรายวิชาเดิม ๆ ให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์จึงต้องพัฒนาและเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพดังกล่าว โดยทำการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อผลิตบุคลากรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ จีวิลักษณ์ บุญยะกาญจน (2541) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ในปี ค.ศ. 2000 ไว้ดังนี้

1. การคิดใหม่ต่อหลักการ (Principles) โดยการสร้างบุคลากรให้สามารถความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายการศึกษาด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในอดีตกับปัจจุบัน

ไม่ละทิ้งศาสตร์ทางด้านบรรณารักษ์ แต่บูรณาการความเป็นนักสารนิเทศหรือนักสารสนเทศ เพื่อสร้างความสัมพันธ์แก่ศาสตร์ในทุก ๆ สาขาได้

2. การคิดใหม่ต่อการแข่งขัน (Competition) โดยการสร้างบุคลากรให้สามารถแข่งขันในยุคสังคมเศรษฐกิจ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปพัฒนาสังคม และประเทศชาติได้

3. การคิดใหม่ต่อการบริหารองค์การ (Control & Complicity) โดยการสร้างบุคลากรให้มีความเป็นผู้ริเริ่มมากกว่าเป็นผู้ตอบสนองในสังคม บุคลากรต้องรู้จักสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ ตามกระแสหรือความเป็นไปของสังคม รวมถึงปลูกฝังให้เกิดความเข้าใจที่มีต่อวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

4. การคิดใหม่ต่อการเป็นผู้นำ (Leadership) โดยการสร้างและฝึกหัดบุคลากรให้มีความเป็นผู้นำด้านสารนิเทศ สั่งสมให้รู้จักการกล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออก

5. การคิดใหม่ต่อการตลาด (Market) โดยการสร้างให้บุคลากร มีความรู้เกี่ยวกับระบบสารสนเทศเชิงพาณิชย์ มากยิ่งขึ้น

6. การคิดใหม่ต่อโลก (Rethinking the World) โดยการสร้างให้บุคลากรรู้ทันและเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และสามารถทำนายความเป็นไปในอนาคตได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2538)

เนื่องด้วยบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา ที่จบการศึกษาดังแต่ปีการศึกษา 2541 – 2548 ได้ศึกษาในหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2538) ซึ่งรายละเอียดของหลักสูตรดังกล่าว มีดังต่อไปนี้

หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2538) กำหนดให้โครงสร้างหลักสูตร มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 144 หน่วยกิต ดังนี้

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	27 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	114 หน่วยกิต
1) หมวดวิชาพื้นฐานอักษรศาสตร์	32 หน่วยกิต
2) หมวดวิชาเฉพาะสาขา	82 หน่วยกิต
- วิชาบังคับ	24 หน่วยกิต
- วิชาเลือก	58 หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	3 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	<u>144</u> หน่วยกิต

รายวิชา

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป 27 หน่วยกิต

วิชาศึกษาทั่วไปนอกคณะ (12 หน่วยกิต)

ให้เลือกจากรายวิชาที่โครงการศึกษาทั่วไปประกาศใน 4 กลุ่ม และต้องเป็นรายวิชานอกคณะเท่านั้น

(ก) กลุ่มสังคมศาสตร์	3 หน่วยกิต
(ข) กลุ่มมนุษยศาสตร์	3 หน่วยกิต
(ค) กลุ่มวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์	3 หน่วยกิต
(ง) กลุ่มสหศาสตร์	3 หน่วยกิต

* สาขาวิชานี้เดิมชื่อว่า “บรรณารักษศาสตร์” เหมือนชื่อของภาควิชา เหตุที่เปลี่ยนชื่อสาขาวิชา “สารนิเทศศึกษา” เนื่องจากหลักสูตรปรับปรุงใหม่ มีเนื้อหาและขอบเขตที่เป็นไปตามแนวหลักสูตร Information Studies ของสากล กล่าวคือ มีลักษณะเป็นสหสาขาวิชา และมีความเป็นพลวัต โดยเฉพาะในด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน

วิชาศึกษาทั่วไปในคณะ และคำอธิบายรายวิชา (15 หน่วยกิต)

ให้เลือกเรียนรายวิชาที่กำหนดโดยคณะอักษรศาสตร์ ดังนี้

2200199	มโนทัศน์พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ Basic Concepts of Computing มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับมโนทัศน์พื้นฐานและความรู้ที่สำคัญเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะไมโครคอมพิวเตอร์ องค์ประกอบของระบบคอมพิวเตอร์ ระบบปฏิบัติการ และโปรแกรมสำเร็จรูป ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ บทบาทของคอมพิวเตอร์ในสังคม และปัญหาจริยธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการใช้คอมพิวเตอร์ การฝึกใช้ ระบบปฏิบัติการและโปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ	3(2-2-5)
2200220	อารายธรรมตะวันออก Eastern Civilization มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของโลกตะวันออก ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงสมัยปัจจุบัน	3(3-0-6)
2204182	อารายธรรมตะวันตก Western Civilization มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของโลกตะวันตก ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงสมัยปัจจุบัน	3(3-0-6)
2208101	ปริทัศน์ศิลปการละคร Introduction to Dramatic Arts มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับความหมายและความมุ่งหวังของละคร ลักษณะของละครประเภทต่าง ๆ ความสัมพันธ์ของละครกับชีวิต สังคม แวดล้อม ปรัชญา ตลอดจนศิลปะแขนงต่าง ๆ องค์ประกอบของละครและหลักสร้างสรรค์ หลักที่ใช้ในการวิจักษ์และวิจารณ์ศิลปการละคร	3(3-0-6)
2207102	ปรัชญาทั่วไป General Philosophy มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาสำคัญ ๆ ในปรัชญา เช่น ความเป็นจริง ความเปลี่ยนแปลง ธรรมชาติของมนุษย์ จริยธรรมของมนุษย์ เพื่อให้เข้าใจโลกทัศน์แนวต่าง ๆ กัน (หรือ เลือกศึกษาในรายวิชา 2207161)	3(3-0-6)

- 2207161 มนุษย์กับศาสนา 3(3-0-6)
 Man and Religion
 มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับปรัศน์วิวัฒนาการของศาสนาต่าง ๆ เพื่อความเชื่อและการแสดงออกโดยเน้นศาสนาตั้งเดิม ฮินดู พุทธ คริสต์ และอิสลาม ทฤษฎีศาสนาของนักสังคมศาสตร์ ศาสนากับประเด็นทางจริยธรรมร่วมสมัย
- หมวดวิชาเฉพาะ 114 หน่วยกิต**
วิชาพื้นฐานอักษรศาสตร์ 32 หน่วยกิต
- 2200220 อารยธรรมไทย 3(3-0-6)
 Thai Civilization
 มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับวิวัฒนาการของสังคมไทยในด้านชีวิตการเป็นอยู่ ความคิด ความเชื่อ และการแสดงออกด้านวัฒนธรรม และศิลปกรรม ซึ่งก่อให้เกิดบูรณาการของ อารยธรรมไทยในด้านการเมือง เศรษฐกิจ ตลอดจนในด้านลักษณะ ความคิด ความเชื่อ ภูมิปัญญา และงานสร้างสรรค์
- 2210260 วรรณคดีศึกษา 3(3-0-6)
 Introduction to Literature
 มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและลักษณะสำคัญของวรรณคดีโดยทั่ว ๆ ไป คุณค่าของวรรณคดีที่มีต่อชีวิตและสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับสังคมและศิลปะแขนงต่าง ๆ และวิทยาการต่างสาขา บทคัดเลือกจากวรรณคดีหลายสมัย และหลายประเภท
- 2201111 การใช้ภาษาไทย 3(2-3-4)
 The use of the Thai Language
 มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ภาษาไทย 4 ด้าน ได้แก่ การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน
- 2201152 วรรณคดีไทย 3(2-3-4)
 Thai Literature
 มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะและคุณค่าของหนังสือที่เป็นวรรณคดีไทย เลือกศึกษาวรรณคดีที่สำคัญบางเรื่อง

- 2201212 ลักษณะภาษาไทย 1 3(3-0-6)
 Characteristics of the Thai Language I
 มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะของภาษาไทยด้านต่าง ๆ เน้นเรื่องระบบเสียงและระบบไวยากรณ์
- 2201327 การเขียนภาษาไทยเพื่อวิชาชีพ 3(2-2-5)
 Thai Professional Writing
 มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับการฝึกการประมวลและเรียบเรียงความคิดเป็นงานเขียนรูปแบบต่าง ๆ เพื่อประโยชน์แก่การประกอบอาชีพ
- 2202111 ภาษาอังกฤษ 1 3(1-4-4)
 English I
 มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับการฟังและการฝึกออกเสียงสระและพยัญชนะภาษาอังกฤษ จับใจความ จากการฟังแถบบันทึกเสียงและภาพยนตร์หลักไวยากรณ์พื้นฐาน สนทนาในหัวข้อที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน อ่านบทคัดเลือกรายสัปดาห์จากนิตยสาร หนังสือพิมพ์ เรื่องสั้น นวนิยาย และสารคดี เขียนย่อหน้าประเภทต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาสาระสืบเนื่องกับกิจกรรมการอ่าน ฟัง และพูด
- 2202112 ภาษาอังกฤษ 2 3(1-4-4)
 English II
 (รายวิชาที่ต้องสอบผ่าน 2202111)
 มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับการฟังและการฝึกออกเสียงเน้นหนักและต่ำสูงในประโยคภาษาอังกฤษ จับใจความจากการฟังแถบบันทึกเสียงและภาพยนตร์ การใช้ไวยากรณ์อังกฤษ สนทนาในหัวข้อที่เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม อ่านบทคัดเลือกรายสัปดาห์จากนิตยสาร หนังสือพิมพ์ เรื่องสั้น นวนิยาย และสารคดี เขียนเรียงความขนาดสั้นประเภทต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาสาระสืบเนื่องกับกิจกรรมการอ่าน ฟัง และพูด
- 2202121 การแปลอังกฤษขั้นพื้นฐาน 1 1(0-2-1)
 Basic Translation I
 มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับหลักการแปล แปลประโยคเดี่ยว ประโยคซ้อน และประโยครวม จากการภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย และภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

- 2202122 การแปลอังกฤษขั้นพื้นฐาน 2 1(0-2-1)
Basic Translation II
(รายวิชาที่ต้องสอบผ่าน 2202121)
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับการแปลข้อความร้อยแก้วขนาดสั้นประเภทต่าง ๆ จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย และภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ โดยเน้นให้เห็นความแตกต่างระหว่างการใช้ภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ
- 2206102 การค้นคว้าและการเขียนรายงาน 2(2-0-4)
Research and Report Writing
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการค้นคว้าวิจัย การเข้าถึงและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ การรวบรวมบรรณานุกรม การจัดบันทึกเพื่อการเขียนรายงาน การเขียนรายงานโดยมีการอ้างอิง และการลงบรรณานุกรมอย่างถูกต้องตามรูปแบบมาตรฐาน
- 2207142 การใช้เหตุผล 2(2-0-4)
Reasoning
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับความหมายของเหตุผล ข้อบกพร่องในการใช้เหตุผล ข้อบกพร่องทางภาษา ข้อเท็จจริง รูปแบบและการตั้งเหตุผล วิธีอ้างเหตุผล
- 2209160 ภาษาทัศนศึกษา 2(2-0-4)
Introduction to Language
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ หน้าที่และบทบาทของภาษาลักษณะต่าง ๆ ที่สำคัญของภาษา เมื่อมองในแง่ภาษาศาสตร์ ปรัชญาสุนทรียศาสตร์ วัฒนธรรม สังคม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา

เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้อย่างเพียงพอในสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อสามารถปฏิบัติงานสารนิเทศ ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์และวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับสารนิเทศ โดยใช้เทคโนโลยีสารนิเทศได้ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน

หลักสูตร

หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาสาหรณิเทศศึกษา (Information Studies) ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2538 จัดเป็นวิชาเฉพาะ จำนวน 82 หน่วยกิต ประกอบด้วยรายวิชาบังคับ 24 หน่วยกิต รายวิชาเลือก 58 หน่วยกิต ดังนี้

โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตรวมของหมวดวิชาเฉพาะ สาขาวิชาสาหรณิเทศศึกษา 82 หน่วยกิต
(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะอักษรศาสตร, 2543)

วิชาบังคับ	24 หน่วยกิต
วิชาเลือก	58 หน่วยกิต
วิชาเลือกในสาขา	30 หน่วยกิต
วิชาเลือกนอกสาขา	28 หน่วยกิต

รายวิชาและคำอธิบายรายวิชา

	วิชาบังคับ	24 หน่วยกิต	
2206211	สาหรณิเทศในบริบทสังคม		3 (3-0-6)
	Information in Its Social Context		
	มุ่งให้บัณฑิตมีความรู้เกี่ยวกับสาหรณิเทศและความเปลี่ยนแปลงทางสังคม บทบาทของสาหรณิเทศในการพัฒนาสาหรณิเทศ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ นโยบายสาหรณิเทศแห่งชาติ บทบาทของหน่วยงานในประเทศและระหว่างประเทศในด้านสาหรณิเทศ ความหมายและการศึกษาสาหรณิเทศศึกษา สาหรณิเทศศาสตรและบรรณารักษศาสตร จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพสาหรณิเทศ		
2206221	การพัฒนาทรัพยากรสาหรณิเทศ		3 (3-0-6)
	Information Resources Development		
	มุ่งให้บัณฑิตมีความรู้เกี่ยวกับหลักพื้นฐานของการสร้างและการพัฒนาทรัพยากรสาหรณิเทศ การเลือกและการจัดหาทรัพยากรสาหรณิเทศให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ แหล่งผลิต และแหล่งจำหน่ายทรัพยากรสาหรณิเทศ ภาครัฐและภาคเอกชน		

- 2206223 การจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ 1 3 (2-2-5)
Organizing Information Resources
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับการทำรายการทรัพยากรสารสนเทศทั้งภาษาไทยและต่างประเทศตามหลักเกณฑ์เอง โกลอเมริกัน การจัดหมวดหมู่ตามระบบทศนิยมดิวอี้ หัวเรื่องของเชิร์ส เลขหนังสือ การเรียงรายการ
- 2206241 ทรัพยากรสารสนเทศและบริการอ้างอิง 3 (2-2-5)
Information Resources and Reference Services
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศและบริการอ้างอิงในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ การประเมินและการใช้แหล่งอ้างอิงและแหล่งสารสนเทศ วิธีการค้นหา การสัมภาษณ์ เพื่อให้บริการอ้างอิง
- 2206334 การวิเคราะห์สารสนเทศ 3 (2-2-5)
Information Analysis
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการใหม่ ๆ ในการวิเคราะห์สารสนเทศ การใช้ภาษาตรรกะทั้งภาษาธรรมชาติ และภาษาควบคุม ระบบตรรกะ
- 2206335 บริการสาระสังเขปและดรรชนี 3 (2-2-5)
Abstracting and Indexing Services
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับประเภทและกระบวนการจัดทำสาระสังเขปและดรรชนี การใช้ศัพท์บังคับและศัพท์อิสระในการสืบค้นสารสนเทศ บริการสาระสังเขปและดรรชนี
- 2206351 การจัดการห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ 3 (3-0-6)
Management of Libraries and Information Centers
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับหลักการจัดการห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ การจัดองค์กร และความสัมพันธ์กับหน่วยงานของรัฐบาล มาตรฐานห้องสมุด การกำหนดนโยบายและการวางแผนการจัดการการเงิน บุคลากร อาคาร ห้องสมุดและครุภัณฑ์ บริการผู้อ่าน การพัฒนาทรัพยากร การประชาสัมพันธ์ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด

- 2206381 เทคโนโลยีสำหรับการจัดการสารสนเทศ 1 3 (2-2-5)
Information Management Technology 1
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับทักษะในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่จำเป็น
สำหรับงานจัดการสารสนเทศ ได้แก่ โปรแกรมการประมวลผลค่า การคำนวณ
และการจัดการฐานข้อมูล การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่
- วิชาเลือก 58 หน่วยกิต**
วิชาเลือกในสาขา 30 หน่วยกิต
- 2206213 การอ่านและผู้อ่าน 3 (3-0-6)
Reading and Readers
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการอ่าน กลวิธีอ่าน ความ
สนใจการอ่านของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ปัญหาการอ่าน และการส่งเสริมการอ่าน
- 2206224 สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง 3 (2-2-5)
Serials
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับประเภทของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง การเลือก
การจัดหา การจัดเตรียมเครื่องมือช่วยค้น การจัดเก็บ และการบริการ
สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง
- 2206235 บริการสารสนเทศ 3 (3-0-6)
Information Services
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับขอบเขตของบริการสารสนเทศ วิธีการ
จัดบริการสารสนเทศในห้องสมุดทุกประเภทและศูนย์สารสนเทศ การ
ประเมินผลบริการสารสนเทศ
- 2206245 ทรัพยากรสารสนเทศสำหรับเด็กและวัยรุ่น 3 (3-0-6)
Information Resources for Children and Young Adults
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับการคัดเลือก ประเมินค่า และใช้ประโยชน์จาก
ทรัพยากรสารสนเทศสำหรับเด็กและวัยรุ่น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ
ทรัพยากรสารสนเทศสำหรับเด็กและวัยรุ่น

- 2206321 การจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ 2 3 (2-2-5)
Organizing Information Resources II
(รายวิชาที่ต้องสอบผ่าน 2206223)
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับการทำรายการทรัพยากรสารสนเทศทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ตามหลักเกณฑ์แองโกลอเมริกัน และการจัดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน การกำหนดหัวเรื่อง และเลขหนังสือ
- 2206343 แหล่งสารสนเทศ 3 (3-0-6)
Information Sources
(รายวิชาที่ต้องสอบผ่าน 2206214)
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับความหมายและขอบเขตของแหล่งสารสนเทศในสาขาวิชามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แหล่งผลิต แหล่งเผยแพร่ และบริการสารสนเทศ
- 2206364 วิธีวิจัยในสารนิเทศศึกษา 3 (2-2-5)
Research Methods in Information Studies
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยแบบต่าง ๆ เน้นการวิจัยจากเอกสารและการวิจัยเชิงสำรวจ การใช้สถิติเบื้องต้นในการวิจัย
- 2206371 การสื่อสารในงานสารนิเทศ 3 (3-0-6)
Communication in Information Work
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับหลักการสื่อสาร โดยการใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษา มนุษยสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์ การประยุกต์ใช้หลักการสื่อสารดังกล่าวในงานสารนิเทศทั้งภาครัฐและเอกชน
- 2206372 โสตทัศนวัสดุในงานสารนิเทศ 3 (3-0-6)
Audio-Visual Materials in Information Work
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับประเภทของโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ การผลิตโสตทัศนวัสดุ การจัดการโสตทัศนวัสดุในด้านการจัดหา จัดเก็บ เข้าถึงและบริการ ในงานสารนิเทศ

- 2206383 ระบบค้นคืนด้วยคอมพิวเตอร์ 3 (2-2-5)
Computerized Retrieval System
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับส่วนประกอบของระบบค้นคืนสารนิเทศด้วยคอมพิวเตอร์ กลยุทธ์การค้นคืนสารนิเทศ ผลลัพธ์จากการค้นคืนระบบออนไลน์ ออฟไลน์ และการประเมินผล
- 2206384 การจัดการสารนิเทศในสำนักงาน 3 (3-0-6)
Office Information Management
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับความหมายและขอบเขตของการจัดการสารนิเทศ หลักและวิธีการจัดการสารนิเทศในสำนักงาน วิธีสมัยใหม่ในการจัดเก็บและค้นคืนสารนิเทศ และเอกสาร
- 2206441 ทรัพยากรสารนิเทศทางธุรกิจ 3 (3-0-6)
Information Resources in Business
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะและประเภทของทรัพยากรสารนิเทศในทางธุรกิจและการค้า รวมทั้งการเงิน การคลัง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรและการบริการ
- 2206453 ศูนย์สารนิเทศเฉพาะวิชา 3 (3-0-6)
Specialized Information Centers
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะและประเภทของศูนย์สารนิเทศเฉพาะวิชา บทบาท หน้าที่ การบริหารงานทรัพยากรสารนิเทศ และบริการ
- 2206457 การจัดจดหมายเหตุ 3 (3-0-6)
Archives Management
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะและประเภทของจดหมายเหตุ การดำเนินงานเกี่ยวกับเอกสารจดหมายเหตุของหน่วยงาน การเข้าถึงและเผยแพร่เอกสารจดหมายเหตุ
- 2206482 เทคโนโลยีสำหรับการจัดการสารนิเทศ 2 3 (3-0-6)
Information Management Technology II
มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับการเลือกและการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อการจัดการทรัพยากรสารนิเทศ การใช้ไมโครกราฟิก เทคโนโลยีออฟดีคัลและโทรคมนาคม ระบบอัตโนมัติที่มีในห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ ผลกระทบของเทคโนโลยีใหม่ ๆ

2206483	พฤติกรรมผู้ใช้สารสนเทศ Behavior of Information Users มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้ใช้สารสนเทศ รูปแบบพฤติกรรมสารสนเทศ รวมถึงการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ วิธีศึกษาความต้องการ และพฤติกรรมสารสนเทศ ตลอดจนการใช้บริการและระบบสารสนเทศต่าง ๆ	3 (3-0-6)
2206484	การประมวลสารสนเทศสำเร็จรูป Information Repackaging มุ่งให้นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับแนวคิดของสารสนเทศเชิงพาณิชย์ กระบวนการประมวลสารสนเทศให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้เป้าหมาย โดยการคัดเลือก การประเมิน การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ การเขียน การจัดรูปแบบ และการเผยแพร่กระจายสารสนเทศ	3 (3-0-6)
2206490	ฝึกงาน Practicum (รายวิชาที่ผู้สอนอนุญาตให้เรียน) มุ่งให้นิสิตฝึกปฏิบัติงานสารสนเทศในหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน วิชาเลือกนอกสาขา _____ 28 หน่วยกิต ให้เลือกตามเงื่อนไขดังนี้ ก) ให้เลือกเรียนวิชาสาขาภาษา และ / หรือรายวิชาสาขาเนื้อหาที่เปิดสอนใน คณะอักษรศาสตร์ ข) ให้เลือกเรียนรายวิชาที่เปิดสอนในคณะอักษรศาสตร์ และรายวิชาที่เปิด สอนนอกคณะ โดยได้รับความเห็นชอบจากภาควิชาฯ	3 (1-4-4)

การปรับปรุงหลักสูตรสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา

ใน พ.ศ. 2545 ได้มีการสัมมนาหลักสูตร และกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสารสนเทศศึกษา เป็นแผนเอก – โท (ไม่น้อยกว่า 71 หน่วยกิต) มีจำนวนหน่วยกิต รวมวิชาเอก 51 หน่วยกิต ประกอบด้วย วิชาบังคับ 24 หน่วยกิต วิชาเลือก 27 หน่วยกิต และวิชาโทสาขาอื่น ไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต ซึ่งใน พ.ศ. 2547 ได้กำหนดให้นิสิตที่เรียนวิชาเอกสาขาอื่น ทั้งในและนอกคณะ สามารถเลือกรายวิชาโทสาขาสารสนเทศศึกษา เป็นวิชาโท จำนวน 21 หน่วยกิต โดยเมื่อเปรียบเทียบข้อ

แตกต่างระหว่างหลักสูตรสาขาวิชาสารนิเทศศึกษาเดิม (พ.ศ. 2538) และหลักสูตรสาขาวิชาสารนิเทศศึกษานับปรับปรุง (พ.ศ. 2546) (ดูภาคผนวก ก) มีรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะอักษรศาสตร์, 2546)

ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา

จากหลักสูตรฯ เดิม (พ.ศ. 2538) มีการปรับเปลี่ยนวัตถุประสงค์บางประการในหลักสูตรฯ ปรับปรุง (พ.ศ. 2546) โดยการปรับถ้อยคำใหม่ในวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรฯ (พ.ศ. 2546) จาก “เพื่อบัณฑิตที่มีความรู้อย่างเพียงพอในสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา” เป็น “เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ในสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา”

ด้านโครงสร้างหลักสูตรฯ

หลักสูตรฯ ปรับปรุง (พ.ศ. 2546) มีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรฯ เป็นแผนเอก – โท โดยมีจำนวนหน่วยกิตรวมของวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 71 หน่วยกิต จำนวนหน่วยกิตรวมวิชาเอก 51 หน่วยกิต และวิชาโทสาขาอื่น ไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต (ซึ่งนิสิตต้องเลือกเรียนวิชาโทสาขาอื่น จากในหรือนอกคณะ ไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต) ส่วนนิสิตวิชาเอกสาขาอื่นทั้งในคณะและนอกคณะ ที่ประสงค์จะเลือกสาขาวิชาสารนิเทศศึกษาเป็นวิชาโท นิสิตต้องเรียนรายวิชาบังคับเลือกของสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จำนวน 21 หน่วยกิต

ด้านรายวิชาที่เปิดสอน

หลักสูตรฯ ปรับปรุง (พ.ศ. 2546) ได้มีการปิดรายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรฯ เดิม (พ.ศ. 2538) ได้แก่ การพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ การจัดระบบทรัพยากรสารนิเทศ 1 เทคโนโลยีสำหรับการจัดการสารนิเทศ 1 ทรัพยากรสารนิเทศสำหรับเด็กและวัยรุ่น การจัดระบบทรัพยากรสารนิเทศ 2 โสตทัศนวัสดุในงานสารนิเทศ ศูนย์สารนิเทศเฉพาะวิชา การจัดจดหมายเหตุ และเทคโนโลยีสำหรับการจัดการสารนิเทศ โดยเปลี่ยนเป็นรายวิชาใหม่ทดแทนตามลำดับ ได้แก่ การพัฒนาและการจัดการทรัพยากรสารนิเทศ การจัดระบบทรัพยากรสารนิเทศ เทคโนโลยีสำหรับการจัดการสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศสำหรับเด็กและเยาวชน การจัดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน การจัดการสื่อการศึกษาในห้องสมุดและสารนิเทศ ห้องสมุดเฉพาะและศูนย์สารนิเทศ การจัดการจดหมายเหตุ และการจัดการฐานข้อมูลในงานสารนิเทศ

นอกจากนี้ หลักสูตรฯ ปรับปรุง (พ.ศ. 2546) ได้มีการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยเพิ่มเติมรายวิชาใหม่ จำนวน 5 รายวิชา ดังนี้ ธุรกิจการพิมพ์สมัยใหม่ การออกแบบและพัฒนา เว็บไซต์ในงานสารนิเทศ การจัดการองค์ความรู้ในองค์กร การศึกษาอิสระ และห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์

ปัจจุบัน แนวโน้มและทิศทางของการศึกษาทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์มีการเปลี่ยนแปลงไป เนื่องมาจากการพัฒนาของสังคม และความต้องการของตลาดงานที่หลากหลาย หลักสูตรควรพัฒนาและเน้นการเรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารนิเทศสมัยใหม่ และการจัดการสารนิเทศ รวมถึงการให้บริการสารนิเทศในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากด้านการจัดการการสื่อสาร หรือการใช้เทคโนโลยีสารนิเทศ โดย นววิทย์ บุษยะกาญจน์ (2541) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ไว้ดังนี้

1. ไม่ควรเป็นหลักสูตรเดี่ยว ควรสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับสาขาอื่น
2. ควรมีวิชาเลือกในสาขาวิชาที่หลากหลาย
3. ควรเปิดรายวิชาหลัก หรือรายวิชาแกน (Core Courses) ร่วมกัน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ
4. ควรจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างสถาบัน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. ควรวางโครงสร้างของหลักสูตรให้กว้าง และมีการปรับปรุงหลักสูตรทุก ๆ 2 ปี
6. ควรสอดแทรกด้านวัฒนธรรม และจริยธรรม
7. ควรคำนึงถึงตลาดงานที่รองรับผู้เรียน มากกว่าตามกระแสของต่างชาติ
8. ควรเพิ่มรายวิชา (Courses) เกี่ยวกับความรู้เฉพาะทางให้มากยิ่งขึ้น
9. ควรเปิดโอกาสให้ผู้ทำงานในสายอาชีพต่าง ๆ ได้ศึกษาในหลักสูตรนี้
10. ควรสร้างหลักสูตรให้ผู้เรียนได้เลือกเรียน และได้รับประกาศนียบัตรเฉพาะทางตรงกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ

นอกจากนี้ ชุดิมา สัจจันันท์ (2541) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตร
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในประเทศไทย เพื่อรองรับกับการพัฒนาทางด้าน
เทคโนโลยีสารสนเทศ ไว้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร

ควรพิจารณาถึงความต้องการของตลาดงานในปัจจุบัน หลักสูตรควรมีลักษณะ
สหวิทยาการ สามารถบูรณาการร่วมกับศาสตร์อื่น ๆ ได้ นอกจากนี้ ควรพัฒนาและปรับปรุง
หลักสูตรอย่างต่อเนื่องและทันเวลา

2. ด้านผู้สอน

ควรพิจารณากำหนดตำแหน่งอาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้ด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม ใน
สถาบันที่เปิดสอนด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และสำหรับอาจารย์ที่มีพื้นความรู้
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ต้องหมั่นพัฒนาตนเองเสมอ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลง
อย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน

3. ด้านผู้สำเร็จการศึกษา

สถาบันการศึกษาต้องมีการศึกษาและติดตามความเคลื่อนไหวของตลาดงาน
และเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ เพื่อผลิตบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคน
ทางด้านบริการห้องสมุดและสารนิเทศของประเทศ

4. ด้านคุณภาพและมาตรฐาน

สถาบันการศึกษาทุกแห่งต้องคำนึงถึงคุณภาพและมาตรฐานของการผลิต
บุคลากรมากกว่าปริมาณการผลิต รวมทั้งความพร้อมของสถาบันในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้พัฒนาการ
ของการศึกษาวิชาชีพนี้ เป็นไปอย่างมั่นคง เป็นที่เชื่อมั่น และยอมรับโดยทั่วไป

5. ด้านความร่วมมือระหว่างสถาบัน

โดยรวมกลุ่มสถาบันการศึกษา เป็นการส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนทาง
วิชาการ เพื่อเสริมศักยภาพความแข็งแกร่งของแต่ละสถาบัน ก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาด้าน
วิชาการ วิชาชีพ และสังคม

จากสภาพในปัจจุบัน แนวโน้มความต้องการบุคลากรทางด้านสารสนเทศจากตลาดงานมีเพิ่มขึ้น โดยมีสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และสาขาวิชาอื่น ๆ ที่ผลิตบัณฑิตที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกัน ดังนั้น สถาบันการศึกษาควรสร้างหรือปรับหลักสูตรทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ให้สอดคล้อง ครอบคลุม กับความต้องการในตลาดงาน ซึ่งพิจารณาจากแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของไทย (วิวัฒนาการและแนวโน้มการศึกษาทางสารสนเทศศึกษา, [ม.ป.ป.]) ดังนี้

1. ควรปรับวัตถุประสงค์การผลิตบัณฑิตให้กว้างขึ้น ครอบคลุมสถาบันทุกประเภทไม่จำกัดเฉพาะห้องสมุด
2. เพิ่มรายวิชาใหม่ๆ เกี่ยวกับการพัฒนา เทคโนโลยีสารสนเทศกับการประยุกต์ใช้ในงาน ห้องสมุด เข้าไปในหลักสูตรเดิม เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาระบบสารสนเทศ การพัฒนาสื่อประสมเพื่องานสารนิเทศ การจัดการเว็บไซต์เพื่องานสารนิเทศ เป็นต้น
3. แก้ไขปรับปรุงรายวิชาเก่าโดยเพิ่มเนื้อหาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้าไปตามความเหมาะสม
4. เพิ่มรายวิชาด้าน การบริหารงาน การเจรจาต่อรอง การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้นำทางวิชาชีพ
5. เพิ่มรายวิชาที่สอนให้บัณฑิตมีความรู้ความเชี่ยวชาญในภาษาต่างประเทศ
6. เปลี่ยนชื่อหลักสูตรเป็น “บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์” “สารสนเทศศาสตร์ / สารนิเทศศาสตร์” หรือ “สารสนเทศศึกษา / สารนิเทศศึกษา”
7. สร้างหลักสูตรที่เน้นการพัฒนาบัณฑิตให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีคุณภาพปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยยึดหลักในการจัดการและปฏิรูปการศึกษา ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

1. เน้นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
2. ส่งเสริมให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. เน้นการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

จากการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ข้างต้น ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับต่าง ๆ และส่งผลกระทบต่อสถาบันอุดมศึกษาในการปรับโครงสร้างของหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม รวมถึงการวางระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งมีเอกภาพ ประสิทธิภาพ และคุณภาพ เพื่อรองรับการพัฒนาและการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้นำของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษาและผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาในสังกัด และกำกับของทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม และตอบสนองความต้องการของตลาดงานในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม ไว้ดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2542)

1. เป็นผู้มีความรอบรู้ในวิชาการทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ รวมถึงมีความสามารถในการคิดและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ
2. เป็นผู้มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม สามารถรองตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างเต็มภาคภูมิ
3. เป็นผู้ที่มีความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน ได้แก่
 - 3.1 มีความรู้พื้นฐานคอมพิวเตอร์เพียงพอที่จะใช้งานได้
 - 3.2 มีความสามารถในการเล่นดนตรีได้อย่างน้อย 1 ชนิด หรือมีความสามารถในการเชิงศิลปะและวรรณกรรม
 - 3.3 มีความสามารถในการเล่นกีฬา อย่างน้อย 1 ชนิด
 - 3.4 มีความสามารถทางภาษาต่างประเทศ อย่างน้อย 1 ภาษา

4. เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม และดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2549) ได้กำหนดคุณศาสตร์การพัฒนานิสิตและบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยได้ระบุเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสติปัญญาและวิชาการ ประกอบด้วย

- 1.1 มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เรียน
- 1.2 มีความคิดสร้างสรรค์
- 1.3 มีความใฝ่รู้
- 1.4 มีวิสัยทัศน์
- 1.5 มีความสามารถในการสังเคราะห์และวิเคราะห์

2. ด้านทักษะและวิชาชีพ ประกอบด้วย

- 2.1 มีความสามารถในการใช้ภาษาไทย
- 2.2 มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ
- 2.3 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 2.4 มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม
- 2.5 มีความสามารถในการบริหารจัดการ
- 2.6 มีความสามารถในการทำงานในสังคมต่างวัฒนธรรม

3 ด้านคุณธรรม ประกอบด้วย

- 3.1 มีความซื่อสัตย์สุจริต
- 3.2 มีวินัย เคารพกฎ ระเบียบและกติกาสังคม
- 3.3 มีจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 3.4 มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต

4. ด้านสังคม ประกอบด้วย

- 4.1 รับผิดชอบต่อตนเองและตระหนักในบทบาทของตนเองต่อสังคม
- 4.2 เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

การผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และเป็นบุคคลที่พึงประสงค์ของหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ แต่ปัจจัยหลักประการหนึ่งอยู่ที่การวางโครงสร้างหลักสูตรการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง นอกจากนี้สถาบันการศึกษาควรทำการศึกษาวิจัย เพื่อทำความเข้าใจและให้ทราบถึงความต้องการของตลาดงานประเภทต่าง ๆ ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้ใช้ผลผลิตที่สถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง ได้ผลิตผลผลิตออกไปสู่ตลาดงานในสังคม ดังจะเห็นได้จาก นันทา วิฑูรย์ศักดิ์ (2547: 47 – 50) ซึ่งได้เสนอประเด็นต่อสถาบันการศึกษา สำหรับการพิจารณาในการผลิตบัณฑิต โดยเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ของตลาดงานในปัจจุบัน มีรายละเอียด ดังนี้

1. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของตลาดงาน

สถาบันการศึกษาควรศึกษาถึงคุณลักษณะของบัณฑิตที่ตลาดงานพึงประสงค์ ซึ่งสามารถศึกษาและรวบรวมจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างเช่น

- มีความรู้และเชี่ยวชาญทั้งในด้านภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
- มีความขยัน และพยายาม ไม่ย่อท้อ
- หมั่นค้นคว้าหาข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอ
- มีความรับผิดชอบ
- มีวิสัยทัศน์กว้างไกล
- มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับชีวิตการทำงานในอนาคต

สถาบันการศึกษา จะต้องผลิตบัณฑิตสำหรับการปฏิบัติงานที่อยู่ในรูปแบบ “หลายมิติ” กล่าวคือ มีความรู้ความสามารถเบื้องต้นตามความต้องการของตลาดงาน และควรต้องมีความรู้ความสามารถเพิ่มเติมอีก 3 ด้าน ต่อไปนี้

- 2.1 ทักษะทางด้านภาษาและการสื่อสาร
- 2.2 ทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่
- 2.3 ทักษะในการรู้สารสนเทศ (Information Literacy)

3. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนและรักษาความสมดุลของมนุษยชาติและสิ่งแวดล้อม

สถาบันการศึกษา นอกจากมีหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดงานในปัจจุบัน ควรคำนึงถึงภารกิจหลักในการเป็นสถาบันการศึกษา เพื่อหล่อหลอมบัณฑิตให้เกิดการพัฒนาชีวิตที่ยั่งยืนและเหมาะสม ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ที่สถาบันศึกษากำหนดไว้ ดังนี้

- 3.1 ปลูกฝังและถ่ายทอดขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของชาติ
- 3.2 ช่วยเหลือและส่งเสริมให้บัณฑิตดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข
- 3.3 สั่งสอนให้บัณฑิตรู้จักรักษาและป้องกันความเป็นเอกราชของชาติ
- 3.4 สั่งสอนให้บัณฑิตมีจิตสำนึกในการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 3.5 อบรมให้บัณฑิตมีคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน

คุณสมบัติของบัณฑิตที่ตลาดงานต้องการ

การผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามตลาดงานในข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความต้องการของตลาดงานต่อลักษณะของบัณฑิตในด้านความรู้ ทักษะ ที่นายจ้างในสถานประกอบการต้องการให้มีในตัวบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ล้วนเป็นสิ่งที่ทำทนายบัณฑิตก่อนสำเร็จการศึกษา บัณฑิตควรได้รับโอกาสในการสร้างความเข้าใจและความคุ้นเคยกับการปฏิบัติงานจริง เพื่อให้ได้มาซึ่งทักษะของงานในวิชาชีพและทักษะด้านการพัฒนาตนเอง นอกเหนือไปจากทักษะด้านวิชาการ ซึ่งนายจ้างจะมีความคาดหวังจากบัณฑิตหรือผู้ปฏิบัติงานสูงในเรื่องต่อไปนี้ (วุฒิ ด้านกิตติคุณ, 2545)

1. บัณฑิตต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในวิชาชีพ
2. บัณฑิตต้องมีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
3. บัณฑิตต้องมีความซื่อสัตย์ ขยัน มีน้ำใจ และอดทน
4. บัณฑิตต้องมีความกระตือรือร้นและไม่เลื่องงาน
5. บัณฑิตต้องมีวินัยเคร่งครัดต่อกฎระเบียบองค์กร
6. บัณฑิตต้องมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร

นอกจากนี้ เมื่อศึกษาถึงคุณลักษณะโดยทั่วไปของบัณฑิตที่เป็นที่ต้องการของตลาดงานในภาคเอกชน ผู้วิจัยสามารถสรุปลักษณะและคุณสมบัติของบัณฑิตที่ตลาดงานต้องการในปัจจุบัน จำแนกออกได้ 3 ประเด็น ดังนี้ (บริษัทตรีเพชรอีซูซุเซลส์, 2543; วุฒิ ด้านกิตติคุณ, 2545)

1. ด้านความรู้ทั้งในสาขาที่ศึกษา และความรู้อื่น ๆ

- 1.1 มีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาของตนเองอย่างถ่องแท้ และสามารถประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.2 มีความรอบรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กรที่ปฏิบัติงานอยู่
- 1.3 มีความรอบรู้เกี่ยวกับเนื้อหาและภาระงานที่รับผิดชอบ
- 1.4 มีความสนใจที่จะพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยเน้นการศึกษา ค้นคว้า มีความคิดที่สร้างสรรค์ และรู้จักใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

2. ด้านคุณธรรม จริยธรรม และการยึดมั่นวินัย

- 2.1 มีความรับผิดชอบและมีวินัยในการปฏิบัติงาน
- 2.2 มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมที่ดี
- 2.3 มีความอ่อนน้อมถ่อมตน และมีสัมมาคารวะ
- 2.4 มีค่านิยมที่ถูกต้อง วางตัวเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม
- 2.5 มีความกตัญญู รักครอบครัว
- 2.6 รักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

3. ด้านบุคลิกภาพและสภาพนิสัยโดยทั่วไป

- 3.1 สามารถปรับตัวเข้ากับความต้องการของงานที่เปลี่ยนแปลงได้
- 3.2 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นหรือเพื่อนร่วมงานได้ดี และมีความเป็นมิตร
- 3.3 มีความเคารพและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- 3.3 มีขยันมีความพยายาม และไม่ท้อถอย
- 3.4 รู้จักและสามารถทำงานเป็นทีมได้
- 3.5 มีความคิดสร้างสรรค์และมีแนวทางแปลกใหม่
- 3.6 มีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำ
- 3.7 สามารถใช้เหตุผลและตัดสินใจได้อย่างเที่ยงตรง
- 3.8 มีความกระตือรือร้น ปรารถนาตนเองที่จะปฏิบัติงานตลอดเวลา
- 3.9 มีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงานและองค์กร

จากคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และคุณสมบัติของบัณฑิตที่ตลาดงานต้องการ อันหลากหลายทั้งจากบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ประกอบกับการดำเนินงานประกันคุณภาพด้านมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตของหน่วยงานต่าง ๆ ในสถาบันการศึกษา ในด้าน

ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิต สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จึงได้ดำเนินการจัดทำกรอบแนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ ในการประเมินคุณภาพการศึกษากายนอก ระดับอุดมศึกษา ซึ่งสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้สำหรับประเมิน คุณภาพการศึกษากายนอกของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อใช้สำหรับประเมินความพึงพอใจของนายจ้าง/ ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต โดยพิจารณาคุณสมบัติและคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของ บัณฑิต 3 ด้าน ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2546)

1. ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการตามลักษณะงานในสาขานั้นๆ โดย พิจารณาจาก ความสามารถทางวิชาการตามสาขาที่เรียน ความสามารถในการปฏิบัติงานในด้าน ต่าง ๆ เช่น ความมุ่งมั่นที่จะทำให้งานสำเร็จ มีความสามารถในการจัดระบบงานและควบคุมงาน ความสามารถในการบริหารคนและการสร้างสรรค์งานใหม่ เป็นต้น

2. ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน โดยพิจารณาจาก ความเป็นผู้นำ การมีทักษะในการสื่อสาร (การพูด การเขียน การแสดงออกต่อผู้ร่วมงาน) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา มีทักษะในการทำงานเป็นทีม การปรับตัวให้เข้า กับการเปลี่ยนแปลง มีทักษะทางคอมพิวเตอร์ มีความใฝ่รู้ มีทักษะทางภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ จีน ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สเปน เป็นต้น

3. ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ โดยพิจารณาจาก ความซื่อสัตย์ การตรงต่อเวลา และเป็นผู้มีวินัย เป็นต้น

ดังนั้น จากคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ และคุณสมบัติของบัณฑิตที่ตลาดงานต้องการ ในปัจจุบันที่กล่าวมาในข้างต้น ประกอบกับแนวคิดและเกณฑ์ในการประเมินความพึงพอใจของ นายจ้าง / ผู้ประกอบการ / ผู้ใช้บัณฑิต ตามแนวทางการการประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ผู้วิจัยได้พิจารณาแนวทางใน การประเมินระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิต สาขาวิชาสาหรณิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย โดยแบ่งออกเป็น 3 หมวด ดังนี้

1. การประเมินความพึงพอใจในด้านความรู้ เป็นการประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางวิชาการที่บัณฑิตได้ศึกษามาในสาขาวิชาสาหรณิเทศศึกษา ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยรวมถึงความรู้ที่บัณฑิตต้องเรียนรู้เพิ่มเติมจากหน่วยงาน / องค์กรที่ปฏิบัติงานอยู่ จำแนกได้ดังนี้

1.1 ความรู้ด้านวิชาชีพ

1.2 ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.3 ความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กร ที่บัณฑิตปฏิบัติงาน

2. การประเมินความพึงพอใจในด้านทักษะ เป็นการประเมินเกี่ยวกับการใช้ความรู้ความสามารถทางวิชาการที่บัณฑิตได้ศึกษามาในสาขาวิชาสาหรณิเทศศึกษา ซึ่งส่งผลให้บัณฑิตเกิดความเชี่ยวชาญ ชำนาญในการประยุกต์ใช้ความรู้เหล่านั้น จำแนกได้ ดังนี้

2.1 ทักษะด้านวิชาชีพ

2.2 ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

3. การประเมินความพึงพอใจในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล เป็นการประเมินถึงลักษณะโดยทั่วไปของบัณฑิต โดยพิจารณาจาก

3.1 คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม (การประพฤติปฏิบัติตน ตามศีลธรรม เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมของหน่วยงาน / องค์กรของบัณฑิต)

3.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (สภาพนิสัยและพฤติกรรมการแสดงออก โดยทั่วไปของบัณฑิต)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความรู้ความสามารถของบรรณารักษ์และนักวิชาชีพสารนิเทศ

ความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารนิเทศ

อิทธิพลของเทคโนโลยีสารนิเทศส่งผลให้สังคมในยุคปัจจุบันกลายเป็นยุคสารสนเทศ (Information Age) ซึ่งเป็นยุคที่มีการแพร่กระจายและใช้สารสนเทศต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ก่อให้เกิดผลดีต่อประชาชนในประเทศกำลังพัฒนา ทำให้เกิดโอกาสในการรับข่าวสารนิเทศได้เท่าเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้เป็นไปอย่างทัดเทียมกัน โดยใช้ประโยชน์จากสารสนเทศที่ได้รับ (De Freitas, 1996) ผลกระทบจากเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้ภารกิจและการทำงานของห้องสมุดเปลี่ยนแปลงไป บรรณารักษ์และนักวิชาชีพสารนิเทศในปัจจุบันต้องมีความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญมากกว่าบรรณารักษ์และนักวิชาชีพที่ผ่านมา โดยเฉพาะความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัดการสารสนเทศ ซึ่งจะช่วยให้สามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้อย่างกว้างขวางจากทั่วโลก ทำให้บรรณารักษ์และนักวิชาชีพสารนิเทศต้องเพิ่มความรู้ความสามารถ และทักษะ โดยเฉพาะการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ได้แก่ โปรแกรมสำนักงาน Microsoft Word, Excel, Power Point โปรแกรมระบบปฏิบัติการ WindowNT, Windows โปรแกรมสืบค้นสารสนเทศระยะไกล Explorer, Netscape และโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ นอกจากนี้ต้องมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการเผยแพร่กระจายและใช้สารสนเทศร่วมกันบนเครือข่าย ตลอดจนความรู้ในการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ และการใช้เครื่องมือสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต Search Engine (Lancaster and Sandore, 1997)

ความสำคัญของเทคโนโลยีสารนิเทศ ส่งผลให้บรรณารักษ์และนักสารนิเทศ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสภาพสังคมสารสนเทศปัจจุบัน ต้องเรียนรู้ ฝึกฝน และพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีสารนิเทศที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในด้านการจัดการและการให้บริการสารสนเทศ เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น (Palmer, 1996) นอกจากนี้ บรรณารักษ์และนักสารนิเทศ เหล่านี้ ต้องมีความรู้ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศ (Lancaster and Sandore, 1997) ดังต่อไปนี้

1. มีความสามารถในการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลออนไลน์เชิงพาณิชย์ และฐานข้อมูลสำเร็จรูปซีดีรอม

2. มีทักษะและกลยุทธ์การสืบค้นสารนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสามารถในการใช้โปรแกรมสำหรับสืบค้นสารนิเทศหลายหลายโปรแกรม
3. มีความสามารถในการสอนและแนะนำผู้ใช้เกี่ยวกับเทคนิคการสืบค้นสารนิเทศ
4. มีทักษะด้านการสื่อสารที่ดีกับผู้ใช้ เพื่อสามารถวิเคราะห์ถึงความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างแม่นยำ
5. มีความรอบรู้เกี่ยวกับแหล่งสารนิเทศเฉพาะวิชา และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ในสังคมนั้น ๆ
6. มีความรู้เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารระยะไกลโดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร เช่น ทักษะการใช้ประโยชน์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)
7. มีความสามารถในการเข้าถึงฐานข้อมูลต่าง ๆ
8. มีความรู้เกี่ยวกับฐานข้อมูลออนไลน์ สำหรับการบอกรับฐานข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ และประหยัดงบประมาณของห้องสมุด

สุรวุฒิ สุกุลมนตรีชัย (2548) ได้เสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่บรรณารักษ์และผู้ปฏิบัติงานด้านสารนิเทศควรมี สำหรับการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและให้บริการสารนิเทศ ดังนี้

1. ทักษะในการใช้โปรแกรม MS - Office

โดยเน้นการใช้งานโปรแกรม Microsoft Access หรือโปรแกรมการจัดการฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ (Relation Database) นอกจากนี้ บรรณารักษ์ควรมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการฐานข้อมูล ทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อใช้สำหรับควบคุมระบบฐานข้อมูลเบื้องต้น

2. ทักษะในการวิเคราะห์ระบบ

เนื่องจากในปัจจุบันระบบงานต่าง ๆ ในห้องสมุดใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เกือบทั้งหมด บรรณารักษ์จึงจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) เพื่อให้สามารถกำหนดความต้องการของตนเองเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์เหล่านั้นได้อย่างถูกต้อง โดยบรรณารักษ์ควรศึกษาเกี่ยวกับ หลักตรรกศาสตร์ (Logic) ความเป็นมาลำดับขั้นตอนของโปรแกรม การเขียนแผนภูมิการทำงานและการไหลของงาน (Flow Chart หรือ Data Flow Diagram)

3. ทักษะในการประยุกต์ใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาห้องสมุด และให้บริการแก่ผู้ใช้

บรรณารักษ์ควรนำความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้กับการทำงาน ทั้งในด้านการจัดเก็บ การค้นคืนสารสนเทศโดยการเป็นผู้ออกแบบระบบดังกล่าว และทำงานร่วมกับนักโปรแกรมเมอร์

ความรู้ความสามารถด้านอื่น ๆ

นอกเหนือจากความรู้ความสามารถและทักษะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่บรรณารักษ์และนักสารสนเทศในปัจจุบันจำเป็นต้องมีแล้วนั้น ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ รวมถึงตลาดงานด้านสารสนเทศต่าง ๆ ในปัจจุบัน ยังคงต้องการบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ที่มีความรู้ความสามารถในด้านอื่น ๆ ซึ่งสามารถสรุปได้ (กุลธิดา ท้วมสุข, 2541) ดังนี้

1. ความรู้ความสามารถด้านการวิเคราะห์ เช่น การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ระบบ ทักษะในการวิจัย และการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้ เป็นต้น
2. ความรู้ความสามารถด้านการบริหารและนโยบาย เช่น ความรู้และทักษะในด้านการบริหาร ด้านการพัฒนาปรับปรุงงานและนโยบาย ด้านการวางแผนงาน และด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน เป็นต้น
3. ความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี เช่น ความรู้ในด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการจัดการฐานข้อมูล ด้านการสืบค้นสารสนเทศ และด้านระบบห้องสมุดอัตโนมัติ เป็นต้น
4. ความรู้ความสามารถด้านการสื่อสาร เช่น ความรู้ในด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการสื่อสารระหว่างบุคคล ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการทำงานเป็นกลุ่ม และด้านภาวะการณเป็นผู้นำ เป็นต้น
5. ความรู้พื้นฐานในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น ความรู้ในด้านการศึกษาด้านสังคมศาสตร์ ด้านภาษา เป็นต้น
6. ความรู้ในเชิงวิชาชีพ เช่น ความรู้ในด้านแหล่งสารสนเทศ ด้านการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ ด้านการเป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพ เป็นต้น

นอกจากนี้ บัณฑิตทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ที่จะก้าวเข้าสู่การปฏิบัติงานในยุคปัจจุบัน ควรมีความรู้ความสามารถที่รองรับและตอบสนองกับความต้องการของตลาดงานประเภทต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ผู้วิจัยสามารถสรุปความรู้ความสามารถของบัณฑิตทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ซึ่งเป็นที่ที่ต้องการของตลาดงานยุคใหม่ ดังนี้ (ฉวีวรรณคูหาภินันท์, 2542; สุรיתอง ศรีสะอาด, 2547)

1. ความรู้ความสามารถในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ห้องสมุดในปัจจุบันใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ มีการพัฒนารูปแบบเป็นห้องสมุดดิจิทัล (Digital Library) และห้องสมุดเสมือน (Virtual Library) รวมถึงมีการผลิตและใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-Journals) และฐานข้อมูลออนไลน์ (Online Database) อย่างแพร่หลาย

บัณฑิตฯ ต้องมีความรู้เกี่ยวกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สามารถใช้และบำรุงรักษาสื่ออิเล็กทรอนิกส์เหล่านั้น นอกจากนี้ ควรมีความรู้เกี่ยวกับซอฟต์แวร์ใหม่ ๆ และมีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับการควบคุมและบริหารจัดการสิทธิในการใช้สารนิเทศออนไลน์ (Right Management) ได้ รวมถึงบัณฑิตฯ ควรมีความรู้ในการสอน แนะนำวิธีการสืบค้น แนะนำการใช้เครื่องมือที่ถูกต้องในการสืบค้นข้อมูล เพื่อให้บริการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2. ความรู้ความสามารถในการจัดการและการตลาด

ปัจจุบันห้องสมุดเน้นให้ความสำคัญกับผู้ใช้ ซึ่งผู้ใช้นั้นต้องการสารนิเทศเชิงลึก บริการที่มีคุณภาพ รวมถึงประหยัดเวลา ประกอบกับ ศูนย์สารนิเทศ ถือเป็นองค์กรด้านธุรกิจองค์กรหนึ่ง ซึ่งมีการแข่งขันกันในด้านกาให้บริการสารนิเทศ

บัณฑิตฯ จึงต้องมีความรู้รอบ สามารถจัดหา กลั่นกรองสารนิเทศที่มีคุณภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ เพื่อสร้างบริการที่ประทับใจ (E-Service, One Stop Service, End to End) นอกจากนี้ บัณฑิตฯ ต้องมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาผู้ใช้ รู้จักการสื่อสารสารนิเทศ การจัดการ และการตลาด เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันในสังคมแห่งเศรษฐกิจ

3. ความรู้ความสามารถในการผลิตและให้บริการสารนิเทศเชิงพาณิชย์

ห้องสมุด ถือเป็นองค์กรของการให้บริการ (Service Organization) และเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ (Learning Center) ห้องสมุดหลายแห่งในปัจจุบัน ได้ให้บริการสารนิเทศเชิงพาณิชย์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้อมูลทางธุรกิจและอุตสาหกรรม เพื่อให้บริการแก่นักธุรกิจและผู้ประกอบการอุตสาหกรรม

บัณฑิตฯ ควรมีความสามารถในการจัดหา และจัดบริการดังกล่าว เพื่อสนองต่อความต้องการในการใช้สารสนเทศสำหรับประกอบการตัดสินใจ นอกจากนี้ บัณฑิตฯ ยังต้องมีลักษณะและบุคลิกภาพที่ดี มีคุณธรรม มีจรรยาบรรณ รวมถึง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อเป็นการปรับปรุงคุณภาพในการให้บริการ และดึงดูดความสนใจจากผู้ใช้ให้เข้าถึงสารสนเทศได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ

4. ความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ

ห้องสมุดในปัจจุบัน มีลักษณะความเป็นสากล มีสารสนเทศนานาชาติ (International Outlook or Global Literacy) มากยิ่งขึ้น เพื่อความแข็งแกร่งทางวิชาการ และการค้นหาสารสนเทศสมัยใหม่

บัณฑิตฯ ต้องมีความรู้และความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาต่างประเทศ ทั้งภาษาอังกฤษ และภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาจีน ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส เป็นต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ นอกจากนี้ บัณฑิตฯ ควรมีทักษะในการสืบค้นและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การใช้งานอินเทอร์เน็ต เพื่อการค้นหาสารสนเทศต่าง ๆ จากทั่วโลก เป็นต้น

5. ความรู้ความสามารถในวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มมากขึ้น

ห้องสมุดในปัจจุบันเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ก่อให้เกิดการพัฒนาตนเองและเรียนรู้อย่างไม่มีการสิ้นสุด

บัณฑิตฯ จำเป็นต้องมีความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มมากขึ้น เพื่อสามารถปฏิบัติงานที่มีรูปแบบเฉพาะเจาะจง และหลากหลาย ในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถือเป็นการต่อยอดองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นในองค์กร โดยถ่ายทอดความรู้เหล่านั้นแก่ผู้ใช้ ชุมชน และสังคม นอกจากนี้ บัณฑิตฯ ต้องสามารถปรับเปลี่ยนตนเองภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เป็นพลวัตได้ (Dynamic)

ปัจจุบันการเพิ่มขึ้นของสารสนเทศ รวมถึงการพัฒนาของเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลให้บรรณารักษ์และนักวิชาชีพสารสนเทศต้องปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง บทบาทของบรรณารักษ์และนักวิชาชีพสารสนเทศจึงต้องเปลี่ยนแปลงไป เพื่อรองรับกับความต้องการของผู้ใช้ในสังคมสารสนเทศได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จึงมีการกำหนดกรอบหน้าที่ของนักวิชาชีพสารสนเทศ โดยการกำหนดความรู้ความสามารถพื้นฐานของบรรณารักษ์และนักวิชาชีพสารสนเทศ สำหรับการประกอบอาชีพ และรับผิดชอบในภาระหน้าที่ต่าง ๆ รวมถึงสร้างความเป็นวิชาชีพ

(Professionalism) ซึ่งความรู้ความสามารถเหล่านี้ ได้แก่ (การสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์, 2541)

1. ความรู้เกี่ยวกับสารนิเทศและระบบบริการสารนิเทศ ได้แก่ ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานสารนิเทศ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับงานสารนิเทศในระดับชุมชน ประเทศ หรือนานาชาติ
2. ความรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ของชุมชน ประเทศ และนานาชาติ
3. ภาษาและการสื่อความหมาย โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ
4. คุณธรรม จริยธรรม จริยธรรมวิชาชีพ หรือจรรยาบรรณ
5. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารนิเทศ เช่น ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ของระบบคอมพิวเตอร์ ระบบโทรคมนาคมและอิเล็กทรอนิกส์
6. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ การสื่อสาร และการศึกษา
7. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการ เช่น การจัดการองค์การ การจัดการสารนิเทศ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ไม่พบบางงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับการศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา หรือ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ แต่งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการทำงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ รวมถึงความรู้ความสามารถของบรรณารักษ์และผู้ให้บริการสารนิเทศ ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

เมื่อสำรวจงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ พบบางงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 9 เรื่อง โดยจำแนกกลุ่มของงานวิจัยที่พบในประเทศได้ ดังนี้

ด้านสภาพการทำงาน

ประภาวดี พงนา, ทรงสรรค์ นิลกำแหง และมาลินี สุขปรีดี (2515) ได้สำรวจฐานะการทำงานห้องสมุดของนิสิตเก่าแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2498- 2513 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงฐานะและสภาพการทำงานของบัณฑิต การศึกษาต่อ ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตเก่าส่วนใหญ่รับราชการ ทำงานในตำแหน่งบรรณารักษ์ และรับผิดชอบงานเทคนิค ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่บัณฑิตพบในการทำงานมากที่สุด ได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากร คือ ขาดเจ้าหน้าที่ช่วยงาน รองลงมา คือ ปัญหาด้านการใช้บริการห้องสมุดของผู้ใช้ คือ ผู้ใช้ไม่ดูแลรักษาทรัพยากรสารนิเทศของห้องสมุด เมื่อนำไปใช้งาน

ชุติมา สัจจามันท์ (2518) ทำการวิจัยเรื่อง การสำรวจสภาพการทำงานของบัณฑิต และมหาบัณฑิตปีการศึกษา 2507 - 2516 สาขาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณสมบัติและพื้นความรู้เดิมของบัณฑิตและมหาบัณฑิต แนวโน้มที่นำมาสู่ความสนใจในวิชาชีพบรรณารักษ์ หน้าที่การทำงาน ลักษณะและชนิดของงาน สภาพภาพในการทำงาน การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงาน ปัญหาและอุปสรรคต่อการศึกษาต่อและการอบรมดูงานภายหลังสำเร็จการศึกษา โดยผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งบรรณารักษ์ มหาบัณฑิตส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ และทำงานในตำแหน่งบรรณารักษ์ ซึ่งในการปฏิบัติงานในห้องสมุดต่าง ๆ บัณฑิตและมหาบัณฑิตนำความรู้ที่ได้ศึกษาจากภาควิชาฯ ไปใช้ใน

การปฏิบัติงานโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและมาก และประสบปัญหาในการปฏิบัติงานโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและน้อย

สุวรรณ ชุติมันต์ (2524) ได้ทำการศึกษาสถานภาพการทำงานของบัณฑิตและมหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2517 – 2522 สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภูมิหลังของบัณฑิตและมหาบัณฑิต และแรงจูงใจในการเลือกศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ตลอดจนสำรวจสถานภาพการทำงานภายหลังสำเร็จการศึกษา ลักษณะและประเภทของงาน การนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ปฏิบัติงานวิชาชีพบรรณารักษ์ ปัญหาในการปฏิบัติงาน การศึกษาต่อ และเพื่อรวบรวมข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของบัณฑิตต่อ ภาควิชาฯ ผลการสำรวจพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่เข้ารับราชการในตำแหน่งบรรณารักษ์ และมหาบัณฑิตส่วนใหญ่เข้ารับราชการโดยปฏิบัติงานสอนและงานห้องสมุดด้วย ซึ่งบัณฑิตและมหาบัณฑิตนำความรู้ไปใช้ในการทำงานโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและมาก ประสบปัญหาในการทำงานโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและน้อย

นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ (2529) ได้ศึกษาสภาพการทำงานของบัณฑิตและมหาบัณฑิต บรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2524 – 2528 ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตและมหาบัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งบรรณารักษ์ ทำงานในห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย และรับผิดชอบงานเทคนิคมากที่สุด โดยบัณฑิตและมหาบัณฑิตนำความรู้จากรายวิชาที่เรียนไปใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากและปานกลาง และส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านการบริหาร

กันยารัตน์ ดัดพันธ์ (2542) ได้ทำการสำรวจสถานภาพการทำงานของบัณฑิต บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ปีการศึกษา 2535 – 2539 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสถานภาพการทำงานของบัณฑิตและมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์หรือบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ในด้านตำแหน่งงาน หน่วยงานที่สังกัด เงินเดือน และลักษณะงานที่รับผิดชอบ และศึกษาการนำความรู้ไปใช้ในการทำงาน และปัญหาที่บัณฑิตและมหาบัณฑิตประสบ ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตและมหาบัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งบรรณารักษ์ รับผิดชอบงานด้านการจัดหมู่และทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ โดยทำงานในห้องสมุดมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนสูงสุด บัณฑิตส่วนใหญ่สังกัดหน่วยงานเอกชน แต่มหาบัณฑิตส่วนใหญ่สังกัดหน่วยงานราชการ บัณฑิตนำความรู้จากรายวิชาที่เรียนไปใช้ในการปฏิบัติงานในระดับน้อยและปานกลาง ส่วนมหาบัณฑิตนำความรู้จากรายวิชาที่เรียนไปใช้ในการปฏิบัติงานในระดับปานกลางและมาก ส่วนปัญหาที่บัณฑิตและมหาบัณฑิตประสบมากที่สุดคือ ปัญหาด้านภาษาต่างประเทศไม่ดีพอ

รัตนา ณ ลำพูน และ ดร.ณิณ ลำปาง (2548) ได้ทำการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ (ปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2530) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิต ปีการศึกษา 2533 – 2545 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประสิทธิผลของกระบวนการวิชาด้านสารนิเทศศาสตร์ ในหลักสูตรฯ รวมถึง ความคิดเห็นและข้อเสนอในการจัดการเรียนการสอนด้านสารนิเทศศาสตร์ และเพื่อติดตามคุณภาพบัณฑิตของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากบัณฑิตฯ และผู้จ้างงานบัณฑิตฯ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานสังกัดภาคเอกชน ในห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ในตำแหน่งบรรณารักษ์ ซึ่งบัณฑิตนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในระดั้มาก ส่วนนายจ้างมีความพึงพอใจบัณฑิตฯ ในระดั้มากเกี่ยวกับความรู้ความสามารถด้านวิชาการ พฤติกรรมการทำงาน บุคลิกลักษณะและความกตัญญูต่อองค์กร ซึ่งรายวิชาที่นายจ้างเสนอให้ควรเพิ่มการเรียนการสอน คือ ความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ จรรยาบรรณในวิชาชีพ การตลาดในงานบริการ และการซ่อมหนังสือ

ด้านความรู้ความสามารถของบรรณารักษ์และผู้ให้บริการสารนิเทศ

มูทิตา ไตรลิขิต (2532) ได้ทำการศึกษาลักษณะตำแหน่งงานด้านการจัดการสารนิเทศ ตามความต้องการของสถาบันธุรกิจเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ศึกษาถึงความสามารถของตำแหน่งงานด้านการจัดการสารนิเทศ พบว่า ตำแหน่งงานในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ส่วนใหญ่ต้องการผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษทางด้านภาษาต่างประเทศ มีประสบการณ์ในการทำงาน และมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์

ยุพิน เตชะมณี และคณะ (2534) ทำการวิจัยเรื่อง การสำรวจระดับความรู้ความสามารถของบุคลากรที่ให้บริการข้อมูลสารนิเทศที่ผู้บริหารต้องการ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่มต่าง ๆ เกี่ยวกับระดับความรู้ความสามารถที่จำเป็นของบุคลากรที่ให้บริการข้อมูลสารนิเทศ โดยแบ่งกลุ่มผู้บริหารออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มมหาวิทยาลัย กลุ่มโรงเรียน และวิทยาลัย กลุ่มหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่สถานศึกษาและรัฐวิสาหกิจ และกลุ่มหน่วยงานเอกชนและองค์กรระหว่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความสามารถที่สำคัญของบุคลากรผู้ให้บริการสารนิเทศที่ผู้บริหารในกลุ่มต่าง ๆ ต้องการมี 6 ด้าน คือ ด้านงานเทคนิค ด้านการบริการ ด้านการบริหาร ด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี ด้านภาษาต่างประเทศ และด้านการสอน

พิมพา อินเบน, กุลธิดา ท้วมสุข, และจุฑารัตน์ ศรಾವณะวงศ์ (2542) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ลักษณะงานและความรู้ความสามารถของบุคลากรผู้ให้บริการสารสนเทศในองค์กรของรัฐและเอกชนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการให้บริการสารสนเทศของหน่วยบริการสารสนเทศในองค์กรของรัฐและเอกชน และสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรต่อความรู้ความสามารถของบุคลากรผู้ทำหน้าที่ให้บริการสารสนเทศ โดยวิธีการสำรวจและใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานบริการสารสนเทศส่วนใหญ่ยังคงเป็นห้องสมุด และผู้ให้บริการสารสนเทศส่วนใหญ่ยังคงเป็นตำแหน่งบรรณารักษ์ ถึงแม้จะมีชื่อเรียกอื่น ๆ ที่แตกต่างกันไป ลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่เป็นงานบริการ งานเทคนิค และงานบริหาร และความรู้ความสามารถที่ผู้บริหารเห็นว่าควรมีในระดับมาก ได้แก่ ความรู้ความสามารถด้านงานเทคนิค งานบริการ และงานด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี

งานวิจัยในต่างประเทศ

เมื่อสำรวจงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 4 เรื่อง โดยจำแนกกลุ่มของงานวิจัยที่พบในต่างประเทศได้ ดังนี้

ด้านความรู้ความสามารถของบรรณารักษ์และผู้ให้บริการสารสนเทศ

Vondram and others (1996) ได้ทำการศึกษาความคาดหวังของนายจ้างต่อความรู้ความสามารถของบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัย Brigham Young University เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน ซึ่งผลการวิจัย พบว่า นายจ้างส่วนใหญ่ต้องการบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับงานห้องสมุด

Rehman, Majid, และ Abu Baker (1997) ได้ทำการศึกษาถึงความรู้ความสามารถของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในอนาคตของประเทศมาเลเซีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความต้องการและการกำหนดระดับความรู้ความสามารถของบรรณารักษ์ที่จะเข้าทำงานในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของประเทศมาเลเซีย เพื่อเข้าปฏิบัติงานห้องสมุดประเภทต่าง ๆ คือ งานทั่วไป งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ งานยืม – คืน งานบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าสารสนเทศ และงานวารสาร โดยการศึกษาถึงความรู้ความสามารถนี้ครอบคลุมผู้ที่จบการศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา โดยสอบถามจากบรรณารักษ์และหัวหน้าห้องสมุดต่าง ๆ ในประเทศมาเลเซีย ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์และ

หัวหน้าห้องสมุด ต้องการนักสารนิเทศที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศและความเปลี่ยนแปลงของสารนิเทศ ความรู้ความสามารถในการใช้และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารนิเทศ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมขององค์กรและภารกิจขององค์กร รวมถึงความรู้ความสามารถด้านการบริการจัดการ

Hayati (2005) ได้ทำการศึกษากำหนดความรู้ความสามารถของนักวิชาชีพสารนิเทศในประเทศอิหร่าน โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาลักษณะความรู้ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติ ที่จำเป็นของนักวิชาชีพสารนิเทศในประเทศอิหร่าน สำหรับการกำหนดคุณลักษณะสำคัญในการปฏิบัติงานห้องสมุด ซึ่งเป็นการประเมินทัศนคติจากผู้บริหารห้องสมุดและบรรณารักษ์ เกี่ยวกับความรู้ความสามารถที่สำคัญและจำเป็นของนักวิชาชีพสารนิเทศ ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารห้องสมุดและบรรณารักษ์ ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความรู้ความสามารถและทักษะด้านวิชาชีพที่จำเป็น ต่อการปฏิบัติงานด้านห้องสมุด คือ การวิเคราะห์สารนิเทศ การให้บริการสารนิเทศ การพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ และงานวารสาร รวมถึงความรู้และทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารนิเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานห้องสมุดและการให้บริการ เช่น มีความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือหรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ในงานห้องสมุด มีความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายและการสื่อสารภายในห้องสมุด และมีความรู้เกี่ยวกับฐานข้อมูล เป็นต้น นอกจากนี้ ทัศนคติผู้บริหารห้องสมุดและบรรณารักษ์ ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในห้องสมุดของนักวิชาชีพสารนิเทศ คือ ต้องมีความรับผิดชอบมากที่สุด รองลงมา คือ มีความกระตือรือร้นใฝ่รู้ และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพสารนิเทศ

จากการศึกษางานวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องในข้างต้น สามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ด้านตำแหน่งงานและหน่วยงานที่สังกัด

จากการสำรวจงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพการทำงานของบัณฑิตและมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในอดีตที่ผ่านมา สามารถสรุปได้ว่า บัณฑิตและมหาบัณฑิตทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ส่วนใหญ่เข้าทำงานในภาครัฐ ที่เป็นหน่วยงานห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ดังจะเห็นได้จาก การศึกษาของ ประภาวดี พงนา ,ทรงสรรค์ นิลกำแหง และมาลินี สุขปรีดี (2515) ชูติมา สัจจามันท์ (2518) สุวรรณ ชูติมันต์ (2524) นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ (2529) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่รับราชการ ในตำแหน่งบรรณารักษ์มากที่สุด และปฏิบัติงานในห้องสมุดมหาวิทยาลัย ต่อมาในภายหลังได้มีการปรับปรุงหลักสูตรทางด้านบรรณารักษศาสตร์เป็นหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ส่งผล

ให้บัณฑิตก้าวเข้าสู่ตลาดงานในภาคเอกชนเพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษาที่พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ปฏิบัติงานสังกัดหน่วยงานเอกชน (กันยารัตน์ ดัดพันธ์, 2542; รัตนา ณ ลำพูน และ ดรุณี ณ ลำปาง, 2548) แต่มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ยังคงปฏิบัติงานสังกัดหน่วยงานราชการ (กันยารัตน์ ดัดพันธ์, 2542)

2. ด้านการใช้ความรู้ในการปฏิบัติงาน

จากผลการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า บัณฑิตและมหาบัณฑิตทางด้าน บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในอดีตส่วนใหญ่นำความรู้ที่ได้ศึกษาจากภาควิชาฯ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและปานกลาง (ชุติมา สัจจามันท์, 2518; สุวรรณ ชูติ มนต์, 2524; นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ, 2529; รัตนา ณ ลำพูน และ ดรุณี ณ ลำปาง, 2548) ยกเว้น ผลการศึกษาของกันยารัตน์ ดัดพันธ์ (2542) ที่พบว่า บัณฑิตทางด้านบรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์นำความรู้ที่ได้ศึกษาจากภาควิชาฯ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับ น้อยและปานกลาง แต่มหาบัณฑิตนำความรู้ที่ได้ศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงาน ยังคงอยู่ในระดับมาก และปานกลาง

3. ด้านหน้าที่และความรับผิดชอบ

จากผลการศึกษางานวิจัยในอดีตถึง พ.ศ. 2542 พบว่า บัณฑิตและมหาบัณฑิตทางด้าน บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ส่วนใหญ่รับผิดชอบงานเทคนิค (ประภาวดี พงณา, ทรงสรรค์ นิลกำแหง และมาลินี สุขปรีดี, 2515; นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ, 2529) ส่วนงานวิจัยในระยะ หลัง พบว่า บัณฑิตและมหาบัณฑิตรับผิดชอบงานด้านการจัดหมู่และทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ มากที่สุด (กันยารัตน์ ดัดพันธ์, 2542) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า บัณฑิตและมหาบัณฑิตทางด้าน บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ส่วนใหญ่ ยังคงปฏิบัติงานและมีความรับผิดชอบในงาน ด้านวิชาชีพ

4. ด้านปัญหาในการปฏิบัติงาน

จากผลการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า บัณฑิตและมหาบัณฑิตทางด้าน บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการปฏิบัติงาน โดยเฉลี่ยอยู่ใน ระดับปานกลางและน้อย (ชุติมา สัจจามันท์, 2518; สุวรรณ ชูติ มนต์, 2524) โดยปัญหาใน ระยะแรกจากการศึกษาของ ประภาวดี พงณา, ทรงสรรค์ นิลกำแหง และมาลินี สุขปรีดี (2515) บัณฑิตส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านขาดบุคลากรในการช่วยปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมาประสบ

ปัญหาด้านการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้ ที่ไม่ดูแลรักษาทรัพยากรสารสนเทศเหล่านั้นเมื่อนำมาใช้งาน ซึ่งแตกต่างจากผลการศึกษาในระยะต่อมาของ นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ (2529) ที่พบว่าบัณฑิตประสบปัญหาในด้านการบริหาร ส่วนงานวิจัยในระยะหลัง กันยารัตน์ คัดพันธ์ (2542) พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านภาษาต่างประเทศไม่เพียงพอ

5. ความรู้ความสามารถของบรรณารักษ์และผู้ให้บริการสารสนเทศ ที่ผู้บริหารต้องการ

จากการสำรวจงานวิจัยที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน พบว่า ความรู้ความสามารถของบรรณารักษ์และผู้ให้บริการสารสนเทศที่หัวหน้างานต้องการมีลักษณะที่คล้ายกัน คือ หัวหน้างานผู้บริหาร ต้องการบรรณารักษ์และผู้ให้บริการสารสนเทศ ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ (มุกิตา ไตรลิขิต, 2532; ยูพิน เตชะมณี และคณะ, 2534; พิมพ์ อินเบน, กุลธิดา ท้วมสุข, และจุฑารัตน์ ศรีวณะวงศ์, 2542; Vondram และคณะ, 1996; Rehman, Majid, and Abu Baker, 1997; Hayati, 2005) และผลการศึกษาของ Hayati (2005) ที่พบว่าผู้บริหารห้องสมุดให้ความสำคัญกับความรู้ความสามารถและทักษะด้านวิชาชีพที่จำเป็น ต่อการปฏิบัติงานด้านห้องสมุด นอกจากนี้ ผลการศึกษาของ มุกิตา ไตรลิขิต (2532) ยังพบว่าบรรณารักษ์และผู้ให้บริการสารสนเทศ ยังต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาอังกฤษ หรือภาษาต่างประเทศ และงานวิจัยของ Rehman, Majid, and Abu Baker (1997) ที่พบว่า หัวหน้างานต้องการผู้ปฏิบัติงานสารสนเทศ หรือบรรณารักษ์ ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมขององค์กรและภารกิจขององค์กร และความรู้ความสามารถด้านการบริการจัดการ ด้วยเช่นกัน

6. ด้านความพึงพอใจและทัศนคติของนายจ้าง / ผู้บริหาร

จากผลการศึกษาของ รัตนา ณ ลำพูน และ ครุณี ณ ลำปาง (2548) พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในระดับมากเกี่ยวกับความรู้ความสามารถด้านวิชาการ พฤติกรรมการทำงาน บุคลิกลักษณะและความภักดีต่อองค์กร นอกจากนี้ ยังพบว่า นายจ้างเสนอให้ควรเพิ่มรายวิชาที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ จรรยาบรรณในวิชาชีพ การตลาดในงานบริการ และการซ่อมหนังสือ นอกจากนี้ผลการศึกษาของ Hayati (2005) เกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริหารที่มีต่อนักวิชาชีพสารสนเทศ พบว่า ทัศนคติที่ผู้บริหารห้องสมุดและบรรณารักษ์ ให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในห้องสมุดของนักวิชาชีพสารสนเทศ มากที่สุด คือ ต้องมีความรับผิดชอบ รองลงมา คือ มีความกระตือรือร้น ใฝ่รู้ และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพสารสนเทศ ตามลำดับ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา

1. ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล
2. ปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในบทที่ 3 นี้ ผู้วิจัยขอเสนอวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
- ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
- การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
- การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย
- การเก็บและรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จากสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและต่างประเทศ และจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยการสืบค้นจากฐานข้อมูลออนไลน์ต่างๆ ที่สถาบันวิทยบริการ จุฬาฯ บอกรับ และแหล่งข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นายจ้างของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 143 คน ที่จบการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2541-2548 (ตารางที่ 1)

เมื่อผู้วิจัยได้ติดตามข้อมูลของบัณฑิตฯ พบว่า มีบัณฑิตฯ ที่ผู้วิจัยสามารถติดต่อได้ จำนวน 97 คน และมีบัณฑิตฯ ที่ผู้วิจัยไม่สามารถติดต่อได้ จำนวน 46 คน โดย บัณฑิตฯ ที่ผู้วิจัยสามารถติดต่อได้ จำแนกได้เป็นบัณฑิตฯ ที่ไม่มีนายจ้าง จำนวน 27 คน และบัณฑิตฯ ที่มีนายจ้าง จำนวน 70 คน

ตารางที่ 1: จำนวนบัณฑิตจำแนกตามปีที่สำเร็จการศึกษา

ลำดับที่	บัณฑิตฯ ที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา	จำนวน (คน)
1.	บัณฑิตฯ ที่สำเร็จการศึกษาปี 2541	26
2.	บัณฑิตฯ ที่สำเร็จการศึกษาปี 2542	28
3.	บัณฑิตฯ ที่สำเร็จการศึกษาปี 2543	18
4.	บัณฑิตฯ ที่สำเร็จการศึกษาปี 2544	18
5.	บัณฑิตฯ ที่สำเร็จการศึกษาปี 2545	10
6.	บัณฑิตฯ ที่สำเร็จการศึกษาปี 2546	12
7.	บัณฑิตฯ ที่สำเร็จการศึกษาปี 2547	16
8.	บัณฑิตฯ ที่สำเร็จการศึกษาปี 2548	15
รวม		143

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ ไม่ได้เป็นการประเมินความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตฯ เป็นรายบุคคล หากบัณฑิตฯ ปฏิบัติงานในหน่วยงานเดียวกันมากกว่า 1 คน ผู้วิจัยจะจัดส่งแบบสอบถามให้นายจ้างเพียงหน่วยงานละ 1 ฉบับ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป โดยแบ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน / องค์กร ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ชื่อหน่วยงาน / องค์กร ประเภทของหน่วยงาน และคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิตฯ จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ระยะเวลาที่บัณฑิตฯ เข้าปฏิบัติงานในหน่วยงาน / องค์กร

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตฯ ในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 83 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การประเมินความพึงพอใจในด้านความรู้ รวม 36 ข้อ

1.1 ความรู้ด้านวิชาชีพ ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 17 ข้อ เป็นคำถามเพื่อสำรวจความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตฯ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ต้องอาศัยความรู้ด้านวิชาชีพ

1.2 ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 12 ข้อ เป็นคำถามเพื่อสำรวจความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตฯ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ต้องอาศัยความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.3 ความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กรที่บัณฑิตปฏิบัติงาน ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 7 ข้อ เป็นคำถามเพื่อสำรวจความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตฯ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ต้องอาศัยความรู้เบื้องต้น และความรู้ในด้านอื่น ๆ ที่มีอยู่ในหน่วยงาน / องค์กรที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงานโดยเฉพาะ

2. การประเมินความพึงพอใจในด้านทักษะ รวม 22 ข้อ

2.1 ทักษะด้านวิชาชีพ ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 11 ข้อ เป็นคำถามเพื่อสำรวจความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตฯ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ต้องอาศัยทักษะหรือความชำนาญที่เกิดจากการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านวิชาชีพ

2.2 ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 11 ข้อ เป็นคำถามเพื่อสำรวจความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตฯ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ต้องอาศัยทักษะหรือความชำนาญที่เกิดจากการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

3. การประเมินความพึงพอใจในคุณลักษณะส่วนบุคคล รวม 25 ข้อ

3.1 คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 11 ข้อ เป็นคำถามเพื่อสำรวจความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตฯ เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตนตามศีลธรรม ที่แสดงให้เห็นถึงสภาพแห่งคุณงามความดี เพื่อการอยู่ร่วมกันในหน่วยงาน / องค์กร

3.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 14 ข้อ เป็นคำถามเพื่อสำรวจความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตฯ เกี่ยวกับสภาพนิสัยและพฤติกรรม การแสดงออกโดยทั่วไป

ตอนที่ 3 คำถามที่เกี่ยวกับปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 16 ข้อ โดยให้นายจ้างผู้ตอบแบบสอบถาม ระบุระดับปัญหาแต่ละปัญหา

โดยแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน ข้างต้นมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่าของ Likert (Likert Scale) โดยกำหนดค่าความพึงพอใจ / ระดับปัญหาออกเป็น 5 ช่อง และใช้สัญลักษณ์หมายเลข 1 – 5 แทนความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง มีความพึงพอใจ / เป็นปัญหา มากที่สุด (มส)
4	หมายถึง มีความพึงพอใจ / เป็นปัญหา มาก (ม)
3	หมายถึง มีความพึงพอใจ / เป็นปัญหา ปานกลาง (ปก)
2	หมายถึง มีความพึงพอใจ / เป็นปัญหา น้อย (น)
1	หมายถึง มีความพึงพอใจ / เป็นปัญหา น้อยที่สุด (นส)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่น ๆ ของนายจ้างผู้ตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตฯ ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนายจ้างในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม ระหว่างวันที่ 31 กรกฎาคม ถึงวันที่ 17 สิงหาคม 2550 โดยทดสอบแบบสอบถามกับนายจ้าง / ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตสาขาวิชา

บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ สารนิเทศศึกษา และสารสนเทศศึกษา ที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ จำนวน 5 คน ได้แก่

1. นายจ้างของบัณฑิตสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 2 คน
2. นายจ้างของบัณฑิตสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จำนวน 1 คน
3. นายจ้างของบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 1 คน
4. นายจ้างของบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 1 คน

จากการทดสอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้รับข้อเสนอแนะต่าง ๆ จึงได้นำมาพิจารณา และดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังนี้

แบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- ส่วนของคำถามประเภทของหน่วยงาน แยกตัวออกจาก “ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา” เป็น “ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ” และ “ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน”

- เพิ่มคำถามที่เกี่ยวข้องกับ “ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน”

แบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนายจ้าง ในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล

- เพิ่มคำอธิบาย หรือยกตัวอย่างในคำถามข้อ 1 -4 ของความรู้ด้านวิชาชีพ เพื่อให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

หลังจากที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ (ภาคผนวก ข) ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร ที่กำหนดไว้ต่อไป

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

สำหรับการเก็บและรวบรวมข้อมูลบัณฑิตฯ ผู้วิจัยได้เริ่มต้นจากการดำเนินการยื่นคำร้องขออนุมัติออกจดหมายขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล จากงานบริการการศึกษา คณะอักษรศาสตร์ โดยออกจดหมายถึงนายจ้าง / ผู้บังคับบัญชา บัณฑิตสาขาวิชาสาขานิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ภาคผนวก ก)

ในระหว่างที่ผู้วิจัยรอรับจดหมายข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจและติดตามข้อมูลของบัณฑิตฯ ที่จบการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2541 – 2548 จำนวน 143 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ติดตามข้อมูลของบัณฑิตฯ เหล่านั้น จากฐานข้อมูลนิติคณะอักษรศาสตร์ หนังสือรุ่น แหล่งสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต เช่น Google Yahoo เป็นต้น พบว่า มีบัณฑิตฯ ที่ผู้วิจัยสามารถติดต่อได้ จำนวน 97 คน และมีบัณฑิตฯ ที่ผู้วิจัยไม่สามารถติดต่อได้ เนื่องจาก บัณฑิตฯ ย้ายที่อยู่ อยู่ต่างประเทศ และขาดการติดต่อกับกลุ่มเพื่อน จำนวน 46 คน

บัณฑิตฯ ที่ผู้วิจัยสามารถติดต่อได้ จำแนกได้เป็นบัณฑิตฯ ที่ไม่มีนายจ้าง เนื่องจากประกอบธุรกิจส่วนตัว เป็นแม่บ้าน รวมถึงอยู่ในระหว่างศึกษาต่อ จำนวน 27 คน และบัณฑิตฯ ที่มีนายจ้าง จำนวน 70 คน โดยพบว่าบัณฑิตฯ จำนวน 4 คน ปฏิบัติงานในหน่วยงาน / องค์กรเดียวกัน 2 แห่ง แห่งละ 2 คน ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดว่าหากบัณฑิตฯ ปฏิบัติงานในหน่วยงานเดียวกันมากกว่า 1 คนผู้วิจัยจะจัดส่งแบบสอบถามให้นายจ้างเพียงหน่วยงานละ 1 ฉบับ เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ ไม่ได้เป็นการประเมินความพึงพอใจของบัณฑิตฯ เป็นรายบุคคล ดังนั้น จำนวนแบบสอบถามที่ต้องจัดส่งทั้งหมดในการวิจัยครั้งนี้ คือ 68 ชุด

เมื่อได้รับหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และติดตามข้อมูลของบัณฑิตฯ เรียบร้อยแล้ว ในเดือนกันยายนผู้วิจัยจึงดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม พร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์ที่ได้รับ และหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาขานิเทศศึกษา ไปยังนายจ้าง / ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตฯ จำนวน 68 คน โดยจัดส่งทางไปรษณีย์พร้อมแนบซองเปล่า ที่จำหน่ายซองถึงผู้วิจัย พร้อมติดแสตมป์เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นายจ้างในการส่งแบบสอบถามกลับคืน

หลังจากจัดส่งแบบสอบถามไปยังนายจ้าง / ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตฯ แล้ว เมื่อครบกำหนดวันส่งแบบสอบถามคืน ซึ่งระบุไว้ในแบบสอบถามภายในวันที่ 19 ตุลาคม 2550 ปรากฏว่ามีแบบสอบถามส่งกลับคืนเพียง 20 ชุด จึงได้ติดตามทางแบบสอบถามกลับคืนได้อีก 28 ชุด ซึ่งวันสุดท้ายของการรับแบบสอบถามคือ วันที่ 11 มกราคม 2551 รวมจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับ

ทั้งหมด คือ 48 ชุด จากจำนวนทั้งหมดที่ได้จัดส่งให้นายจ้าง คือ 68 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 70.59 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2: จำนวนนายจ้างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน

หน่วยงาน	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ
	แบบสอบถาม ที่ส่ง	แบบสอบถาม ที่ได้รับคืน	
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	4	4	100.00
สถาบันการศึกษา	12	7	58.33
หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ	6	6	100.00
องค์กรอิสระ	1	1	100.00
องค์กรระหว่างประเทศ	1	1	100.00
บริษัทเอกชน	44	29	65.91
รวม	68	48	70.59

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้านสังคมศาสตร์ สำหรับวินโดวส์ (SPSS-Statistical Package for the Social Science for Windows) ในการประมวลผลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอน มีดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตฯ ในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้โดยการหา

ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของ ค่าเฉลี่ยกำหนดไว้ ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด (มส)
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก (ม)
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง (ป)
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย (น)
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด (นส)

3. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของ บัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ โดยการหา ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของ ค่าเฉลี่ยกำหนดไว้ ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	เป็นปัญหามากที่สุด (มส)
3.51 - 4.50	หมายถึง	เป็นปัญหามาก (ม)
2.51 - 3.50	หมายถึง	เป็นปัญหาปานกลาง (ป)
1.51 - 2.50	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อย (น)
1.00 - 1.50	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อยที่สุด (นส)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	หมายถึง	จำนวนประชากร
f	หมายถึง	จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม
\bar{X}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตฯ ที่ได้จากแบบสอบถามชนิดปลายเปิด โดยแต่ละข้อย่อยภายใต้หัวข้อใหญ่จะจัดเรียงตามลำดับความถี่ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในรูปแบบตาราง และคำบรรยายประกอบตาราง นำเสนอในบทที่ 4 ส่วนสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ นำเสนอในบทที่ 5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ของการวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของ นายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ชื่อหน่วยงาน ประเภทของหน่วยงาน และระยะเวลาที่บัณฑิตปฏิบัติงานในหน่วยงาน / องค์กร (ตารางที่ 3 - 4)

ตอนที่ 2: ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล (ตารางที่ 5 - 14)

ตอนที่ 3: ปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน / องค์กร (ตารางที่ 15)

ตอนที่ 4: ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่น ๆ ของนายจ้างผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไป

การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ แสดงให้เห็นถึง ประเภทของหน่วยงาน และ ระยะเวลาที่บัณฑิตปฏิบัติงานในหน่วยงาน / องค์กรเหล่านั้น

1.1 ประเภทของหน่วยงานที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน

จากการศึกษาประเภทของหน่วยงานที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน (ตารางที่ 3) พบว่า หน่วยงานที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงานจำนวนมากที่สุด 29 แห่ง (60.42 %) คือ บริษัทเอกชน รองลงมา จำนวน 7 แห่ง (14.58 %) คือ สถาบันการศึกษา และน้อยที่สุด 1 แห่งเท่านั้น (2.08 %) คือ องค์กรอิสระ และองค์กรระหว่างประเทศ

ตารางที่ 3: ประเภทของหน่วยงานที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน

ประเภทของหน่วยงาน	จำนวน	ร้อยละ
1. ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	4	8.33
2. สถาบันการศึกษา	7	14.58
3. หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ	6	12.50
4. องค์กรอิสระ	1	2.08
5. องค์กรระหว่างประเทศ	1	2.08
6. บริษัทเอกชน	29	60.42
รวม	48	100.00

1.2 ระยะเวลาการปฏิบัติงานของบัณฑิตฯ ในหน่วยงาน / องค์กร

จากการศึกษาระยะเวลาในการปฏิบัติงานของบัณฑิตฯ ในหน่วยงาน / องค์กร (ตารางที่ 4) พบว่า หน่วยงานจำนวนมากที่สุด 18 แห่ง (37.50 %) มีบัณฑิตฯ ปฏิบัติงานในหน่วยงาน / องค์กร 2 – 4 ปี รองลงมา จำนวน 13 แห่ง (27.08 %) มีบัณฑิตฯ ปฏิบัติงานในหน่วยงาน / องค์กร 1 – 2 ปี และน้อยที่สุด จำนวน 2 แห่ง (4.17 %) มีบัณฑิตฯ ปฏิบัติงานในหน่วยงาน / องค์กร มากกว่า 5 ปี

ตารางที่ 4: ระยะเวลาการปฏิบัติงานบัณฑิตฯ ในหน่วยงาน / องค์กร

ระยะเวลาการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	12	25.00
1-2 ปี	13	27.08
2-4 ปี	18	37.50
4-5 ปี	3	6.25
มากกว่า 5 ปี	2	4.17
รวม	48	100.00

ตอนที่ 2: ระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 เป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตในด้าน 1) ความรู้ จำแนกออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ด้านวิชาชีพ ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กรที่บัณฑิตปฏิบัติงาน 2) ทักษะ จำแนกออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านวิชาชีพ และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 3) คุณลักษณะส่วนบุคคล จำแนกคุณลักษณะส่วนบุคคลออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านบุคลิกภาพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ ดังนี้

2.1 ระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ของบัณฑิตฯ

ผลจากการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ของบัณฑิตฯ (ตารางที่ 5) ในภาพรวม พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก (3.75)* และเมื่อพิจารณาตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างจากหน่วยงานที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน 5 ประเภท มีความพึงพอใจในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ และองค์กรระหว่างประเทศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (3.99) ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (3.81) และสถาบันการศึกษา (3.75) ส่วนนายจ้างจากหน่วยงานที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน 1 ประเภท มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ องค์กรอิสระ (3.11)

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มความรู้ โดยรวม พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจต่อความรู้ทุกด้านในระดับมากทุกรายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ความรู้ด้านวิชาชีพ (3.80) ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (3.76) และความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กรที่บัณฑิตปฏิบัติงาน (3.69)

เมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาล สถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ องค์กรระหว่างประเทศ และบริษัทเอกชน มีความพึงพอใจในระดับมากต่อความรู้ด้านวิชาชีพ (3.94, 3.95, 4.07, 3.81 และ 3.84 ตามลำดับ)

* ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง ค่ามัชฌิมเลขคณิต หรือ ค่าเฉลี่ย (\bar{x})

ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (3.81, 3.51, 3.83, 4.33 และ 3.62 ตามลำดับ) และความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กรที่บัณฑิตปฏิบัติงาน (3.68, 3.79, 4.07, 3.83 และ 3.60 ตามลำดับ)

ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีความพึงพอใจในระดับปานกลางทุกรายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (3.33) และความรู้ด้านวิชาชีพ ความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กรที่บัณฑิตปฏิบัติงาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (3.00)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ด้านต่าง ๆ แยกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันการศึกษา และบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อความรู้ด้านวิชาชีพ (3.94, 3.95, และ 3.84 ตามลำดับ)

ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดเท่ากัน (4.07) ต่อความรู้ด้านวิชาชีพ และความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กรที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน

สำหรับนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ และองค์กรระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (3.33 และ 4.33 ตามลำดับ)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5: ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ ของบัณฑิตฯ

ความรู้	ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ (N = 4)			สถาบันการศึกษา (N = 7)			หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ (N = 6)			องค์กรอิสระ (N = 1)			องค์กร ระหว่างประเทศ (N = 1)			บริษัทเอกชน (N = 29)			รวม (N = 48)		
	\bar{X}	S.D	ปค.	\bar{X}	S.D	ปค.	\bar{X}	S.D	ปค.	\bar{X}	S.D	ปค.	\bar{X}	S.D	ปค.	\bar{X}	S.D	ปค.	\bar{X}	S.D	ปค.
ความรู้ด้านวิชาชีพ	3.94	0.44	ม	3.95	0.41	ม	4.07	0.32	ม	3.00	0.00	ป	3.81	0.40	ม	3.84	0.28	ม	3.80	0.24	ม
ความรู้ด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.81	0.41	ม	3.51	0.51	ม	3.83	0.34	ม	3.33	0.52	ป	4.33	0.49	ม	3.62	0.41	ม	3.76	0.29	ม
ความรู้เกี่ยวกับ หน่วยงาน / องค์กรที่ บัณฑิตปฏิบัติงาน	3.68	0.28	ม	3.79	0.24	ม	4.07	0.32	ม	3.00	0.00	ป	3.83	0.41	ม	3.60	0.23	ม	3.69	0.12	ม
รวม	3.81	0.13	ม	3.75	0.23	ม	3.99	0.14	ม	3.11	0.19	ป	3.99	0.29	ม	3.68	0.13	ม	3.75	0.06	ม

2.1.1 ระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ด้านวิชาชีพ

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ด้านวิชาชีพเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ 17 รายการ (ตารางที่ 6) โดยรวมพบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก 16 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือในการช่วยค้นหาข้อมูล (4.13) ความรู้เกี่ยวกับการจัดหาข้อมูล (4.07) และความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมบรรณานุกรม ความรู้เกี่ยวกับวิธีการค้นหาข้อมูลที่เหมาะสม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.03) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 1 รายการ คือ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้และเผยแพร่ข้อมูล (3.18)

เมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ด้านวิชาชีพจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีความพึงพอใจในระดับมาก 14 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือในการช่วยค้นหาข้อมูล (4.50) ความรู้เกี่ยวกับการจัดหาข้อมูล (4.33) และความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับวิธีการค้นหาข้อมูลที่เหมาะสม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.25) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 3 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย (3.33) ความรู้เกี่ยวกับการประมวลข้อมูลอย่างเหมาะสมสำหรับผู้ในแต่ละกลุ่ม และความรู้เกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้และเผยแพร่ข้อมูล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (3.00)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 1 รายการ คือ ความรู้เกี่ยวกับการจัดหาข้อมูล (4.67) นอกจากนี้ นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก 14 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมบรรณานุกรม (4.50) ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล และความรู้เกี่ยวกับวิธีการค้นหาข้อมูลที่เหมาะสม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.33) และความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือในการช่วยค้นหาข้อมูล (4.29) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 2 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับความต้องการและพฤติกรรมการใช้ข้อมูล (3.40) และความรู้เกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้และเผยแพร่ข้อมูล (3.20)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 1 รายการ คือ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือในการช่วยค้นหาข้อมูล (4.67) นอกจากนี้ นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก 15 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับการสื่อสาร ความรู้เกี่ยวกับวิธีการค้นหาข้อมูลที่เหมาะสม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.50) ความรู้เกี่ยวกับการจัดหาข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.33) และความรู้เกี่ยวกับการประมวลข้อมูลอย่างเหมาะสมสำหรับผู้ในแต่ละกลุ่ม (4.17) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 1 รายการ คือ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้และเผยแพร่ข้อมูล (3.50)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง 12 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (3.00) นอกจากนี้ พบว่า นายจ้างไม่ได้ใช้งานบัณฑิตฯ สำหรับการปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้ด้านวิชาชีพ 5 รายการ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมบรรณานุกรม ความรู้เกี่ยวกับการประมวลข้อมูลอย่างเหมาะสมสำหรับผู้ในแต่ละกลุ่ม ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย ความรู้เกี่ยวกับความต้องการและพฤติกรรมการใช้ข้อมูล และความรู้เกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้และเผยแพร่ข้อมูล

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ มีความพึงพอใจในระดับมาก 13 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.00) และรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลางมี 3 รายการ ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับการประมวลข้อมูลอย่างเหมาะสมสำหรับผู้แต่ละกลุ่ม ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย และความรู้เกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้และเผยแพร่ข้อมูล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (3.00) นอกจากนี้ พบว่า นายจ้างไม่ได้ใช้งานบัณฑิตฯ สำหรับการปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมบรรณานุกรม

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน มีความพึงพอใจในระดับมาก 16 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือในการช่วยค้นหาข้อมูล (4.33) ความรู้เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ (4.14) และความรู้เกี่ยวกับวิธีการค้นหาข้อมูลที่เหมาะสม (4.10) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลางมี 1 รายการ คือ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้และเผยแพร่ข้อมูล (3.21)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้าง ที่มีต่อรายการความรู้ด้านวิชาชีพ แยกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ และบริษัทเอกชนมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือในการช่วยค้นหาข้อมูล (4.50, 4.67, และ 4.33 ตามลำดับ) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษามีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อความรู้เกี่ยวกับการจัดหาข้อมูล (4.67)

ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อรายการความรู้ด้านวิชาชีพ 12 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (3.00) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อรายการความรู้ด้านวิชาชีพ 13 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.00)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6: ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ด้านวิชาชีพ

ความรู้ด้านวิชาชีพ	ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ (N = 4)				สถาบันการศึกษา (N = 7)				หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ (N = 6)				องค์กรอิสระ (N = 1)				องค์กรระหว่าง ประเทศ (N = 1)				บริษัทเอกชน (N = 29)				รวม (N = 48)			
	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.
ความรู้เกี่ยวกับการจัดหา ข้อมูลฯ	3	4.33	2.36	ม	6	4.67	1.83	มส	6	4.33	0.52	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	28	4.07	1.00	ม	45	4.07	0.57	ม
ความรู้เกี่ยวกับการ วิเคราะห์ข้อมูลฯ	4	4.25	0.96	ม	6	4.33	1.80	ม	6	3.83	0.41	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	28	3.71	0.95	ม	46	3.85	0.48	ม
ความรู้เกี่ยวกับการ จัดระบบข้อมูลฯ	4	4.25	0.96	ม	6	4.17	1.72	ม	6	4.00	0.00	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	28	3.86	1.00	ม	46	3.88	0.45	ม
ความรู้เกี่ยวกับการ จัดเก็บข้อมูลฯ	4	4.25	0.96	ม	6	4.17	1.72	ม	6	4.00	0.00	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	29	3.97	0.82	ม	47	3.90	0.45	ม
ความรู้เกี่ยวกับการดูแล และรักษาข้อมูลที่มี คุณค่าฯ	4	4.00	1.15	ม	6	3.83	1.60	ม	6	4.00	0.63	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	28	4.07	1.19	ม	46	3.82	0.41	ม
ความรู้เกี่ยวกับการ รวบรวมบรรณานุกรม	4	4.00	0.82	ม	6	4.50	1.86	ม	3	4.00	2.19	ม	-	-	-	-	-	-	-	-	13	3.62	1.97	ม	26	4.03	0.36	ม

ตารางที่ 6: ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ด้านวิชาชีพ (ต่อ)

ความรู้ด้านวิชาชีพ	ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ (N = 4)				สถาบันการศึกษา (N = 7)				หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ (N = 6)				องค์กรอิสระ (N = 1)				องค์กรระหว่าง ประเทศ (N = 1)				บริษัทเอกชน (N = 29)				รวม (N = 48)			
	r	\bar{X}	S.D	ปค.	r	\bar{X}	S.D	ปค.	r	\bar{X}	S.D	ปค.	r	\bar{X}	S.D	ปค.	r	\bar{X}	S.D	ปค.	r	\bar{X}	S.D	ปค.	r	\bar{X}	S.D	ปค.
ความรู้เกี่ยวกับการ ประมวลข้อมูลอย่าง เหมาะสมสำหรับผู้ ใช้แต่ละกลุ่มฯ	3	3.00	2.16	ป	6	3.67	1.68	ม	6	4.17	0.75	ม	-	-	-	-	1	3.00	0.00	ป	23	3.78	1.71	ม	39	3.52	0.51	ม
ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย	3	3.33	1.91	ป	5	3.60	1.99	ม	3	4.00	2.19	ม	-	-	-	-	1	3.00	0.00	ป	17	3.65	1.92	ม	29	3.52	0.37	ม
ความรู้เกี่ยวกับการ จัดการฯ	4	4.00	1.15	ม	5	3.60	1.81	ม	6	3.67	0.52	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	26	3.66	1.41	ม	43	3.66	0.37	ม
ความรู้เกี่ยวกับการ จัดการองค์ความรู้ฯ	4	3.75	0.96	ม	5	3.60	1.90	ม	6	3.67	0.52	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	24	3.54	1.53	ม	41	3.59	0.33	ม
ความรู้เกี่ยวกับการ สื่อสารฯ	4	4.00	0.82	ม	7	3.86	0.90	ม	6	4.50	0.55	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	29	3.93	0.84	ม	48	3.88	0.49	ม
ความรู้เกี่ยวกับ ภาษาต่างประเทศ	4	4.00	0.00	ม	7	4.00	0.82	ม	6	4.33	0.82	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	28	4.14	1.07	ม	47	3.91	0.74	ม

ตารางที่ 6: ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ด้านวิชาชีพ (ต่อ)

ความรู้ด้านวิชาชีพ	ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ (N = 4)				สถาบันการศึกษา (N = 7)				หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ (N = 6)				องค์กรอิสระ (N = 1)				องค์กรระหว่าง ประเทศ (N = 1)				บริษัทเอกชน (N = 29)				รวม (N = 48)			
	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.
ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือ ในการช่วยค้นหา ข้อมูลฯ	4	4.50	0.58	ม	7	4.29	0.95	ม	6	4.67	0.52	มศ	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	27	4.33	1.30	ม	46	4.13	0.60	ม
ความรู้เกี่ยวกับวิธีการ ค้นหาข้อมูลที่ เหมาะสมฯ	4	4.25	0.96	ม	6	4.33	1.80	ม	6	4.50	0.55	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	29	4.10	0.62	ม	47	4.03	0.53	ม
ความรู้เกี่ยวกับการจัด และให้บริการข้อมูลฯ	4	4.00	0.82	ม	5	4.00	2.12	ม	6	4.00	0.63	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	27	4.00	1.19	ม	44	3.83	0.41	ม
ความรู้เกี่ยวกับความ ต้องการและพฤติกรรม การใช้ข้อมูลฯ	4	4.00	0.82	ม	5	3.40	1.72	ป	6	4.00	0.63	ม	-	-	-	-	1	4.00	0.00	ม	22	3.64	1.70	ม	38	3.81	0.28	ม
ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ลิขสิทธิ์และกฎหมาย อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ ใช้และเผยแพร่ข้อมูลฯ	4	3.00	0.82	ป	5	3.20	1.70	ป	4	3.50	1.86	ป	-	-	-	-	1	3.00	0.00	ป	19	3.21	1.76	ป	33	3.18	0.21	ป

2.1.2 ระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ 12 รายการ (ตารางที่ 7) โดยรวม พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก 11 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ต (4.15) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงาน (4.09) และความรู้เกี่ยวกับสื่อการศึกษา (3.98) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 1 รายการ คือ ความรู้เกี่ยวกับการเขียนโปรแกรมด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ (3.08)

เมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีความพึงพอใจในระดับมาก 8 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงาน ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงาน ความรู้เกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.25) ความรู้เกี่ยวกับเครือข่าย ในหน่วยงาน / องค์กร ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีโทรคมนาคม ความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ความรู้เกี่ยวกับสื่อการศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.00) และความรู้เกี่ยวกับการสร้างและจัดการเว็บไซต์ (3.67) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 4 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและจัดการฐานข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาฐานข้อมูล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (3.50) ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาเว็บไซต์ (3.33) และความรู้เกี่ยวกับการเขียนโปรแกรมด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ (3.00)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา มีความพึงพอใจในระดับมาก 4 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงาน (4.29) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงาน (4.14) และความรู้เกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ต ความรู้เกี่ยวกับสื่อการศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.00) นอกจากนี้ นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง 7 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับเครือข่าย (Network) ในหน่วยงาน / องค์กร (3.43) ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและจัดการฐานข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาฐานข้อมูล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (3.40) และความรู้เกี่ยวกับการสร้างและจัดการเว็บไซต์ ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษา

เว็บไซต์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (3.25) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับน้อยมี 1 รายการ ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับการเขียนโปรแกรมด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ (2.50)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจในระดับมาก 10 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ต (4.33) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงาน (4.17) และ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาเว็บไซต์ ความรู้เกี่ยวกับสื่อการศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (4.00) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 2 รายการ ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและจัดการเว็บไซต์ (3.50) และความรู้เกี่ยวกับการเขียนโปรแกรมด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ (3.00)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีความพึงพอใจในระดับมาก 2 รายการ ดังนี้ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงาน และความรู้เกี่ยวกับเครือข่าย (Network) ในหน่วยงาน / องค์กร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (4.00) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 4 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (3.00) นอกจากนี้ พบว่านายจ้างไม่ได้ใช้งานบัณฑิตฯ สำหรับการปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 6 รายการ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและจัดการเว็บไซต์ ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาเว็บไซต์ ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและจัดการฐานข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาฐานข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับสื่อการศึกษา และความรู้เกี่ยวกับการเขียนโปรแกรมด้วยภาษาคอมพิวเตอร์

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 4 รายการ ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาเว็บไซต์ ความรู้เกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ต ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีโทรคมนาคม และความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (5.00) ส่วนรายการอื่น ๆ นอกจากนี้ 8 รายการ นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (4.00)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน มีความพึงพอใจในระดับมาก 7 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ต (4.31) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงาน (4.04) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ

โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงาน (4.00) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 5 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและจัดการฐานข้อมูล (3.44) ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและจัดการเว็บไซต์ (3.31) และความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาฐานข้อมูล (3.29)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้าง ที่มีต่อรายการความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ แยกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ และบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อความรู้เกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ต (4.33 และ 4.31 ตามลำดับ)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงาน (4.29) ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อรายการความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.25) ได้แก่ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงาน ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงาน ความรู้เกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ต ส่วน

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อรายการความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 2 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.00) ได้แก่ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงาน และความรู้เกี่ยวกับเครือข่าย (Network) ในองค์กร / หน่วยงาน ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อรายการความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 4 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (5.00) ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาเว็บไซต์ ความรู้เกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ต ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีโทรคมนาคม ความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 7: ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ความรู้ด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ	ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ (N = 4)				สถาบันการศึกษา (N = 7)				หน่วยงานราชการและ รัฐวิสาหกิจ (N = 6)				องค์กรอิสระ (N = 1)				องค์กรระหว่าง ประเทศ (N = 1)				บริษัทเอกชน (N = 29)				รวม (N = 48)			
	r	\bar{X}	S.D	ปค.	r	\bar{X}	S.D	ปค.	r	\bar{X}	S.D	ปค.	r	\bar{X}	S.D	ปค.	r	\bar{X}	S.D	ปค.	r	\bar{X}	S.D	ปค.	r	\bar{X}	S.D	ปค.
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เพื่อการปฏิบัติงาน	4	4.25	0.50	ม	7	4.14	0.69	ม	6	4.17	0.75	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	28	4.04	1.11	ม	47	3.93	0.47	ม
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อการปฏิบัติงาน	4	4.25	0.50	ม	7	4.29	0.76	ม	6	4.00	0.63	ม	1	4.00	0.00	ม	1	4.00	0.00	ม	29	4.00	0.85	ม	48	4.09	0.14	ม
ความรู้เกี่ยวกับเครือข่าย (Network) ใน หน่วยงาน / องค์กร	4	4.00	0.82	ม	7	3.43	0.79	ป	6	3.83	0.75	ม	1	4.00	0.00	ม	1	4.00	0.00	ม	25	3.76	1.43	ม	44	3.84	0.22	ม
ความรู้เกี่ยวกับการสร้าง และจัดการเว็บไซต์	3	3.67	1.89	ม	4	3.25	1.95	ป	4	3.50	1.86	ป	-	-	-	-	1	4.00	0.00	ม	13	3.31	1.82	ป	25	3.55	0.30	ม
ความรู้เกี่ยวกับการดูแล และบำรุงรักษาเว็บไซต์	3	3.33	1.73	ป	4	3.25	1.95	ป	3	4.00	2.19	ม	-	-	-	-	1	5.00	0.00	มส	12	3.17	1.79	ป	23	3.75	0.77	ม
ความรู้เกี่ยวกับการสร้าง และจัดการฐานข้อมูล	4	3.50	0.58	ป	5	3.40	1.90	ป	4	3.75	1.97	ม	-	-	-	-	1	4.00	0.00	ม	18	3.44	1.85	ป	32	3.62	0.25	ม

ตารางที่ 7: ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ต่อ)

ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (N = 4)				สถาบันการศึกษา (N = 7)				หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ (N = 6)				องค์กรอิสระ (N = 1)				องค์กรระหว่างประเทศ (N = 1)				บริษัทเอกชน (N = 29)				รวม (N = 48)			
	r	\bar{X}	S.D	ปค.	r	\bar{X}	S.D	ปค.	r	\bar{X}	S.D	ปค.	r	\bar{X}	S.D	ปค.	r	\bar{X}	S.D	ปค.	r	\bar{X}	S.D	ปค.	r	\bar{X}	S.D	ปค.
ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาฐานข้อมูล	4	3.50	0.58	ป	5	3.40	1.90	ป	4	3.75	1.97	ม	-	-	-	-	1	4.00	0.00	ม	17	3.29	1.81	ป	31	3.59	0.29	ม
ความรู้เกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ต	4	4.25	0.50	ม	7	4.00	0.82	ม	6	4.33	0.52	ม	1	3.00	0.00	ป	1	5.00	0.00	มส	26	4.31	1.51	ม	45	4.15	0.65	ม
ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีโทรคมนาคม	4	4.00	0.82	ม	5	3.20	1.70	ป	6	3.83	0.75	ม	1	3.00	0.00	ป	1	5.00	0.00	มส	23	3.61	1.60	ม	40	3.77	0.71	ม
ความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์	4	4.00	0.82	ม	5	3.20	1.80	ป	5	3.80	1.60	ม	1	3.00	0.00	ป	1	5.00	0.00	มส	28	3.71	0.98	ม	44	3.79	0.71	ม
ความรู้เกี่ยวกับสื่อการศึกษา	3	4.00	2.16	ม	5	4.00	2.12	ม	4	4.00	2.16	ม	-	-	-	-	1	4.00	0.00	ม	17	3.88	2.07	ม	30	3.98	0.05	ม
ความรู้เกี่ยวกับการเขียนโปรแกรมด้วยภาษาคอมพิวเตอร์	3	3.00	1.71	ป	4	2.50	1.51	น	1	3.00	1.22	ป	-	-	-	-	1	4.00	0.00	ม	9	2.89	1.59	ป	18	3.08	0.55	ป

2.1.3 ระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กร ที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กรที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงานในประเด็นต่าง ๆ 7 รายการ (ตารางที่ 8) โดยรวม พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก 6 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับงานด้านการวางแผนงาน (3.79) ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมหน่วยงาน / องค์กร (3.77) และความรู้เกี่ยวกับงานด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (3.76) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 1 รายการ คือ ความรู้เกี่ยวกับงานด้านการตลาด (3.44)

เมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กรที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีความพึงพอใจในระดับมาก 4 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมหน่วยงาน / องค์กร ความรู้เกี่ยวกับระบบการบริหารงานคุณภาพในหน่วยงาน / องค์กร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.00) และความรู้ในศาสตร์ของหน่วยงาน / องค์กร ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการปฏิบัติงานของหน่วยงาน / องค์กร (3.75) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 3 รายการ ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับงานด้านการวางแผนงาน ความรู้เกี่ยวกับงานด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (3.50) ความรู้เกี่ยวกับงานด้านการตลาด (3.25)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา มีความพึงพอใจในระดับมาก 6 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับงานด้านการวางแผนงาน (4.17) ความรู้ในศาสตร์ของหน่วยงาน / องค์กร (4.00) และความรู้เกี่ยวกับนโยบายการปฏิบัติงานของหน่วยงาน / องค์กร (3.86) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 1 รายการ คือ ความรู้เกี่ยวกับงานด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (3.50)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 1 รายการ คือ ความรู้เกี่ยวกับงานด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (4.67) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก มี 6 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3

ลำดับแรก ดังนี้ คือ ความรู้เกี่ยวกับงานด้านการวางแผน (4.33) ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมหน่วยงาน / องค์กร ความรู้เกี่ยวกับงานด้านการตลาด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (4.00) และความรู้ในศาสตร์ของหน่วยงาน / องค์กร ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการปฏิบัติงานของหน่วยงาน / องค์กร ความรู้เกี่ยวกับระบบการบริหารงานคุณภาพในหน่วยงาน / องค์กร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (3.83)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง 5 รายการ ซึ่งทุกรายการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (3.00) นอกจากนี้ พบว่า นายจ้างไม่ได้ใช้งานบัณฑิตฯ สำหรับการปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กร ที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน 2 รายการ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับงานด้านการตลาด และความรู้เกี่ยวกับงานด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ มีความพึงพอใจในระดับมาก 5 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (4.00) และรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 1 รายการ คือ ความรู้เกี่ยวกับงานด้านการตลาด (3.00) นอกจากนี้ พบว่า นายจ้างไม่ได้ใช้งานบัณฑิตฯ สำหรับการปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับงานด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน มีความพึงพอใจในระดับมาก 4 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมหน่วยงาน / องค์กร (3.93) ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการปฏิบัติงานของหน่วยงาน / องค์กร (3.79) และความรู้เกี่ยวกับงานด้านการวางแผนงาน (3.74) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 3 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับระบบการบริหารงานคุณภาพในหน่วยงาน / องค์กร (3.46) ความรู้เกี่ยวกับงานด้านการตลาด (3.36) และความรู้เกี่ยวกับงานด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (3.35)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้าง ที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กรที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน แยกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อรายการความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กรที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน 2 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ (4.00) ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมหน่วยงาน / องค์กร และความรู้เกี่ยวกับระบบการบริหารงานคุณภาพในหน่วยงาน / องค์กร

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อความรู้เกี่ยวกับงานด้านการวางแผนงาน (4.17) นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อความรู้เกี่ยวกับงานด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (4.67) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมหน่วยงาน / องค์กร (3.93)

ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ และองค์กรระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อรายการความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กรที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน 5 รายการเหมือนกัน ซึ่งแต่ละรายการมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (3.00 และ 4.00 ตามลำดับ) ได้แก่ ความรู้ในศาสตร์ของหน่วยงาน / องค์กร ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการปฏิบัติงานของหน่วยงาน / องค์กร ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมหน่วยงาน / องค์กร ความรู้เกี่ยวกับระบบการบริหารงานคุณภาพในหน่วยงาน / องค์กร และความรู้เกี่ยวกับงานด้านการวางแผนงาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8: ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กร ที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน

ความรู้เกี่ยวกับ หน่วยงาน / องค์กร ที่ บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน	ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ (N = 4)				สถาบันการศึกษา (N = 7)				หน่วยงานราชการและ รัฐวิสาหกิจ (N = 6)				องค์กรอิสระ (N = 1)				องค์กรระหว่าง ประเทศ (N = 1)				บริษัทเอกชน (N = 29)				รวม (N = 48)			
	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.
ความรู้ในศาสตร์ของ หน่วยงาน / องค์กร	4	3.75	1.26	ม	7	4.00	0.82	ม	6	3.83	0.75	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	29	3.55	0.78	ม	48	3.69	0.38	ม
ความรู้เกี่ยวกับนโยบาย การปฏิบัติงานของ หน่วยงาน / องค์กร	4	3.75	1.26	ม	7	3.86	0.90	ม	6	3.83	0.75	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	29	3.79	0.82	ม	48	3.71	0.36	ม
ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม หน่วยงาน / องค์กร	4	4.00	1.15	ม	7	3.71	0.76	ม	6	4.00	0.89	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	29	3.93	0.65	ม	48	3.77	0.40	ม
ความรู้เกี่ยวกับระบบการ บริหารงานคุณภาพใน หน่วยงาน / องค์กรฯ	4	4.00	0.82	ม	6	3.67	1.68	ม	6	3.83	0.41	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	24	3.46	1.43	ป	42	3.66	0.38	ม
ความรู้เกี่ยวกับงานด้าน การตลาด	4	3.25	0.96	ป	5	3.60	1.90	ม	3	4.00	2.19	ม	-	-	-	-	1	3.00	0.00	ป	25	3.36	1.45	ป	38	3.44	0.38	ป
ความรู้เกี่ยวกับงานด้าน การวางแผนงาน	4	3.50	1.00	ป	6	4.17	1.72	ม	6	4.33	0.52	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	27	3.74	1.33	ม	45	3.79	0.49	ม
ความรู้เกี่ยวกับงานด้าน การจัดการทรัพยากร- มนุษย์	4	3.50	1.29	ป	4	3.50	2.00	ป	3	4.67	2.58	มส	-	-	-	-	-	-	-	-	20	3.35	1.75	ป	31	3.76	0.61	ม

2.2 ระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะของบัณฑิตฯ

ผลจากการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะของบัณฑิตฯ (ตารางที่ 9) ในภาพรวม พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก (3.83) และเมื่อพิจารณาตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างจากหน่วยงานที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน 5 ประเภท มีความพึงพอใจในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ องค์กรระหว่างประเทศ (4.27) สถาบันการศึกษา (4.10) และห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (4.05) ส่วนหน่วยงานที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 1 แห่ง คือ องค์กรอิสระ (3.06)

เมื่อพิจารณาทักษะของบัณฑิตทั้ง 2 ด้าน พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจต่อทักษะทั้ง 2 ด้านระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ทักษะด้านวิชาชีพ (3.99) และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (3.72)

เมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะ จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันการศึกษา องค์กรระหว่างประเทศ และบริษัทเอกชน มีความพึงพอใจในระดับมากต่อทักษะด้านวิชาชีพ (4.17, 4.48, 4.18 และ 3.91 ตามลำดับ) และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (3.93, 3.71, 4.36 และ 3.53 ตามลำดับ)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจในระดับมากต่อทักษะด้านวิชาชีพ (4.02) และมีความพึงพอใจในระดับปานกลางต่อทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (3.49)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีความพึงพอใจในระดับปานกลางต่อทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (3.25) และทักษะด้านวิชาชีพ (2.88)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะด้านวิชาชีพด้านต่าง ๆ แยกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ และบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อทักษะด้านวิชาชีพสูงกว่าทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (4.17, 4.48, 4.02 และ 3.91 ตามลำดับ)

ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ และองค์กรระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสูงกว่าทักษะด้านวิชาชีพ (3.25 และ 4.36 ตามลำดับ)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9: ความพึงพอใจของนายจ้างในด้านทักษะ ของบัณฑิตฯ

ทักษะ	ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ (N = 4)			สถาบันการศึกษา (N = 7)			หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ (N = 6)			องค์กรอิสระ (N = 1)			องค์กร ระหว่างประเทศ (N = 1)			บริษัทเอกชน (N = 29)			รวม (N = 48)		
	\bar{X}	S.D	ป.ค.	\bar{X}	S.D	ป.ค.	\bar{X}	S.D	ป.ค.	\bar{X}	S.D	ป.ค.	\bar{X}	S.D	ป.ค.	\bar{X}	S.D	ป.ค.	\bar{X}	S.D	ป.ค.
ทักษะด้านวิชาชีพ	4.17	0.17	ม	4.48	0.21	ม	4.02	0.30	ม	2.88	0.35	ป	4.18	0.40	ม	3.91	0.12	ม	3.99	0.10	ม
ทักษะด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.93	0.38	ม	3.71	0.65	ม	3.49	0.49	ป	3.25	0.46	ป	4.36	0.50	ม	3.53	0.38	ม	3.72	0.40	ม
รวม	4.05	0.17	ม	4.10	0.55	ม	3.76	0.37	ม	3.06	0.27	ป	4.27	0.13	ม	3.72	0.27	ม	3.83	0.12	ม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2.1 ระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะด้านวิชาชีพ

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะด้านวิชาชีพในประเด็นต่าง ๆ 11 รายการ (ตารางที่ 10) โดยรวม พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมากทุกรายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ทักษะในการให้บริการตอบคำถามและช่วยค้นหาข้อมูล (4.18) ทักษะในการให้คำแนะนำสำหรับการค้นหาและเข้าใช้ข้อมูล (4.09) และทักษะในการวิเคราะห์เนื้อหาของเอกสาร (4.07)

เมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะด้านวิชาชีพ จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีความพึงพอใจในระดับมากทุกรายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ทักษะในการให้บริการตอบคำถามและช่วยค้นหาข้อมูล (4.33) ทักษะในการจัดเตรียมข้อมูล ทักษะในการวิเคราะห์เนื้อหาของเอกสาร ทักษะในการสรุปย่อ เนื้อหาของเอกสาร ทักษะในการสืบค้นข้อมูลเพื่อการปฏิบัติงาน ทักษะในการให้คำแนะนำสำหรับการค้นหาและเข้าใช้ข้อมูล ทักษะในการสื่อสาร ทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.25) และทักษะในการคัดเลือกข้อมูล ทักษะในการจัดทำเครื่องมือเพื่อสืบค้นข้อมูล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.00)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 4 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ทักษะในการให้บริการตอบคำถามและช่วยค้นหาข้อมูล ทักษะในการให้คำแนะนำสำหรับการค้นหาและเข้าใช้ข้อมูล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.75) และ ทักษะในการคัดเลือกข้อมูล ทักษะในการจัดเตรียมข้อมูล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.67) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก มี 7 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ทักษะในการวิเคราะห์เนื้อหาของเอกสาร ทักษะในการสรุปย่อ เนื้อหาของเอกสาร ทักษะในการสืบค้นข้อมูลเพื่อการปฏิบัติงาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.50) ทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ (4.33) และทักษะในการสื่อสาร (4.29)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจในระดับมาก 10 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ทักษะในการสื่อสาร (4.50) ทักษะในการจัดเตรียมข้อมูล ทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.33) และทักษะในการสรุปย่อ เนื้อหาของเอกสาร (4.17) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 1 รายการ คือ ทักษะในการให้คำแนะนำสำหรับการค้นหาและเข้าใช้ข้อมูล (3.50)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง 7 รายการ ดังนี้ ทักษะในการคัดเลือกข้อมูล ทักษะในการจัดเตรียมข้อมูล ทักษะในการวิเคราะห์เนื้อหาของเอกสาร ทักษะในการสืบค้นข้อมูลเพื่อการปฏิบัติงาน ทักษะในการสื่อสาร ทักษะในการจัดการ และทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (3.00) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับน้อย มี 1 รายการ คือ ทักษะในการสรุปย่อเนื้อหาของเอกสาร (2.00) นอกจากนี้ พบว่า นายจ้างไม่ได้ใช้งานบัณฑิตฯ สำหรับการปฏิบัติงานที่ใช้ทักษะด้านวิชาชีพ 3 รายการ ได้แก่ ทักษะในการจัดทำเครื่องมือเพื่อสืบค้นข้อมูล ทักษะในการให้บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าข้อมูล และทักษะในการให้คำแนะนำสำหรับการค้นหาและเข้าใช้ข้อมูล

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 2 รายการ ดังนี้ ทักษะในการวิเคราะห์เนื้อหาของเอกสาร และทักษะในการสรุปย่อ เนื้อหาของเอกสาร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (5.00) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก มี 9 รายการ ดังนี้ ทักษะในการคัดเลือกข้อมูล ทักษะในการจัดเตรียมข้อมูล ทักษะในการจัดทำเครื่องมือเพื่อสืบค้นข้อมูล ทักษะในการสืบค้นข้อมูลเพื่อการปฏิบัติงาน ทักษะในการให้บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าข้อมูล ทักษะในการให้คำแนะนำสำหรับการค้นหาและเข้าใช้ข้อมูล ทักษะในการสื่อสาร ทักษะในการจัดการ และทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.00)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทุกรายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ (4.11) ทักษะในการสื่อสาร (4.03) และทักษะในการให้บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าข้อมูล (4.00)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะด้านวิชาชีพ แยกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อทักษะในการให้บริการตอบคำถามและช่วยค้นหาข้อมูล (4.33) นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อทักษะในการสื่อสาร (4.50) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ (4.11)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อรายการทักษะด้านวิชาชีพ 2 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.70) ได้แก่ ทักษะในการให้บริการตอบคำถามและช่วยค้นหาข้อมูล และทักษะในการให้คำแนะนำสำหรับการค้นหาและเข้าใช้ข้อมูล

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อทักษะด้านวิชาชีพ 2 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (5.00) ได้แก่ ทักษะในการวิเคราะห์เนื้อหาของเอกสาร และทักษะในการสรุปย่อ เนื้อหาของเอกสาร ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อทักษะด้านวิชาชีพ 7 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (5.00)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10: ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะด้านวิชาชีพ

ทักษะด้านวิชาชีพ	ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ (N = 4)				สถาบันการศึกษา (N = 7)				หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ (N = 6)				องค์กรอิสระ (N = 1)				องค์กรระหว่าง ประเทศ (N = 1)				บริษัทเอกชน (N = 29)				รวม (N = 48)			
	f	\bar{X}	S.D	ป.ค.	f	\bar{X}	S.D	ป.ค.	f	\bar{X}	S.D	ป.ค.	f	\bar{X}	S.D	ป.ค.	f	\bar{X}	S.D	ป.ค.	f	\bar{X}	S.D	ป.ค.	f	\bar{X}	S.D	ป.ค.
ทักษะในการคัดเลือก ข้อมูล	4	4.00	1.15	ม	6	4.67	1.91	มส	6	4.00	0.63	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	29	3.86	0.69	ม	47	3.92	0.54	ม
ทักษะในการจัดเตรียม ข้อมูล	4	4.25	0.96	ม	6	4.67	1.83	มส	6	4.33	0.52	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	29	3.93	0.80	ม	47	4.03	0.57	ม
ทักษะในการวิเคราะห์ เนื้อหาของเอกสาร	4	4.25	0.96	ม	6	4.50	1.77	ม	6	3.83	0.75	ม	1	3.00	0.00	ป	1	5.00	0.00	มส	28	3.86	1.00	ม	46	4.07	0.68	ม
ทักษะในการสรุปย่อ เนื้อหาของเอกสาร	4	4.25	0.96	ม	6	4.50	1.77	ม	6	4.17	0.75	ม	1	2.00	0.00	น	1	5.00	0.00	มส	26	3.88	1.35	ม	44	3.97	1.03	ม
ทักษะในการจัดทำ เครื่องมือเพื่อสืบค้น ข้อมูล	4	4.00	0.82	ม	5	4.20	2.16	ม	4	3.75	1.97	ม	-	-	-	-	1	4.00	0.00	ม	20	3.65	1.90	ม	34	3.92	0.22	ม
ทักษะในการสืบค้น ข้อมูลเพื่อการ ปฏิบัติงาน	4	4.25	0.96	ม	6	4.50	1.86	ม	5	4.00	1.75	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	26	3.96	1.50	ม	43	3.95	0.51	ม

ตารางที่ 10: ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะด้านวิชาชีพ (ต่อ)

ทักษะด้านวิชาชีพ	ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ (N = 4)				สถาบันการศึกษา (N = 7)				หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ (N = 6)				องค์กรอิสระ (N = 1)				องค์กรระหว่าง ประเทศ (N = 1)				บริษัทเอกชน (N = 29)				รวม (N = 48)			
	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.
ทักษะในการให้บริการ ตอบคำถามและช่วย ค้นหาข้อมูล	3	4.33	2.36	ม	4	4.75	2.56	มส	5	3.80	1.72	ม	-	-	-	-	1	4.00	0.00	ม	24	4.00	1.67	ม	37	4.18	0.37	ม
ทักษะในการให้คำแนะนำ สำหรับการค้นหาและ เข้าใช้ข้อมูล	4	4.25	0.96	ม	4	4.75	2.56	มส	4	3.50	1.86	ป	-	-	-	-	1	4.00	0.00	ม	23	3.96	1.81	ม	36	4.09	0.46	ม
ทักษะในการสื่อสาร	4	4.25	0.96	ม	7	4.29	0.76	ม	6	4.50	0.84	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	29	4.03	0.78	ม	48	4.01	0.53	ม
ทักษะในการจัดการ	4	3.75	1.50	ม	6	4.17	1.72	ม	6	4.00	0.63	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	29	3.79	0.86	ม	47	3.79	0.41	ม
ทักษะในการใช้ ภาษาต่างประเทศ	4	4.25	0.50	ม	6	4.33	1.80	ม	6	4.33	0.82	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	28	4.11	1.05	ม	46	4.00	0.51	ม

2.2.2 ระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในประเด็นต่าง ๆ 11 รายการ (ตารางที่ 11) โดยรวม พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก 5 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ทักษะในการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (4.31) ทักษะในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (4.25) และทักษะในการสืบค้นข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ (4.15) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลางมี 6 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ทักษะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (3.48) ทักษะในการตรวจสอบดูแล อุปกรณ์และเครื่องคอมพิวเตอร์ (3.47) และทักษะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (3.42)

เมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีความพึงพอใจในระดับมาก 9 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ทักษะในการสืบค้นข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ (4.50) ทักษะในการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (4.33) และทักษะในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ทักษะในการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.25) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 2 รายการ ดังนี้ ทักษะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และทักษะในการออกแบบและพัฒนาฐานข้อมูล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (3.50)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 1 รายการ คือ ทักษะในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (4.57) และนายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก 6 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ทักษะในการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (4.43) ทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน (4.20) และทักษะในการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ทักษะในการสืบค้นข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.00) นอกจากนี้ นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง 3 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ทักษะในการตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์ และเครื่องคอมพิวเตอร์ (3.50) ทักษะในการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ และทักษะในการออกแบบและพัฒนาฐานข้อมูล ซึ่งมีค่าเฉลี่ย

เท่ากัน (3.00) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับน้อย มี 1 รายการ คือ ทักษะในการออกแบบและพัฒนาระบบด้วยโปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์สำหรับประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน (2.50)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจในระดับมาก 5 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ทักษะในการสืบค้นข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ (4.33) ทักษะในการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (4.00) และทักษะในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ทักษะในการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (3.83) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 6 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ทักษะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (3.33) ทักษะในการตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์ และเครื่องคอมพิวเตอร์ (3.25) และทักษะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ทักษะในการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ ทักษะในการออกแบบและพัฒนาฐานข้อมูล และทักษะในการออกแบบและพัฒนาระบบด้วยโปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์สำหรับประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (3.00)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีความพึงพอใจในระดับมาก 2 รายการ ดังนี้ ทักษะในการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และทักษะในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.00) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 6 รายการ ดังนี้ ทักษะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ทักษะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ทักษะในการตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์ และเครื่องคอมพิวเตอร์ ทักษะในการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ทักษะในการสืบค้นข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน ซึ่งทุกรายการมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (3.00) นอกจากนี้ พบว่า นายจ้างไม่ได้ใช้งานบัณฑิตฯ สำหรับการปฏิบัติงานที่ใช้ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3 รายการ ได้แก่ ทักษะในการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ ทักษะในการออกแบบและพัฒนาฐานข้อมูล และทักษะในการออกแบบและพัฒนาระบบด้วยโปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์สำหรับประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 4 รายการ ดังนี้ ทักษะในการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ทักษะในการใช้

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ทักษะในการสืบค้นข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน ซึ่งทุกรายการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (5.00) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก มี 7 รายการ ดังนี้ ทักษะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ทักษะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ทักษะในการตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์ และเครื่องคอมพิวเตอร์ ทักษะในการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ทักษะในการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ ทักษะในการออกแบบและพัฒนาฐานข้อมูล และทักษะในการออกแบบและพัฒนาระบบด้วยโปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์สำหรับประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งทุกรายการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (4.00)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน มีความพึงพอใจในระดับมาก 5 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ทักษะในการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (4.10) ทักษะในการสืบค้นข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ (4.04) และทักษะในการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ (3.90) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 6 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ทักษะในการตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์ และเครื่องคอมพิวเตอร์ (3.38) ทักษะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (3.24) และทักษะในการออกแบบและพัฒนาฐานข้อมูล (3.23)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้าง ที่มีต่อทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ แยกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อทักษะในการสืบค้นข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ (4.50 และ 4.33 ตามลำดับ)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อทักษะในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (4.57) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อทักษะในการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (4.10)

ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ และองค์กรระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อรายการทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 2 รายการ เหมือนกัน ซึ่งแต่ละรายการมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.00 และ 5.00 ตามลำดับ) ได้แก่ ทักษะในการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และทักษะในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ตารางที่ 11: ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ทักษะด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ	ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ (N = 4)				สถาบันการศึกษา (N = 7)				หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ (N = 6)				องค์กรอิสระ (N = 1)				องค์กรระหว่าง ประเทศ (N = 1)				บริษัทเอกชน (N = 29)				รวม (N = 48)			
	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.
ทักษะในการใช้อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์	3	4.33	2.22	ม	7	4.43	0.53	ม	6	4.00	0.63	ม	1	4.00	0.00	ม	1	5.00	0.00	มศ	29	4.10	0.72	ม	47	4.31	0.38	ม
ทักษะในการใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์	4	4.25	0.50	ม	7	4.57	0.53	มศ	6	3.83	0.41	ม	1	4.00	0.00	ม	1	5.00	0.00	มศ	28	3.86	1.03	ม	47	4.25	0.46	ม
ทักษะในการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์	4	3.50	1.00	ป	5	3.80	1.89	ม	3	3.00	1.64	ป	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	25	3.24	1.42	ป	39	3.42	0.42	ป
ทักษะในการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากโปรแกรม คอมพิวเตอร์	3	3.67	2.06	ม	5	3.80	1.89	ม	3	3.33	1.86	ป	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	26	3.08	1.33	ป	39	3.48	0.41	ป
ทักษะในการตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์และ เครื่องคอมพิวเตอร์	3	3.67	2.06	ม	4	3.50	1.91	ป	4	3.25	1.72	ป	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	24	3.38	1.54	ป	37	3.47	0.35	ป
ทักษะในการจัดเก็บข้อมูล โดยใช้เครื่อง คอมพิวเตอร์	4	4.25	0.50	ม	5	4.00	2.04	ม	6	3.83	0.75	ม	1	3.00	0.00	ป	1	4.00	0.00	ม	29	3.90	0.77	ม	46	3.83	0.43	ม

ตารางที่ 11: ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ต่อ)

ทักษะด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ	ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ (N = 4)				สถาบันการศึกษา (N = 7)				หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ (N = 6)				องค์กรอิสระ (N = 1)				องค์กรระหว่าง ประเทศ (N = 1)				บริษัทเอกชน (N = 29)				รวม (N = 48)			
	r	\bar{X}	S.D	ปล.	r	\bar{X}	S.D	ปล.	r	\bar{X}	S.D	ปล.	r	\bar{X}	S.D	ปล.	r	\bar{X}	S.D	ปล.	r	\bar{X}	S.D	ปล.	r	\bar{X}	S.D	ปล.
ทักษะในการสืบค้นข้อมูล โดยใช้เครื่อง คอมพิวเตอร์	4	4.50	0.58	ม	7	4.00	1.00	ม	6	4.33	0.52	ม	1	3.00	0.00	ป	1	5.00	0.00	มศ	27	4.04	1.27	ม	46	4.15	0.67	ม
ทักษะในการประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีเพื่อการ ปฏิบัติงาน	4	4.25	0.50	ม	5	4.20	2.16	ม	6	3.83	0.75	ม	1	3.00	0.00	ป	1	5.00	0.00	มศ	27	3.63	1.29	ม	44	3.99	0.67	ม
ทักษะในการออกแบบและ พัฒนาเว็บไซต์	3	3.67	2.06	ม	4	3.00	1.70	ป	2	3.00	1.55	ป	-	-	-	-	1	4.00	0.00	ม	12	3.17	1.85	ป	22	3.37	0.45	ป
ทักษะในการออกแบบและ พัฒนาฐานข้อมูล	4	3.50	1.00	ป	4	3.00	1.70	ป	2	3.00	1.55	ป	-	-	-	-	1	4.00	0.00	ม	13	3.23	1.86	ป	24	3.35	0.42	ป
ทักษะในการออกแบบและ พัฒนาระบบด้วย โปรแกรมภาษา คอมพิวเตอร์สำหรับ ประยุกต์ใช้ในการ ปฏิบัติงาน	3	3.67	2.06	ม	4	2.50	1.40	น	1	3.00	1.22	ป	-	-	-	-	1	4.00	0.00	ม	10	3.20	1.80	ป	19	3.27	0.58	ป

2.3 ระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะส่วนบุคคลของบัณฑิตฯ

ผลจากการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะส่วนบุคคลของบัณฑิตฯ (ตารางที่ 12) ในภาพรวม พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก (4.35) และเมื่อพิจารณาตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างจากหน่วยงานที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน 1 ประเภท มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คือ องค์กรระหว่างประเทศ (5.00) ส่วนนายจ้างจากหน่วยงานที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน 5 ประเภท มีความพึงพอใจในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ (4.50) ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (4.38) และ สถาบันการศึกษา (4.35)

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะส่วนบุคคลของบัณฑิตทั้ง 2 ด้าน พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะส่วนบุคคลในระดับมากทั้ง 2 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม (4.47) และคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (4.24)

เมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะส่วนบุคคลจำแนกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และบริษัทเอกชน มีความพึงพอใจในระดับมากต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม (4.50 และ 4.32 ตามลำดับ) และคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (4.27 และ 4.12 ตามลำดับ)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา และหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม (4.53 และ 4.64 ตามลำดับ) และมีความพึงพอใจในระดับมากต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (4.16 และ 4.36 ตามลำดับ)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีความพึงพอใจในระดับมากต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม (3.82) และมีความพึงพอใจในระดับปานกลางต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (3.50)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (5.00)

ตารางที่ 12: ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะส่วนบุคคล ของบัณฑิตฯ

คุณลักษณะส่วนบุคคล	ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ (N = 4)			สถาบันการศึกษา (N = 7)			หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ (N = 6)			องค์กรอิสระ (N = 1)			องค์กร ระหว่างประเทศ (N = 1)			บริษัทเอกชน (N = 29)			รวม (N = 48)		
	\bar{X}	S.D	ปค.	\bar{X}	S.D	ปค.	\bar{X}	S.D	ปค.	\bar{X}	S.D	ปค.	\bar{X}	S.D	ปค.	\bar{X}	S.D	ปค.	\bar{X}	S.D	ปค.
คุณลักษณะด้าน คุณธรรมจริยธรรม	4.50	0.00	ม	4.53	0.15	มส	4.64	0.10	มส	3.82	0.40	ม	5.00	0.00	มส	4.32	0.09	ม	4.47	0.14	ม
คุณลักษณะด้าน บุคลิกภาพ	4.27	0.12	ม	4.16	0.28	ม	4.36	0.28	ม	3.50	0.52	ป	5.00	0.00	มส	4.12	0.22	ม	4.24	0.16	ม
รวม	4.38	0.16	ม	4.35	0.26	ม	4.50	0.20	ม	3.66	0.22	ม	5.00	0.00	มส	4.22	0.14	ม	4.35	0.16	ม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3.1 ระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม 11 รายการ (ตารางที่ 13) โดยรวม พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 5 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีความซื่อสัตย์สุจริต (4.56) มีความน่าไว้วางใจ มีสัมมาคารวะ สุภาพ อ่อนโยน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.54) และมีความรับผิดชอบ (4.53) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก มี 6 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีความเสียสละและมีน้ำใจช่วยเหลือส่วนรวม (4.50) มีศีลธรรม (4.49) และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต / ครองตนอย่างเหมาะสม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.46)

เมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทุกรายการ ซึ่งทุกรายการมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.50)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 7 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ มีความรับผิดชอบ มีความน่าไว้วางใจ และมีสัมมาคารวะ สุภาพ อ่อนโยน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.71) มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเสียสละและมีน้ำใจช่วยเหลือส่วนรวม มีศีลธรรม มีวินัย เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงาน / องค์กร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.57) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก มี 4 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ มีความยุติธรรม มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.43) และมีความตรงต่อเวลา มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต / ครองตนอย่างเหมาะสม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.29)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 8 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ มีความซื่อสัตย์สุจริต (4.83) และมีความรับผิดชอบ มีความตรงต่อเวลา มีความยุติธรรม มีความน่าไว้วางใจ มีสัมมาคารวะ สุภาพ อ่อนโยน มีวินัย เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงาน / องค์กร มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต / ครองตนอย่างเหมาะสม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.67) ส่วนรายการที่

นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก มี 3 รายการ ดังนี้ มีความเสียสละและมีน้ำใจช่วยเหลือส่วนรวม มีศีลธรรม และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (4.50)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีความพึงพอใจในระดับมาก 9 รายการ ดังนี้ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ มีความเสียสละและมีน้ำใจช่วยเหลือส่วนรวม มีศีลธรรม มีความน่าไว้วางใจ มีสัมมาคารวะ สุภาพ อ่อนโยน มีวินัย เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงาน / องค์กร มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต / ครองตนอย่างเหมาะสม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (4.00) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 2 รายการ ดังนี้ มีความตรงต่อเวลา และมีความยุติธรรม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (3.00)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทุกรายการ ซึ่งทุกรายการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (5.00)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทุกรายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีความซื่อสัตย์สุจริต (4.45) มีความเสียสละ และมีน้ำใจช่วยเหลือส่วนรวม (4.41) และมีความน่าไว้วางใจ (4.38)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้าง ที่มีต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม แยกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ และบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อคุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิตฯ ด้านมีความซื่อสัตย์สุจริต (4.83 และ 4.45 ตามลำดับ)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม 2 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.71) ได้แก่ มีความรับผิดชอบ และมีความน่าไว้วางใจ ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม 9 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.00)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และองค์กรระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อรายการคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมทุกรายการเหมือนกัน ซึ่งแต่ละรายการมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.50 และ 5.00 ตามลำดับ)

ตารางที่ 13: ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม

คุณลักษณะด้าน คุณธรรมจริยธรรม	ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ (N = 4)				สถาบันการศึกษา (N = 7)				หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ (N = 6)				องค์กรอิสระ (N = 1)				องค์กรระหว่าง ประเทศ (N = 1)				บริษัทเอกชน (N = 29)				รวม (N = 48)			
	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.
มีความซื่อสัตย์สุจริต	4	4.50	0.58	ม	7	4.57	0.53	มส	6	4.83	0.41	มส	1	4.00	0.00	ม	1	5.00	0.00	มส	29	4.45	0.57	ม	48	4.56	0.35	มส
มีความรับผิดชอบ	4	4.50	0.58	ม	7	4.71	0.49	มส	6	4.67	0.52	มส	1	4.00	0.00	ม	1	5.00	0.00	มส	29	4.31	0.60	ม	48	4.53	0.35	มส
มีความตรงต่อเวลา	4	4.50	0.58	ม	7	4.29	0.76	ม	6	4.67	0.52	มส	1	3.00	0.00	ป	1	5.00	0.00	มส	29	4.10	0.77	ม	48	4.26	0.69	ม
มีความเสียสละและมี น้ำใจช่วยเหลือ ส่วนรวม	4	4.50	0.58	ม	7	4.57	0.53	มส	6	4.50	0.84	ม	1	4.00	0.00	ม	1	5.00	0.00	มส	29	4.41	0.57	ม	48	4.50	0.32	ม
มีความยุติธรรม	4	4.50	0.58	ม	7	4.43	0.53	ม	6	4.67	0.52	มส	1	3.00	0.00	ป	1	5.00	0.00	มส	29	4.24	0.58	ม	48	4.31	0.69	ม
มีศีลธรรม	4	4.50	0.58	ม	7	4.57	0.53	มส	6	4.50	0.84	ม	1	4.00	0.00	ม	1	5.00	0.00	มส	29	4.34	0.61	ม	48	4.49	0.33	ม
มีความน่าไว้วางใจ	4	4.50	0.58	ม	7	4.71	0.49	มส	6	4.67	0.52	มส	1	4.00	0.00	ม	1	5.00	0.00	มส	29	4.38	0.56	ม	48	4.54	0.34	มส

ตารางที่ 13: ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม (ต่อ)

คุณลักษณะด้าน คุณธรรมจริยธรรม	ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ (N = 4)				สถาบันการศึกษา (N = 7)				หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ (N = 6)				องค์กรอิสระ (N = 1)				องค์กรระหว่าง ประเทศ (N = 1)				บริษัทเอกชน (N = 29)				รวม (N = 48)			
	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.
มีสัมมาคารวะ สุภาพ อ่อนโยน	4	4.50	0.58	ม	7	4.71	0.49	มส	6	4.67	0.52	มส	1	4.00	0.00	ม	1	5.00	0.00	มส	29	4.34	0.67	ม	48	4.54	0.34	มส
มีวินัย เคารพและปฏิบัติ ตามกฎระเบียบของ หน่วยงาน / องค์กร	4	4.50	0.58	ม	7	4.57	0.53	มส	6	4.67	0.52	มส	1	4.00	0.00	ม	1	5.00	0.00	มส	29	4.32	0.60	ม	48	4.51	0.34	มส
มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ	4	4.50	0.58	ม	7	4.43	0.53	ม	6	4.50	0.84	ม	1	4.00	0.00	ม	1	5.00	0.00	มส	29	4.31	0.54	ม	48	4.46	0.33	ม
มีวัฒนธรรมในการ ดำรงชีวิต / ครองตน อย่างเหมาะสม	4	4.50	0.58	ม	7	4.29	0.49	ม	6	4.67	0.52	มส	1	4.00	0.00	ม	1	5.00	0.00	มส	29	4.31	0.60	ม	48	4.46	0.35	ม

2.3.2 ระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ 14 รายการ (ตารางที่ 14) โดยรวม พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจบุคลิกภาพในระดับมากที่สุด 1 รายการ คือ มีความขยัน ไม่เกียจงาน (4.52) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก มี 13 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีความสามารถในการเข้าสังคม (4.40) มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง มีเหตุผลและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.38) และมีความสามารถในการทำงานเป็นทีม (4.33)

เมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทุกรายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการเข้าสังคม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.50) มีความเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง มีเหตุผลและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม มีความขยันไม่เกียจงาน มีการไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.25) และมีความอดทนต่อความกดดันในการทำงาน (4.00)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 1 รายการ คือ มีความขยัน ไม่เกียจงาน (4.86) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก มี 13 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีความอดทนต่อความกดดันในการทำงาน (4.43) มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.29) และมีเหตุผลและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความสามารถในการเข้าสังคม มีการไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.14)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 3 รายการ ดังนี้ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีเหตุผลและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีความขยัน ไม่เกียจงาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (4.67) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก มี 11 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม มีการไต่ตรองอย่างมีเหตุผล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (4.50) มีความสามารถในการเข้าสังคม (4.33) และมีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (4.17)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีความพึงพอใจในระดับมาก 7 รายการ ดังนี้ มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง มีเหตุผลและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม มีความขยันไม่เกียจงาน มีความอดทนต่อความกดดันในการทำงาน และมีความสามารถในการเข้าสังคม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (4.00) ส่วนรายการที่นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง มี 7 รายการ ดังนี้ มีความเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน และมีการไต่ตรองอย่างมีเหตุผล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (3.00)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทุกรายการ ซึ่งทุกรายการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (5.00)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน มีความพึงพอใจในระดับมากทุกรายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีความสามารถในการเข้าสังคม (4.45) มีมนุษยสัมพันธ์ (4.38) และมีความขยันไม่เกียจงาน (4.34)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ แยกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อบุคลิกภาพของบัณฑิตฯ ในด้านมีความขยันไม่เกียจงาน (4.86) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อบุคลิกภาพของบัณฑิตฯ ในด้านมีความสามารถในการเข้าสังคม (4.45)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อบุคลิกภาพของบัณฑิตฯ 2 ด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.50) ได้แก่ ด้านมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านมีความสามารถในการเข้าสังคม

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อบุคลิกภาพของบัณฑิตฯ 3 ด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.67) ได้แก่ ด้านมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ด้านมีเหตุผลรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และด้านมีความขยันไม่เกียจงาน

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อบุคลิกภาพของบัณฑิตฯ 7 ด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.00) ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อบุคลิกภาพของบัณฑิตฯ ทุกด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (5.00)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14: ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

คุณลักษณะ ด้านบุคลิกภาพ	ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ (N = 4)				สถาบันการศึกษา (N = 7)				หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ (N = 6)				องค์กรอิสระ (N = 1)				องค์กรระหว่าง ประเทศ (N = 1)				บริษัทเอกชน (N = 29)				รวม (N = 48)			
	f	\bar{X}	S.D	ป.ค.	f	\bar{X}	S.D	ป.ค.	f	\bar{X}	S.D	ป.ค.	f	\bar{X}	S.D	ป.ค.	f	\bar{X}	S.D	ป.ค.	f	\bar{X}	S.D	ป.ค.	f	\bar{X}	S.D	ป.ค.
มีความเป็นผู้นำ	4	4.25	1.15	ม	7	4.00	0.00	ม	6	3.83	0.75	ม	1	3.00	0.00	ป	1	5.00	0.00	มส	29	3.59	0.87	ม	48	3.95	0.67	ม
มีความเชื่อมั่นในตนเอง	4	4.25	0.96	ม	7	4.00	0.58	ม	6	4.00	0.63	ม	1	3.00	0.00	ป	1	5.00	0.00	มส	29	3.97	0.73	ม	48	4.04	0.64	ม
มีมนุษยสัมพันธ์	4	4.25	0.96	ม	7	3.86	0.69	ม	6	4.50	0.55	ม	1	3.00	0.00	ป	1	5.00	0.00	มส	29	4.38	0.78	ม	48	4.17	0.68	ม
มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	4	4.50	0.96	ม	7	3.71	0.76	ม	6	4.50	0.55	ม	1	3.00	0.00	ป	1	5.00	0.00	มส	29	3.93	0.84	ม	48	4.11	0.71	ม
มีความกระตือรือร้นใน การทำงาน	4	4.25	0.58	ม	7	4.29	0.49	ม	6	4.67	0.52	มส	1	3.00	0.00	ป	1	5.00	0.00	มส	29	4.17	0.76	ม	48	4.23	0.68	ม
มีความมุ่งมั่นพัฒนา ตนเอง	4	4.25	0.96	ม	7	4.29	0.76	ม	6	4.50	0.84	ม	1	4.00	0.00	ม	1	5.00	0.00	มส	29	4.21	0.68	ม	48	4.38	0.35	ม
มีเหตุผลและรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น	4	4.25	0.96	ม	7	4.14	0.90	ม	6	4.67	0.52	มส	1	4.00	0.00	ม	1	5.00	0.00	มส	29	4.21	0.68	ม	48	4.38	0.38	ม

ตารางที่ 14: ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (ต่อ)

คุณลักษณะ ด้านบุคลิกภาพ	ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ (N = 4)				สถาบันการศึกษา (N = 7)				หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ (N = 6)				องค์กรอิสระ (N = 1)				องค์กรระหว่าง ประเทศ (N = 1)				บริษัทเอกชน (N = 29)				รวม (N = 48)			
	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.	f	\bar{X}	S.D	ปค.
มีความละเอียดรอบคอบ ในการทำงาน	4	4.25	0.96	ม	7	4.29	0.49	ม	6	4.17	0.41	ม	1	3.00	0.00	ป	1	5.00	0.00	มศ	29	4.00	0.85	ม	48	4.12	0.65	ม
มีความสามารถในการ ทำงานเป็นทีม	4	4.25	0.96	ม	7	4.00	0.58	ม	6	4.50	0.55	ม	1	4.00	0.00	ม	1	5.00	0.00	มศ	29	4.24	0.69	ม	48	4.33	0.38	ม
มีความขยัน ไม่เกียจงาน	4	4.25	0.96	ม	7	4.86	0.38	มศ	6	4.67	0.52	มศ	1	4.00	0.00	ม	1	5.00	0.00	มศ	29	4.34	0.61	ม	48	4.52	0.39	มศ
มีความอดทนต่อความ กดดันในการทำงาน	4	4.00	1.15	ม	7	4.43	0.53	ม	6	4.00	0.63	ม	1	4.00	0.00	ม	1	5.00	0.00	มศ	29	4.14	0.79	ม	48	4.26	0.40	ม
มีความสามารถในการ เข้าสังคม	4	4.50	0.58	ม	7	4.14	0.90	ม	6	4.33	0.52	ม	1	4.00	0.00	ม	1	5.00	0.00	มศ	29	4.45	0.63	ม	48	4.40	0.35	ม
มีการไตร่ตรองอย่างมี เหตุผล	4	4.25	0.96	ม	7	4.14	0.38	ม	6	4.50	0.55	ม	1	3.00	0.00	ป	1	5.00	0.00	มศ	29	3.97	0.73	ม	48	4.14	0.66	ม
มีความสามารถในการ ปรับตัวให้เข้ากับการ เปลี่ยนแปลง	4	4.25	0.96	ม	7	4.14	0.90	ม	6	4.17	0.75	ม	1	4.00	0.00	ม	1	5.00	0.00	มศ	29	4.10	0.72	ม	48	4.28	0.36	ม

ตอนที่ 3: ปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การนำเสนอข้อมูลในตอนที 3 ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน / องค์กร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ ดังนี้

ผลจากการวิเคราะห์ระดับปัญหาของบัณฑิตฯ ที่นายจ้างประสบ (ตารางที่ 15) ในภาพรวม พบว่า นายจ้างประสบปัญหาในระดับน้อย (1.59) เมื่อพิจารณาตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของหน่วยงาน 3 ประเภท ประสบปัญหาในระดับน้อย เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ บริษัทเอกชน (1.92) และห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันการศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (1.81) ส่วนหน่วยงานที่นายจ้างประสบปัญหาในระดับน้อยที่สุด มี 3 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ (1.15) และองค์กรอิสระ องค์กรระหว่างประเทศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (1.00)

เมื่อพิจารณาปัญหาที่นายจ้างประสบทั้ง 16 รายการ พบว่า นายจ้างประสบปัญหาในระดับน้อย 12 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (1.78) เกิดความขัดแย้งกับผู้ปฏิบัติงานอื่น ๆ ในหน่วยงาน / องค์กร (1.75) และขาดความรู้ในการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพ (1.67) ส่วนรายการที่นายจ้างประสบปัญหาในระดับน้อยที่สุด มี 4 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (1.49) ขาดความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ (1.48) และขาดความสามารถในการตัดสินใจ (1.41)

เมื่อพิจารณาระดับความสำคัญของปัญหาที่นายจ้างประสบ จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ประสบปัญหาในระดับน้อย 10 รายการ ดังนี้ ขาดความรู้ในการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพ ขาดความรู้ในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ขาดความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคล ขาดความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ ขาดความอดทนในการทำงาน ขาดมนุษยสัมพันธ์

ไม่มีสัมมาคารวะ ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เกิดความขัดแย้งกับผู้ปฏิบัติงานอื่น ๆ ในหน่วยงาน / องค์กร และขาดความเอาใจใส่และติดตามงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (2.00) ส่วนรายการที่นายจ้างประสบปัญหาในระดับน้อยที่สุด มี 6 รายการ ดังนี้ ขาดความรู้ในการปฏิบัติงานด้านบริหารจัดการ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์หรือความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในหน่วยงาน / องค์กร ขาดความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาในการทำงาน ขาดความสามารถในการนำเสนองาน ขาดความสามารถในการตัดสินใจ และขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (1.50)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา ประสบปัญหาในระดับน้อย 11 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (2.33) ขาดความรู้ในการปฏิบัติงานด้านบริหารจัดการ (2.17) และขาดความรู้ในการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์หรือความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในหน่วยงาน / องค์กร ขาดความสามารถในการตัดสินใจ เกิดความขัดแย้งกับผู้ปฏิบัติงานอื่น ๆ ในหน่วยงาน / องค์กร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (2.00) ส่วนรายการที่นายจ้างประสบปัญหาในระดับน้อยที่สุด มี 5 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ขาดความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคล ขาดมนุษยสัมพันธ์ ไม่มีสัมมาคารวะ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (1.50) ขาดความอดทนในการทำงาน (1.40) ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (1.00)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ ประสบปัญหาในระดับน้อย 1 รายการ คือ ขาดความรู้ในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (1.75) ส่วนรายการที่นายจ้างประสบปัญหาในระดับน้อยที่สุด มี 15 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ขาดความรู้ในการปฏิบัติงานด้านบริหารจัดการ (1.50) ขาดความรู้ในการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพ (1.33) และขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์หรือความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในหน่วยงาน / องค์กร (1.25)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ และองค์กรระหว่างประเทศ ประสบปัญหาในระดับน้อยที่สุดทุกรายการ ซึ่งทุกรายการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (1.00)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน ประสบปัญหาในระดับน้อยทุกรายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ขาดความรู้ในการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการ (2.18) ขาดความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาในการทำงาน (2.05) และขาดความรู้ในการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพ ขาดมนุษยสัมพันธ์ ไม่มีสัมมาคารวะ เกิดความขัดแย้งกับผู้ปฏิบัติงานอื่น ๆ ในหน่วยงาน / องค์กร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (2.00)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความสำคัญของปัญหาที่นายจ้างประสบ แยกตามรายการปัญหาในการปฏิบัติงานของบัณฑิตฯ พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูงสุดในเรื่อง ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (2.33) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูงสุดในเรื่อง ขาดความรู้ในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (1.75) ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูงสุดในเรื่อง ขาดความรู้ในการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการ (2.18)

นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูงสุด 10 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (2.00) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูงสุด 6 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (1.00) ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูงสุด 5 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (1.00)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15: ปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตฯ

ปัญหาในการ ปฏิบัติงานของบัณฑิตฯ	ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ (N = 4)				สถาบันการศึกษา (N = 7)				หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ (N = 6)				องค์กรอิสระ (N = 1)				องค์กรระหว่าง ประเทศ (N = 1)				บริษัทเอกชน (N = 29)				รวม (N = 48)			
	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.
ขาดความรู้ในการ ปฏิบัติงานด้านวิชาชีพ	1	2.00	1.00	น	5	2.00	1.13	น	3	1.33	0.82	นส	-	-	-	-	1	1.00	0.00	นส	19	2.00	1.26	น	29	1.67	0.47	น
ขาดความรู้ในการ ปฏิบัติงานด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ	1	2.00	1.00	น	5	1.60	1.07	น	4	1.75	0.98	น	-	-	-	-	1	1.00	0.00	นส	20	1.90	1.11	น	31	1.65	0.39	น
ขาดความรู้ในการปฏิบัติ งานด้านบริหารจัดการ	2	1.50	0.96	นส	6	2.17	1.07	น	4	1.50	0.89	นส	1	1.00	0.00	นส	1	1.00	0.00	นส	22	2.18	1.26	น	36	1.56	0.53	น
ขาดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับศาสตร์หรือ ความรู้พื้นฐานที่จำเป็น สำหรับการปฏิบัติงานฯ	2	1.50	0.96	นส	6	2.00	0.95	น	4	1.25	0.75	นส	-	-	-	-	-	-	-	-	20	1.85	1.19	น	32	1.65	0.34	น
ขาดความสามารถในการ วิเคราะห์และแก้ไข ปัญหาในการทำงาน	2	1.50	0.96	นส	6	1.83	1.13	น	2	1.50	0.84	นส	1	1.00	0.00	นส	-	-	-	-	20	2.05	1.24	น	31	1.58	0.40	น

ตารางที่ 15: ปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตฯ (ต่อ)

ปัญหาในการ ปฏิบัติงานของบัณฑิตฯ	ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ (N = 4)				สถาบันการศึกษา (N = 7)				หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ (N = 6)				องค์กรอิสระ (N = 1)				องค์กรระหว่าง ประเทศ (N = 1)				บริษัทเอกชน (N = 29)				รวม (N = 48)			
	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.	f	\bar{X}	S.D	ปล.
ขาดความสามารถในการ สื่อสารระหว่างบุคคล	1	2.00	1.00	น	4	1.50	1.07	นส	1	1.00	0.41	นส	-	-	-	-	-	-	-	-	15	1.93	1.28	น	21	1.61	0.46	น
ขาดความสามารถในการ นำเสนองาน	2	1.50	0.96	นส	5	1.80	1.11	น	3	1.00	0.55	นส	1	1.00	0.00	นส	1	1.00	0.00	นส	22	1.82	1.01	น	34	1.35	0.40	นส
ขาดความสามารถในการ ตัดสินใจ	2	1.50	0.96	นส	5	2.00	1.27	น	3	1.00	0.55	นส	1	1.00	0.00	นส	1	1.00	0.00	นส	22	1.95	1.27	น	34	1.41	0.48	นส
ขาดความสามารถในการ ใช้ภาษาต่างประเทศ	1	2.00	1.00	น	3	1.67	1.11	น	2	1.00	0.52	นส	1	1.00	0.00	นส	-	-	-	-	17	1.71	1.00	น	24	1.48	0.45	นส
ขาดความอดทนในการ ทำงาน	2	2.00	1.41	น	5	1.40	0.82	นส	1	1.00	0.41	นส	-	-	-	-	-	-	-	-	13	1.69	1.12	น	21	1.52	0.43	น
ขาดความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	2	1.50	0.96	นส	6	1.00	1.11	นส	2	1.00	0.52	นส	1	1.00	0.00	นส	-	-	-	-	17	1.94	1.09	น	28	1.49	0.49	นส

ตารางที่ 15: ปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตฯ (ต่อ)

ปัญหาในการ ปฏิบัติงานของบัณฑิตฯ	ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ (N = 4)				สถาบันการศึกษา (N = 7)				หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ (N = 6)				องค์กรอิสระ (N = 1)				องค์กรระหว่าง ประเทศ (N = 1)				บริษัทเอกชน (N = 29)				รวม (N = 48)			
	r	\bar{x}	S.D	ปล.	r	\bar{x}	S.D	ปล.	r	\bar{x}	S.D	ปล.	r	\bar{x}	S.D	ปล.	r	\bar{x}	S.D	ปล.	r	\bar{x}	S.D	ปล.	r	\bar{x}	S.D	ปล.
ขาดมนุษยสัมพันธ์	1	2.00	1.00	น	4	1.50	0.90	นส	1	1.00	0.41	นส	-	-	-	-	-	-	-	-	11	2.00	1.21	น	17	1.63	0.48	น
ไม่มีสัมมาคารวะ	1	2.00	1.00	น	4	1.50	0.90	นส	1	1.00	0.41	นส	-	-	-	-	-	-	-	-	8	2.00	1.15	น	14	1.63	0.48	น
ไม่รับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น	1	2.00	1.00	น	3	2.33	1.41	น	1	1.00	0.41	นส	-	-	-	-	-	-	-	-	9	1.78	1.09	น	14	1.78	0.57	น
เกิดความขัดแย้งกับ ผู้ปฏิบัติงานอื่น ๆ ใน หน่วยงาน / องค์กร	1	2.00	1.00	น	2	2.00	1.13	น	1	1.00	0.41	นส	-	-	-	-	-	-	-	-	10	2.00	1.20	น	14	1.75	0.50	น
ขาดความเอาใจใส่และ ติดตามงานที่ได้รับ มอบหมาย	1	2.00	1.00	น	3	1.67	1.11	น	2	1.00	0.52	นส	-	-	-	-	-	-	-	-	13	1.85	1.20	น	19	1.63	0.44	น
รวม		1.81	0.25	น		1.81	0.27	น		1.15	0.24	นส		1.00	0.00	นส		1.00	0.00	นส		1.92	0.13	น		1.59	0.11	น

ตอนที่ 4: ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่น ๆ ของนายจ้างผู้ตอบแบบสอบถาม

การนำเสนอข้อมูลในตอนที่ 4 ประกอบด้วยข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร และการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนายจ้างในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

จากนายจ้างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 48 คน มีนายจ้างที่แสดงข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นเพิ่มเติม จำนวน 7 คน โดยผู้วิจัยได้จำแนกข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาชีพ ด้านเทคโนโลยีสารนิเทศ และด้านบริหารจัดการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอตามลำดับความถี่ของคำตอบ ดังนี้

1. ด้านวิชาชีพ (3 คน)

เพิ่มทักษะด้านการงานเทคนิคจากการเรียนรู้ด้านวิชาชีพ (1 คน)

ฝึกให้บัณฑิตมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพ โดยการจัดอบรมพัฒนา ทั้งในภาครัฐและเอกชน (1 คน)

พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทย สำหรับการสรุปย่อ จับใจความ เขียนหนังสือราชการ รวมถึงประชาสัมพันธ์หน่วยงาน / องค์กร (1 คน)

2. ด้านเทคโนโลยีสารนิเทศ (4 คน)

เพิ่มความเข้มข้นของหลักสูตรเทคโนโลยีสารนิเทศ ทั้งด้านคอมพิวเตอร์ ด้านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต (2 คน)

ควรสอนให้บัณฑิตฯ รู้จักนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารนิเทศมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน (2 คน)

3. ด้านบริหารจัดการ (4 คน)

พัฒนาให้บัณฑิตมีความรู้ในด้านการจัดการงบประมาณ การตัดสินใจ และด้าน Customer Relations Management (CRM) (2 คน)

เพิ่มความเข้มข้นของหลักสูตรด้านการบริหารจัดการ (1 คน)

เน้นการสร้างความเป็นผู้นำของบัณฑิตฯ ให้มากขึ้น แต่คงรักษาความเป็นผู้ตามด้วยเช่นกัน (1 คน)

สำหรับการสรุปและอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอในบทที่ 5 ต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการนำเสนอการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิต สาขาวิชา
สารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย
วิธีการดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล รวมถึงข้อเสนอแนะ และแนวทางการวิจัยใน
อนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษา:

1. ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล
2. ปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก ต่อกnowledgeและทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
ของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ปัญหาในระดับมาก ที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศ
ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ บัณฑิตขาดความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาใน
การทำงาน และขาดความอดทนในการทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต โดยทั่วไปที่พึงประสงค์ในตลาดงาน ความรู้ความสามารถของบรรณารักษ์และนักวิชาชีพ รวมถึงการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินความพึงพอใจของนายจ้าง ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการออกแบบเครื่องมือ เพื่อใช้สำหรับการรวบรวมสำรวจความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิต สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ จากนั้นนำมาสรุปผลพร้อมอภิปรายผล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นายจ้างของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา ที่จบการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2548-2541 จำนวน 143 คน โดยแยกเป็นบัณฑิตฯ ที่ผู้วิจัยติดต่อไม่ได้จำนวน 46 คน และบัณฑิตฯ ที่ผู้วิจัยติดต่อได้จำนวน 97 คน จากบัณฑิตฯ ที่ผู้วิจัยติดต่อได้ เป็นบัณฑิตฯ ที่มีนายจ้าง จำนวน 70 คน ซึ่งบัณฑิต 4 คน ปฏิบัติงานในหน่วยงานเดียวกัน 2 แห่ง แห่งละ 2 คน ดังนั้น จำนวนนายจ้างทั้งหมดในการวิจัยครั้งนี้ คือ 68 คน การวิจัยในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า และคำถามปลายเปิด โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (ตารางที่ 3 – 4)

ตอนที่ 2 การประเมินผลความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล (ตารางที่ 5 – 14)

ตอนที่ 3 คำถามที่เกี่ยวกับปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน (ตารางที่ 15)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่น ๆ ของนายจ้างผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามที่แจกไป ทั้งหมด จำนวน 68 ชุด ผู้วิจัยได้รับคืนจำนวน 48 ชุด (ร้อยละ 70.59) โดยเป็นแบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด และเมื่อพิจารณาตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า เป็นแบบสอบถามจากนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 4 ชุด นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานใน

สถาบันการศึกษา จำนวน 7 ชุด นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ จำนวน 6 ชุด นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ จำนวน 1 ชุด นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ จำนวน 1 ชุด และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน จำนวน 29 ชุด

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ โดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต หรือค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไป

1.1 ประเภทของหน่วยงานที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน

หน่วยงานที่มีบัณฑิตปฏิบัติงานจำนวนมากที่สุด 29 แห่ง (ร้อยละ 60.42) คือ บริษัทเอกชน รองลงมา จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 14.58) คือ สถาบันการศึกษา และน้อยที่สุด จำนวน 1 แห่ง เท่ากัน (ร้อยละ 2.08) คือ องค์กรอิสระและองค์กรระหว่างประเทศ (ตารางที่ 3)

จากผลการศึกษาประเภทของหน่วยงานที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน แสดงให้เห็นว่า หน่วยงาน / องค์กรส่วนใหญ่ที่บัณฑิตฯ เข้าปฏิบัติงาน คือ บริษัทเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กันยารัตน์ ดัดพันธ์ (2542) ที่ว่า บัณฑิตบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานสังกัดหน่วยงานเอกชน และแสดงให้เห็นถึงการปรับใช้ความรู้ที่ได้ศึกษาจากหลักสูตรฯ เพื่อนำมาใช้ในงานอื่น ๆ นอกเหนือจากการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพของบัณฑิต ทั้งนี้ ตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ต้องการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ในสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา เพื่อปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับสารนิเทศ โดยใช้เทคโนโลยีสารนิเทศได้ ทั้งในภาครัฐและเอกชน

1.2 ระยะเวลาการปฏิบัติงานของบัณฑิตฯ

หน่วยงาน / องค์กรจำนวนมากที่สุด 18 แห่ง) ร้อยละ (37.50 มีบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน / องค์กร 2 – 4 ปี รองลงมา จำนวน 13 แห่ง) ร้อยละ (27.08 มีบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน / องค์กร 1 – 2 ปี และน้อยที่สุด จำนวน 2 แห่ง) ร้อยละ (4.17 มีบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน / องค์กร มากกว่า 5 ปี (ตารางที่ 4)

ตอนที่ 2: ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตฯ

2.1 ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ของบัณฑิตฯ

ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ของบัณฑิตฯ ในภาพรวม (ตารางที่ 5) พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก (3.75) โดยนายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก ต่อความรู้ทุกด้านของบัณฑิตฯ ซึ่งความรู้ที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนายจ้างสูงสุด คือ ความรู้ด้านวิชาชีพ (3.80) รองลงมา คือ ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (3.76) และความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กรที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน (3.69) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ด้านต่าง ๆ แยกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันการศึกษา และบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อความรู้ด้านวิชาชีพ (3.94, 3.95, และ 3.84 ตามลำดับ) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ และองค์กรระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (3.33 และ 4.33 ตามลำดับ)

ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดเท่ากัน (4.07) ต่อความรู้ด้านวิชาชีพ และความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กรที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน

จากผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้โดยรวมของบัณฑิตฯ ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตฯ มีความรู้ในด้านวิชาชีพ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กร เพียงพอที่จะสามารถนำความรู้

เหล่านั้น ไปสนับสนุนการปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบ ซึ่งส่งผลให้นายจ้างมีความพึงพอใจต่อความรู้โดยรวมของบัณฑิตฯ ในระดับมาก เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิตของหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา พ.ศ. 2538 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2546 ที่ต้องการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้อย่างเพียงพอและมีความรอบรู้ในสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยความรู้โดยรวมข้างต้น บัณฑิตฯ พึงได้รับจากการศึกษาจากในรายวิชาต่าง ๆ ทั้งในรายวิชาเอกบังคับ รายวิชาเอกเลือก และรายวิชาโท ที่เปิดสอนในสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา ซึ่งบัณฑิตฯ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานที่อาจเกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาชีพ งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ งานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลและจัดการหน่วยงาน / องค์กรเบื้องต้น รวมถึงงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และสามารถตอบสนองความต้องการของนายจ้างได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ผลที่ได้ยังเป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิตและบัณฑิตฯ ที่พึงประสงค์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมุ่งหวังให้นิสิตและบัณฑิตฯ มีความใฝ่รู้และมีความเชี่ยวชาญในสาขาที่เรียน (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549) และเป็นไปในแนวทางเดียวกับผลการศึกษาของ รัตนา ณ ลำพูน และ ครุณี ณ ลำปาง (2548) ที่พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมากต่อบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เกี่ยวกับความรู้ความสามารถด้านวิชาการ

2.1.1 ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ด้านวิชาชีพ

นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก (3.80) ต่อความรู้ด้านวิชาชีพโดยรวมของบัณฑิตฯ (ตารางที่ 5) โดยเมื่อพิจารณาตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานใน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ องค์กรระหว่างประเทศ บริษัทเอกชน มีความพึงพอใจในระดับมากต่อความรู้ด้านวิชาชีพ (3.94, 3.95, 4.07, 3.81 และ 3.84 ตามลำดับ) ยกเว้น นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานใน องค์กรอิสระ ที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลางต่อความรู้ด้านวิชาชีพ (3.00) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาตามรายการความรู้ด้านวิชาชีพ (ตารางที่ 6) พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมากต่อรายการความรู้ด้านวิชาชีพ 16 ด้าน โดยความรู้ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือในการช่วยค้นหาข้อมูล (4.13)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดของนายจ้าง ที่มีต่อรายการความรู้ด้านวิชาชีพ แยกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานใน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ และบริษัทเอกชนมี

ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือในการช่วยค้นหาข้อมูล (4.50, 4.67 และ 4.33 ตามลำดับ) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษามีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อความรู้เกี่ยวกับการจัดหาข้อมูล (4.67) ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อรายการความรู้ด้านวิชาชีพ 12 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (3.00) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อรายการความรู้ด้านวิชาชีพ 13 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.00)

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ด้านวิชาชีพ สามารถอภิปรายได้ว่า บัณฑิตฯ สามารถปฏิบัติงานโดยอาศัยความรู้ด้านวิชาชีพ ได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมากต่อความรู้ด้านวิชาชีพของบัณฑิตฯ ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดหลักสูตรสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา พ.ศ. 2538 ที่มีความพร้อม ส่งเสริมให้บัณฑิตมีความรู้ด้านวิชาชีพ จากการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในหลักสูตรฯ ทั้งในรายวิชาบังคับและรายวิชาเลือก ซึ่งประกอบด้วยความรู้ทางด้านบรรณารักษศาสตร์ ความรู้ทางด้านสารนิเทศศาสตร์ รวมถึงความรู้อื่น ๆ ที่จำเป็นและเกี่ยวข้องสำหรับการประกอบอาชีพของบัณฑิตฯ ในอนาคต โดยนายจ้างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากต่อความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือในการช่วยค้นหาข้อมูล เช่น โปรแกรมค้นหาข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต ฐานข้อมูลออนไลน์ เป็นต้น อาจเป็นเพราะความรู้เหล่านั้น บัณฑิตฯ ได้รับจากการศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอน เช่น รายวิชาทรัพยากรสารนิเทศและบริการอ้างอิง ที่สอนให้บัณฑิตฯ มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับทรัพยากรสารนิเทศและบริการอ้างอิงประเภทต่าง ๆ สามารถประเมินและใช้แหล่งอ้างอิงได้ รายวิชาแหล่งสารนิเทศ ที่สอนให้บัณฑิตฯ ทราบเกี่ยวกับความหมายและขอบเขตของแหล่งสารนิเทศในสาขาวิชาต่าง ๆ และ รายวิชาระบบค้นคืนด้วยคอมพิวเตอร์ ที่สอนให้บัณฑิตฯ มีความรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์การค้นคืน ผลลัพธ์จากการค้นคืน และการประเมินผลสารนิเทศ ซึ่งผลการศึกษาที่ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา พ.ศ. 2538 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2546 ที่ต้องการผลิตบัณฑิตให้สามารถปฏิบัติงานสารนิเทศประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์และวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับสารนิเทศได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับลักษณะของบรรณารักษ์และนักวิชาชีพสารนิเทศในปัจจุบัน ที่ต้องมีความรู้ ความสามารถในการสืบค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูลออนไลน์เชิงพาณิชย์ และฐานข้อมูลสำเร็จรูปซีดีรอม และสามารถช่วยค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้จากทั่วโลก (Lancaster and Sandore, 1997)

2.1.2 ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก (3.76) ต่อความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวมของบัณฑิตฯ (ตารางที่ 5) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้คือ นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมากต่อความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของบัณฑิตสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณาตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานใน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ องค์กรระหว่างประเทศ บริษัทเอกชน มีความพึงพอใจในระดับมากต่อความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (3.81, 3.51, 3.83, 4.33 และ 3.62 ตามลำดับ) ยกเว้น นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ ที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลางต่อความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (3.33) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาตามรายการความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ตารางที่ 7) พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมากต่อรายการความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 11 ด้าน โดยความรู้ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรู้เกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ต (4.15)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดของนายจ้าง ที่มีต่อรายการความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ แยกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ และบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อความรู้เกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ต (4.33 และ 4.31 ตามลำดับ) นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการใช้งาน (4.29)

ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อรายการความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.25) นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด 2 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.00) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด 4 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (5.00)

จากผลการศึกษานายจ้างทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากต่อความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อาจกล่าวได้ว่า จากวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฯ ที่ต้องการผลิตบัณฑิตฯ ให้สามารถปฏิบัติงานสารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้ โดยเฉพาะ

ความรู้เกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ต ที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด คงเป็นเพราะบัณฑิตฯ ได้ศึกษา และฝึกฝนการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อค้นหาสารนิเทศประกอบการศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ ของสาขาวิชา สารนิเทศศึกษา ทำให้บัณฑิตฯ มีความรู้และสามารถใช้งานระบบและบริการต่าง ๆ ที่เปิดให้บริการ อยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ นอกจากนี้ บัณฑิตฯ ยังสามารถนำความรู้เกี่ยวกับระบบ อินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานได้ เช่น โปรแกรมการเรียกดูข้อมูลบนเครือข่าย อินเทอร์เน็ต (Web Browser) เพื่อการค้นหาข้อมูลที่ต้องการ บริการจดหมายหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) หรือบริการกระดานข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ (Web board) เพื่อการส่งข้อมูลต่าง ๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ นายจ้างยังมีความพึงพอใจต่อความรู้เกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อการปฏิบัติงาน โดยเน้นการใช้งานโปรแกรม Microsoft Office เช่น Microsoft Word, Excel, Access รวมถึงระบบปฏิบัติการ เช่น WindowsNT, Windows ซึ่งความรู้เหล่านี้บัณฑิตฯ พึงได้รับ จากการศึกษาในรายวิชาเทคโนโลยีสำหรับการจัดการสารนิเทศ 1 ซึ่งเป็นรายวิชาบังคับของ หลักสูตรฯ ที่มุ่งสอนให้บัณฑิตฯ มีความรู้เพื่อสามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่จำเป็นสำหรับการ จัดการสารนิเทศได้ เช่น โปรแกรมการประมวลผลคำ การคำนวณ และการจัดการฐานข้อมูล รวมถึง การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ เป็นต้น โดยจากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า นายจ้างมีความ ต้องการบัณฑิตฯ ที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Vondram และ คณะ (1996) ที่พบว่า นายจ้างของบัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ส่วนใหญ่ ต้องการบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในการประยุกต์ใช้งานเทคโนโลยีกับงานห้องสมุด

2.1.3 ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กร ที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน

นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก (3.69) ต่อความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กร ที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน โดยรวมของบัณฑิตฯ (ตารางที่ 5) โดยเมื่อพิจารณาตามประเภทของ หน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานใน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ องค์กรระหว่างประเทศ บริษัทเอกชน มีความ พึงพอใจในระดับมากต่อความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กรที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน (3.68, 3.79, 4.07, 3.83 และ 3.60) ยกเว้น นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีความพึงพอใจใน ระดับปานกลางต่อความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กร ที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน (3.00) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาตามรายการความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กร ที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน (ตารางที่ 8) พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมากต่อรายการความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กร

ที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน 6 ด้าน โดยความรู้ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรู้เกี่ยวกับงานด้านการวางแผนงาน (3.79)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดของนายจ้าง ที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กรที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน แยกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อความรู้เกี่ยวกับงานด้านการวางแผนงาน (4.17) นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อความรู้เกี่ยวกับงานด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (4.67) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมหน่วยงาน / องค์กร (3.93)

ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อรายการความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กรที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน 2 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.00) นอกจากนี้ นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ และองค์กรระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด 5 รายการเหมือนกัน ซึ่งแต่ละรายการมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (3.00 และ 4.00 ตามลำดับ)

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กร ที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงาน สามารถสรุปได้ว่า บัณฑิตฯ ตระหนักถึงความสำคัญของการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กรที่ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ และสามารถนำความรู้เกี่ยวกับองค์กรที่ได้รับเหล่านั้น ไปใช้ปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับ นอกจากนี้ ยังแสดงให้เห็นว่า บัณฑิตฯ มีการเรียนรู้ระบบงานเฉพาะ และข้อมูลพิเศษของหน่วยงาน / องค์กรที่บัณฑิตฯ ปฏิบัติงานอยู่ รวมถึงแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันภายในหน่วยงาน / องค์กรต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และสามารถนำความรู้เฉพาะเหล่านั้น ปรับใช้กับความรู้ในวิชาชีพที่ได้ศึกษา และนำไปปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่พึงพอใจของนายจ้าง สอดคล้องกับความรู้ความสามารถของบัณฑิตทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในยุค 2000 ที่ระบุว่า บัณฑิตฯ ควรมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2542)

2.2 ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะของบัณฑิตฯ

ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะของบัณฑิตฯ ในภาพรวม (ตารางที่ 9) พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก (3.83) โดยนายจ้างมีความพึงพอใจในระดับ

มาก ต่อทักษะทุกด้านของบัณฑิตฯ ซึ่งทักษะที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนายจ้างสูงสุด คือ ทักษะด้านวิชาชีพ (3.99) รองลงมา คือ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (3.72)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะด้านวิชาชีพ ด้านต่าง ๆ แยกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ และบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อทักษะด้านวิชาชีพสูงกว่าทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (4.17, 4.48, 4.02 และ 3.91 ตามลำดับ) ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ และองค์กรระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสูงกว่าทักษะด้านวิชาชีพ (3.25 และ 4.36 ตามลำดับ)

จากผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะโดยรวมของบัณฑิตฯ ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตฯ สามารถประยุกต์ความรู้ในด้านวิชาชีพ และความรู้ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสม เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา ที่ต้องการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้อย่างเพียงพอและมีความรอบรู้ในสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิตและบัณฑิตที่พึงประสงค์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านทักษะและวิชาชีพ คือ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549)

2.2.1 ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะด้านวิชาชีพ

นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก (3.99) ต่อทักษะด้านวิชาชีพ โดยรวมของบัณฑิตฯ (ตารางที่ 9) โดยเมื่อพิจารณาตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานใน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ องค์กรระหว่างประเทศ บริษัทเอกชน มีความพึงพอใจในระดับมากต่อทักษะด้านวิชาชีพ (4.17, 4.48, 4.02, 4.18 และ 3.91 ตามลำดับ) ยกเว้น นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานใน องค์กรอิสระ ที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลางต่อทักษะด้านวิชาชีพ (2.88) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาตามรายการทักษะด้านวิชาชีพ (ตารางที่ 10) พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมากต่อทักษะด้านวิชาชีพ ทุกด้าน โดยทักษะด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะในการให้บริการตอบคำถามและช่วยค้นหาข้อมูล (4.18)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดของนายจ้างที่มีต่อทักษะด้านวิชาชีพ แยกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานใน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อทักษะในการให้บริการตอบคำถามและช่วยค้นหาข้อมูล (4.33) นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและ รัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อทักษะในการสื่อสาร (4.50) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ (4.11)

ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อรายการทักษะด้านวิชาชีพ 2 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.70) นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด 2 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (5.00) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด 7 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (5.00)

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะด้านวิชาชีพ สามารถสรุปได้ว่า บัณฑิตฯ สามารถปฏิบัติงานโดยใช้ทักษะ และความชำนาญที่เกิดจากการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านวิชาชีพได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก โดยทักษะด้านวิชาชีพที่นายจ้างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก คือ ทักษะในการให้บริการตอบคำถามและช่วยค้นหาข้อมูล เนื่องจากบัณฑิตฯ ได้ศึกษาในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสารสนเทศ จากรายวิชาบังคับ และเลือก เช่น รายวิชาบริการสารสนเทศ ที่สอนให้มีความรู้เกี่ยวกับขอบเขต ประเภท รวมถึงวิธีการจัดบริการสารสนเทศต่าง ๆ รายวิชาแหล่งสารสนเทศ ที่สอนให้ทราบถึงแหล่งที่ผลิตเผยแพร่ และให้บริการสารสนเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า บัณฑิตฯ สามารถนำความรู้ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ไปช่วยเหลือ หรือให้ความรู้ / ตอบคำถามเกี่ยวกับการเข้าใช้ ค้นหาข้อมูลจากทั้งภายใน และภายนอกหน่วยงาน / องค์กร รวมถึงบัณฑิตฯ ยังสามารถหาข้อมูลสำหรับสนับสนุนการปฏิบัติงานในหน่วยงาน / องค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่พึงพอใจของนายจ้าง

2.2.2 ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก (3.72) ต่อทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมของบัณฑิตฯ (ตารางที่ 9) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ คือ นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมากต่อทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของบัณฑิตสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณาตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานใน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันการศึกษา องค์กรระหว่างประเทศ บริษัทเอกชนมีความพึงพอใจในระดับมากต่อทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (3.93, 3.71, 4.36 และ 3.53 ตามลำดับ) ยกเว้น นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระ ที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลางต่อทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (3.49 และ 3.25 ตามลำดับ) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาตามรายการทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ตารางที่ 11) พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมากต่อทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 5 ด้าน โดยทักษะด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะในการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (4.31)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดของนายจ้าง ที่มีต่อทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ แยกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานใน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อทักษะในการสืบค้นข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ (4.50 และ 4.33 ตามลำดับ) ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อทักษะในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (4.57) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อทักษะในการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (4.10)

นอกจากนี้ นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ และองค์กรระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อรายการทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 2 รายการเหมือนกัน ซึ่งแต่ละรายการมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.00 และ 5.00 ตามลำดับ) ได้แก่ ทักษะในการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และทักษะในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถอภิปรายได้ว่า ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่นายจ้างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก คือ ทักษะในการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตฯ มีทักษะและความสามารถในการใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์ สำหรับการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบว่า นายจ้างมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อทักษะในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และทักษะในการสืบค้นข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเหล่านี้ บัณฑิตฯ ได้รับจากการเรียนรู้และฝึกฝนในการเรียนรายวิชาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปิดสอนในหลักสูตรฯ ทั้งรายวิชาบังคับและรายวิชาเลือก ได้แก่ รายวิชาเทคโนโลยีสำหรับการจัดการสารสนเทศ 1 และ 2 รายวิชาระบบค้นคืน

ด้วยคอมพิวเตอร์ รายวิชาการจัดการสารสนเทศในสำนักงาน ซึ่งในรายวิชาเหล่านี้มุ่งสอนในบัณฑิตฯ มีทักษะในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่จำเป็นสำหรับการจัดการสารสนเทศ การเลือกและการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ รวมถึงวิธีการในการจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศ ประกอบกับมีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของภาควิชาฯ ที่สนับสนุนให้บัณฑิตฯ ฝึกฝนการใช้เครื่องและโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และใช้ค้นหาข้อมูลสำหรับการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ซึ่งเป็นไปตามความรู้ความสามารถของกรอบหน้าที่ของนักวิชาชีพสารสนเทศ ที่กำหนดให้บัณฑิตฯ หรือนักวิชาชีพสารสนเทศ มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศพื้นฐาน เช่น ฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ของระบบคอมพิวเตอร์ ระบบโทรคมนาคมและอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น (การสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์, 2541)

จากผลการศึกษาที่ได้รับ สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ คือ นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก ต่อความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของบัณฑิตสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดของนายจ้างที่มีต่อความรู้และทักษะของบัณฑิตสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ ความรู้และทักษะด้านวิชาชีพ (3.80 และ 3.99 ตามลำดับ)

2.3 ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะส่วนบุคคลของบัณฑิตฯ

ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะส่วนบุคคลของบัณฑิตฯ ในภาพรวม (ตารางที่ 12) พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก (4.35) โดยนายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมากต่อคุณลักษณะส่วนบุคคลทุกด้านของบัณฑิตฯ ซึ่งคุณลักษณะด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนายจ้างสูงสุด คือ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม (4.47) รองลงมา คือ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (4.24)

เมื่อพิจารณาตามประเภทรายการคุณลักษณะส่วนบุคคลในแต่ละด้าน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และบริษัทเอกชน มีความพึงพอใจในระดับมากต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม (4.50 และ 4.32 ตามลำดับ) และคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (4.27 และ 4.12 ตามลำดับ) ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา และหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม (4.53 และ 4.64 ตามลำดับ) และมีความพึงพอใจในระดับมากต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (4.16 และ 4.36 ตามลำดับ) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานใน

องค์กรอิสระ มีความพึงพอใจในระดับมาก ต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม (3.82) และมีความพึงพอใจในระดับปานกลางต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (3.50) นอกจากนี้ นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (5.00)

จากผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะส่วนบุคคลโดยรวมของบัณฑิตฯ ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตฯ สามารถดำเนินชีวิต และปฏิบัติงานของตนในหน่วยงาน / องค์กร ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิตและบัณฑิตที่พึงประสงค์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านคุณธรรม และด้านสังคม (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549) และเป็นไปในแนวทางเดียวกับผลการศึกษาของ รัตนา ณ ลำพูน และ ดรุณี ณ ลำปาง (2548) ที่พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมากต่อบุคลิกลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2.3.1 ความพึงพอใจของนายจ้างต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม

นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก (4.47) ต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมของบัณฑิตฯ (ตารางที่ 12) โดยเมื่อพิจารณาตามประเภทของหน่วยงานพบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ และองค์กรระหว่างประเทศ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม (4.53, 4.64 และ 5.00 ตามลำดับ) ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ องค์กรอิสระ และบริษัทเอกชน มีความพึงพอใจในระดับมาก ต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม (4.50, 3.82, และ 4.32 ตามลำดับ) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาตามรายการคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม (ตารางที่ 13) พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม 5 ด้าน โดยคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความซื่อสัตย์สุจริต (4.56) รองลงมา คือ มีความน่าไว้วางใจ มีสัมมาคารวะ สุภาพ อ่อนโยน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (4.54) มีความรับผิดชอบ (4.53) และมีวินัย เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงาน / องค์กร (4.51) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดของนายจ้าง ที่มีต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม แยกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่

ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ และบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อคุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิตฯ ด้านมีความซื่อสัตย์สุจริต (4.83 และ 4.45 ตามลำดับ)

ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม 2 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.71) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม 9 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.00) นอกจากนี้ นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และองค์กรระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดทุกรายการเหมือนกัน ซึ่งแต่ละรายการมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.50 และ 5.00 ตามลำดับ)

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม อาจสรุปได้ว่า บัณฑิตฯ มีการประพฤติตนที่ดีมีศีลธรรม สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ในหน่วยงาน / องค์กรได้อย่างดี ส่งผลให้นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมากต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมของบัณฑิตฯ ซึ่งคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมที่นายจ้างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คือ มีความซื่อสัตย์สุจริต แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตฯ เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างซื่อสัตย์ สุจริต นอกจากนี้ บัณฑิตฯ ยังมีความน่าไว้วางใจ เป็นที่ยอมรับของนายจ้างสำหรับการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ และมีสัมมาคารวะ สุภาพ อ่อนโยน เป็นที่ชื่นชมโดยทั่วไปของทั้งนายจ้างและบุคคลในหน่วยงาน / องค์กร เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิตและบัณฑิตที่พึงประสงค์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านคุณธรรม ซึ่งประกอบด้วย มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย เคารพกฎระเบียบ และกติกาของสังคม มีจรรยาบรรณวิชาชีพ และมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549) รวมถึงสอดคล้องกับลักษณะและคุณสมบัติของนิสิต หรือบัณฑิตที่ตลาดงานต้องการในปัจจุบัน ในด้านคุณธรรม จริยธรรม และการยึดมั่นวินัย คือ บัณฑิตต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมที่ดี (บริษัทตรีเพชรรีซูเชลล์, 2543; วุฒิ ด้านกิตติคุณ, 2545)

2.3.2 ความพึงพอใจของนายจ้างต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมาก (4.24) ต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพโดยรวมของบัณฑิตฯ (ตารางที่ 12) โดยเมื่อพิจารณาตามประเภทของหน่วยงาน พบว่านายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ต่อ

คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (5.00) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาของ รัฐ สถาบันการศึกษาหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ และบริษัทเอกชน มีความพึงพอใจในระดับมาก ต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (4.27, 4.16, 4.36 และ 4.12 ตามลำดับ) ส่วนนายจ้างของ บัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ต่อคุณลักษณะด้าน บุคลิกภาพ (3.50) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาตามรายการคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (ตารางที่ 14) พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดต่อคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ 1 ด้าน โดย คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความขยัน ไม่เกียจงาน (4.52)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดของนายจ้าง ที่มีต่อ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ แยกตามประเภทของหน่วยงาน พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อบุคลิกภาพของบัณฑิตฯ ในด้านมี ความขยันไม่เกียจงาน (4.86) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจสูงสุดต่อบุคลิกภาพของบัณฑิตฯ ในด้านมีความสามารถในการเข้าสังคม (4.45)

ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดต่อบุคลิกภาพของบัณฑิตฯ 2 ด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.50) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยความ พึงพอใจสูงสุด 3 ด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.67) นอกจากนี้ นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด 7 ด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (4.00) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด ทุกด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน (5.00)

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะด้าน บุคลิกภาพ อาจเสนอได้ว่า บัณฑิตฯ มีสภาพนิสัยและพฤติกรรมการแสดงออกโดยทั่วไปดี เหมาะสม ไม่ขัดแย้งกับผู้ปฏิบัติงานคนอื่น ๆ ในหน่วยงาน / องค์กร ส่งผลให้นายจ้างมีความ พึงพอใจในระดับมาก โดยคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ที่นายจ้างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด คือ มีความขยัน ไม่เกียจงาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า บัณฑิตฯ สามารถปฏิบัติงานตามที่นายจ้าง มอบหมายให้รับผิดชอบ อาจเป็นเพราะบัณฑิตฯ มีความรู้รอบและหลากหลาย สามารถปฏิบัติงาน ได้หลายหน้าที่ตามความต้องการของนายจ้าง ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะและคุณสมบัติของนิสิต หรือ บัณฑิตที่ตลาดงานต้องการในปัจจุบัน ในด้านบุคลิกภาพและสภาพนิสัยโดยทั่วไป คือ มีความขยัน มีความพยายาม และไม่ท้อถอย รวมถึงมีความกระตือรือร้น ปวารณาตนเองที่จะปฏิบัติงาน ตลอดเวลา (บริษัทตรีเพชรอิซูซุเซลส์, 2543; วุฒิ ด้านกิตติคุณ, 2545) นอกจากนี้ผลการศึกษา ยัง

พบว่า บัณฑิตฯ มีสามารถในการเข้าสังคม กล่าวคือ การมีปฏิสัมพันธ์ ทั้งในการปฏิบัติงาน หรือการดำเนินชีวิต เป็นที่พึงพอใจของนายจ้างเป็นอย่างดี สอดคล้องกับ บริษัทตรีเพชรอีซูซุเซลส์ (2543) วุฒิ ด้านกิตติคุณ (2545) ที่ระบุไว้ว่า บัณฑิตต้องสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นหรือเพื่อนร่วมงานได้ดี มีความเป็นมิตร รู้จักและสามารถทำงานเป็นทีมได้

ตอนที่ 3 ปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการศึกษาระดับปัญหาของบัณฑิตฯ ที่นายจ้างประสบในภาพรวม (ตารางที่ 15) พบว่า นายจ้างประสบปัญหาในระดับน้อย (1.59) โดยนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และสถาบันการศึกษา ประสบปัญหาในระดับน้อย (1.81, 1.81 และ 1.92 ตามลำดับ) ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระ และองค์กรระหว่างประเทศ ประสบปัญหาในระดับน้อยที่สุด (1.15, 1.00 และ 1.00 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาตามรายการของปัญหา พบว่า นายจ้างประสบปัญหาในระดับน้อย 12 รายการ และระดับน้อยที่สุด 4 รายการ โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (1.78)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความสำคัญของปัญหาที่นายจ้างประสบ แยกตามรายการปัญหาในการปฏิบัติงานของบัณฑิตฯ พบว่า นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษามีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูงสุดในเรื่อง ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (2.33) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูงสุดในเรื่อง ขาดความรู้ในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (1.75) ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูงสุดในเรื่อง ขาดความรู้ในการปฏิบัติงานด้านบริหารจัดการ (2.18)

ส่วนนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูงสุด 10 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (2.00) และนายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรอิสระ มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูงสุด 6 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (1.00) นอกจากนี้ นายจ้างของบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาสูงสุด 5 รายการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (1.00)

จากผลการศึกษาที่ได้รับ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ คือ ปัญหาในระดับมากที่สุดที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิต สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ บัณฑิตฯ ขาดความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาในการทำงาน และขาดความอดทนในการทำงาน แต่ผลการศึกษาที่ได้ พบว่า นายจ้างประสบปัญหาในการปฏิบัติงานของบัณฑิต สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุด โดยนายจ้างประสบปัญหาในด้านบัณฑิตฯ ขาดความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาในการทำงาน และขาดความอดทนในการทำงาน ในระดับน้อย

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่น ๆ ของนายจ้างผู้ตอบแบบสอบถาม

นายจ้างของบัณฑิตฯ จำนวน 7 คน ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร และการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยความคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่นายจ้างตอบมากที่สุด 4 คน คือ ควรจัดหลักสูตรที่เน้นการเรียนการสอนทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านบริหารจัดการ ให้มากยิ่งขึ้น อาจเนื่องมาจากปัจจุบัน ตลาดงานต้องการบัณฑิตทางด้านสารนิเทศไปปฏิบัติงานในรูปแบบที่หลากหลาย บรรณารักษ์และนักสารนิเทศยุคใหม่ จึงต้องมีการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการทำงานทั้งในการจัดการและบริการสารสนเทศ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น โดยการเพิ่มรายวิชาใหม่ ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการประยุกต์ใช้งานห้องสมุด เข้าไปในหลักสูตรเดิม เช่น การพัฒนาระบบสารสนเทศ การพัฒนาสื่อประสมเพื่องานสารสนเทศ การจัดการเว็บไซต์เพื่องานสารสนเทศ รวมถึงการเขียนและออกแบบโปรแกรมด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ส่วนในด้านการบริหารจัดการ ควรเน้นให้มีการเรียนการสอนในด้านจัดการงบประมาณ การตัดสินใจ และด้านความเป็นผู้นำ เพื่อสร้างบัณฑิตฯ ให้มีความรู้ความสามารถด้านการบริหาร และนโยบาย ทั้งในเรื่องการพัฒนาและปรับปรุงงานและนโยบาย ด้านการวางแผนงาน ด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน ให้มากยิ่งขึ้น โดยการเพิ่มรายวิชาด้านการบริหารงาน การเจรจาต่อรอง การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ เพื่อเตรียมความพร้อมแก่บัณฑิตฯ สำหรับการปฏิบัติงานในอนาคต นอกจากนี้ ควรสร้างให้บัณฑิตมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพ เพื่อเสริมความรู้ความสามารถของบัณฑิตฯ ให้มีวิสัยทัศน์ในการทำงานมากยิ่งขึ้น

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

จากผลการศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ผลการศึกษามีทั้งที่เป็นไปตามสมมติฐาน และไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ดังนี้

1. จากผลการศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อความรู้ และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ คือ นายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมากต่อความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยในประเด็นนี้ ยังมีค่าเฉลี่ยเป็นรองความรู้และทักษะด้านวิชาชีพ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในประเด็นดังกล่าวสูงสุด

2. จากผลการศึกษาปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ คือ ปัญหาในระดับมากที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิต สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ บัณฑิตฯ ขาดความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาในการทำงาน และขาดความอดทนในการทำงาน ซึ่งปัญหาดังกล่าวนายจ้างประสบในระดับน้อย

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

จากการประเมินความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิต สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา ให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล ให้ตรงกับความต้องการของนายจ้างในปัจจุบัน ดังนี้

ด้านความรู้

1. ภาควิชาฯ ควรเพิ่มเนื้อหาวิชาทางด้านกฎหมายลิขสิทธิ์และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้และเผยแพร่ข้อมูล ในรายวิชาบังคับและรายวิชาเลือกของสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา ให้มากขึ้น เพื่อให้บัณฑิตมีโอกาสได้รับความรู้ทางด้านกฎหมายเพิ่มมากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์สำหรับประกอบอาชีพของบัณฑิตในอนาคต

2. ภาควิชาฯ ควรเพิ่มเติมรายวิชาเกี่ยวกับการเขียนโปรแกรมด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ หรืออาจเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนโปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์ ในรายวิชาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งรายวิชาบังคับและรายวิชาเลือก เช่น รายวิชาเทคโนโลยีสำหรับการจัดการสารสนเทศ 1 และ 2 รายวิชาระบบคั่นคั้นด้วยคอมพิวเตอร์ หรือ รายวิชาการจัดการสารสนเทศ สำนักงาน โดยสอนให้นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับภาษาคอมพิวเตอร์และฝึกปฏิบัติการเขียนโปรแกรมด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ประเภทต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ในส่วนนี้ ไปใช้ในการพัฒนาระบบต่าง ๆ ของหน่วยงานที่นิสิตเข้าทำงานในอนาคตได้

3. ภาควิชาฯ ควรเพิ่มเนื้อหาและเน้นการเรียนการสอนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตลาด หรืออาจเปิดเป็นรายวิชาเลือกใหม่ให้นักศึกษามีโอกาสเลือกเรียน ซึ่งจะเป็ประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับนิสิตในการเข้าปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ ในหน่วยงาน / องค์กรต่าง ๆ

ด้านทักษะ

1. ภาควิชาฯ ควรเน้นการฝึกปฏิบัติควบคู่กับการศึกษาความรู้ในเรื่องคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศมากยิ่งขึ้น

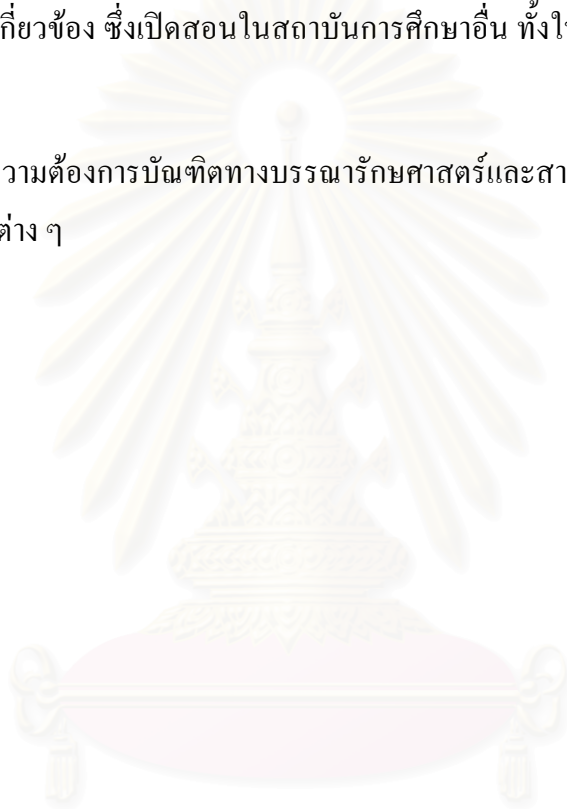
2. ภาควิชาฯ ควรมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในงานวิชาชีพแก่นิสิต ควบคู่กับการศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติงานในลักษณะงานต่าง ๆ ที่แตกต่างหลากหลาย ทั้งงานที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด / ศูนย์สารสนเทศ รวมถึงงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น งานด้านคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ด้านคุณธรรมจริยธรรม

การจัดการเรียนการสอนของภาควิชาฯ ควรมีส่วนสนับสนุนในการสร้างและพัฒนาความเป็นผู้นำของบัณฑิตฯ ให้มีมากยิ่งขึ้น โดยอาจสร้างความมั่นใจในตนเองให้นักศึกษาระตุ้นให้นักศึกษเกิดความคิดสร้างสรรค์

แนวทางการวิจัยในอนาคต

1. ศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ศึกษาความพึงพอใจ / ทศนคติ ของนายจ้างที่มีต่อสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา หรือสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเปิดสอนในสถาบันการศึกษาอื่น ทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา
3. ศึกษาความต้องการบัณฑิตทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จากนายจ้างในตลาดงานประเภทต่าง ๆ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
<http://www.moe.go.th/main2/plan/p-r-b42-01.htm> 2542. สืบค้น 22 ธันวาคม 2550.

การสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์. การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ : รายงานการสัมมนาทางวิชาการ วันศุกร์ที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2541 ณ ห้องกมลทิพย์ โรงแรมสยามซิตี้ กรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ : ศูนย์เอกสารอุดมศึกษา สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2541.

กันยารัตน์ คัดพันธ์. “สถานภาพการทำงานของบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ปีการศึกษา 2535-2539.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

กุลธิดา ท้วมสุข. บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์: บทบาทที่เปลี่ยนแปลง. มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ 16, 1 (2541): 71 – 82.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. “ยุทธศาสตร์การพัฒนานิสิตและบัณฑิตที่พึงประสงค์.” ใน รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เมย. 2547 – มีค. 2549). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะอักษรศาสตร์. หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2538). กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

_____. หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2546).

กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะอักษรศาสตร์. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์. การสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง แนวโน้มการผลิตบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. “การศึกษามหาบัณฑิตและสารนิเทศศาสตร์ในศตวรรษหน้า.” ใน การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ : รายงานการสัมมนาทางวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์เอกสารอุดมศึกษา สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2541.

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. แนวโน้มการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์. วารสารห้องสมุด 43, 4 (ตุลาคม – ธันวาคม 2542): 72 – 76.

ชุติมา สัจจามันท์. “การสำรวจสถานภาพการทำงานของบัณฑิต (ปีการศึกษา 2502-2516) และมหาบัณฑิต (ปีการศึกษา 2507-2516) สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

_____. “พัฒนาการการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย.” วารสารห้องสมุด 42, 1 (มกราคม - มีนาคม 2541): 9 - 26.

ทบวงมหาวิทยาลัย. สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. อนุสารอุดมศึกษา 25, 256 (2542): 15 – 23.

นงนารถ ชัยรัตน์. “ทางเลือกในการจัดการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศึกษา.” ใน นวัตกรรม วิภาวิน ,บรรณาธิการ .ห้องสมุดยุคใหม่กับไอที, 121 – 132. กรุงเทพฯ :Sum Publishing Department, Sum System Company, 2542.

นงลักษณ์ ไม่น่ายักจิก. “งานวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ของนิสิตบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.” วารสารบรรณารักษศาสตร์ 1, 6 (มกราคม 2529): 1-6.

นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ. “บรรณารักษศาสตร์: อดีต-ปัจจุบัน-อนาคต.” ใน สารนิเทศสาร, 44 – 61.
กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543

_____. สารนิเทศศาสตร์: พัฒนาการ ความหมาย และขอบเขต. ใน เอกสาร
ประกอบการสัมมนาเรื่อง สารนิเทศศาสตร์, 174 – 191. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพัฒนาคำถามและ
เอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2532.

นันทา วิทวุฒิสักดิ์. “คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.” วารสารสนเทศ 5, 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2547): 47 – 50.

บริษัท ตรีเพชรอีซูมูเซต จำกัด. สรุปผลการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การผลิตบัณฑิตในทัศนะของผู้ดำเนิน
นักศึกษา:โครงการบนเส้นทางความก้าวหน้าสู่โลกทัศน์นักบริหาร. กรุงเทพฯ: [ม.ป.ท.],
2543.

ประภาวดี พงนา ,ทรงสรรค์ นิลกำแหง ,และมาลินี สุขปรีดี .การสำรวจฐานะการทำงาน
ห้องสมุดของนิสิตเก่า แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี
การศึกษา 2489-2513. กรุงเทพฯ: แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.

พิมพา อินแบน, กุลธิดา ท้วมสุข, และจุฑารัตน์ สรวณะวงศ์. “ลักษณะงานและความรู้
ความสามารถของบุคลากรผู้ให้บริการสารนิเทศในองค์กรของรัฐและเอกชน ตามความ
คิดเห็นของผู้บริหาร.” บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข. 3, 17 (ก.ย.-ธ.ค.
2542): 69-82.

ภรณ์ ศิริโชติ. “รายงานการสัมมนา เรื่อง การปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี.”
บรรณารักษศาสตร์ มข 3, 2 (เมษายน 2528): 19 – 22.

มหาวิทยาลัยขอนแก่น. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชาวิทยาการสารสนเทศและการสื่อสาร. “หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา: Doctor of Philosophy Program in Information Studies.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
http://information.kku.ac.th/index.php?option=com_content&task=view&id=25&Itemid=42 2550. สืบค้น 3 มกราคม 2551.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. โครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ. “แนวทางการจัดการศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
<http://coop.sut.ac.th/info/PPT/Coop.pdf> 2542. สืบค้น 10 มกราคม 2551.

มูทิตา ไตรลิขิต. “ลักษณะตำแหน่งงานด้านการจัดการสารนิเทศตามความต้องการของสถาบันธุรกิจเอกชน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.

แม่นมาศ ชวลิต. “บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์.” ใน เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง สารนิเทศศาสตร์, 1 – 5. กรุงเทพฯ: ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2532.

ยุพิน เตชะมณี และคณะ. การสำรวจระดับความรู้ความสามารถของบุคลากรที่ให้บริการข้อมูลสารนิเทศที่ผู้บริหารต้องการ. ขอนแก่น: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2534.

รัตนา ณ ลำพูน และ ดร.ณิ ณ ลำปาง. รายงานการวิจัย เรื่องประสิทธิผลของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ (ปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2530) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิต ปีการศึกษา 2533 – 2545. เชียงใหม่: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548.

“วิวัฒนาการและแนวโน้มการศึกษาทางสารสนเทศศึกษา (Information Studies).” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://elearning.utcc.ac.th/courseonline/srion/course/ref01_chp3_1_ppt.ppt. [ม.ป.ป.]. สืบค้น 31 มกราคม 2551.

วุฒิ ด้านกิตติคุณ. “บัณฑิตที่สถานประกอบการต้องการ.” ข่าวสารกองบริการการศึกษา 13, 99 (ก.ย. - ต.ค. 2545): 13-14.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. การปฏิรูปห้องสมุดเพื่อการศึกษายุคใหม่: การประชุมใหญ่สามัญและประชุมวิชาการประจำปี 2544 สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ วันที่ 10-14 ธันวาคม 2544 ณ โรงแรมบางกอกพาเลส กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ, 2544.

สอางศรี พรสุวรรณ. “การศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในประเทศไทย.” วารสารห้องสมุด 43, 4 (2542): 67 – 71.

สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์. บรรณารักษศาสตร์ภูมิหลัง. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.

สุพรรณิ วราทร. “50 ปี ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.” วารสารบรรณารักษศาสตร์ 25, 2 (กรกฎาคม 2548): 1 – 24.

สุรวัดน์ สุกุลมนตรีชัย. ทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่บรรณารักษ์ควรทราบ. ข่าวสารสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย 18, 1 (มกราคม – มีนาคม 2548): 11 – 13.

สุริทอง ศรีสะอาด. “การผลิตบัณฑิต สาขาการจัดการสารสนเทศ: มุมมองจากผู้ใช้บัณฑิตในด้านแหล่งบริการ.” วารสารสารนิเทศ 11, 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2547): 39 – 44.

สุวรรณ ชูติมันต์. “สถานภาพการทำงานของบัณฑิตและมหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2522-2517 สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. คู่มือการจัดทำรายงานการประเมินตนเองตามตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปี2546. กรุงเทพฯ: สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฑาทอง,
2546.

ภาษาอังกฤษ

Abdullahi, Ismail. “Diversity and Intercultural Issues in Library and Information Science (LIS) Education.” **New Library World** 108, 9/10 (2007): 453 – 459.

Chaudhry Sattar, Abdus. “Collaboration in LIS Education in Southeast Asia.” **New Library World** 108, 1/2 (2007): 25 – 31.

De Freitas. C. “New Technologies in Libraries and Information Centers in Latin America and Caribbean Information and Development Focus on the Organization of Eastern Caribbean States (OECS) Sub-Region.” **Resource Sharing and Information Networks** 11, 1 (1996): 125 – 141.

Hayati, Zouhayr. “Competency Definition for Iranian Library and Information Professionals .” **Journal of Education Library and Information Science** 46, 2 (Spring 2005): 165 – 192.

Lancaster, F.W., and Sandore, Beth. **Technology and Management in Library and Information Service**. London: Library Association Publishing, 1997.

Miski, Abdelhamid. Education for Information Science. **Encyclopedia of Library and Information Science** 41 (1986): 47 – 65.

Palmer, J. “Effectiveness and Efficiency New Roles and Skill for Health Librarians.” **ASLIB- Proceedings** 48, 10 (October 1996): 247 – 252.

Premssmit, Pimrumpai. "Library and Information Science Education in Thailand." [Online].

Available: <http://wwwsoc.nii.ac.jp/jslis/liper/record/thailand-e.pdf> 2004. Retrieved December 22, 2007.

Quinn, Judy, and Rogers, Michael. "Library Schools: Confusion and Threat Remain." **Library Journal** 117, 6 (1992): 16 – 17.

Rehman, Sajjad ur; Majid, Shaheen; and Abu Baker, Ahamd Bakeri. "Competences for Future Librarians Professionals of Academic Libraries in Malaysia." **Library Review** 46, 6 (1997): 381 – 393.

Roy, Loriene, and Sheldon, Brooke. **Library and Information Studies Education in the United States**. London: Mansell, 1998.

Stieg, Margaret F. **Change and Challenge in Library and Information Science Education**. Chicago: American Library Association, 1992.

Tang, Jinhong. "The Changing Face of Library and Information Science Education in China in the 1990s." **Asian Libraries** 8, 1 (1999): 17 – 22.

Vondram, Raymond F. and others. "Library Education and Employer Expectations: the Library School Perspective." **Journal of Library Administration** 11, 3- 4 (1996): 27 – 44.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศร 0512.23/ว. 149๑

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

1๑ กันยายน 2550

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน นายจ้าง / ผู้บังคับบัญชา บัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด
 2. ที่อยู่ติดต่อที่สามารถติดต่อได้
 3. หลักสูตรสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา

เนื่องด้วย นายสรคม ดิสสะมาน นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ร่ำไพ เปรรมสมิทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามมาเก็บข้อมูลจากผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ นายสรคม ดิสสะมาน ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ร่ำไพ เปรรมสมิทธิ์)

คณบดีคณะอักษรศาสตร์

งานบริการการศึกษา

โทร. 0-2218-4875

โทรสาร 0-2218-4875

ภาคผนวก ข.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

ชุดที่

เรื่อง

ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง: การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล รวมถึงปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2: การวัดระดับความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล

ตอนที่ 3: ปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน

ตอนที่ 4: ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่น ๆ ของนายจ้างผู้ตอบแบบสอบถาม

คำจำกัดความ:

นายจ้าง หมายถึง ผู้ที่ว่าจ้างให้บัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทำงานให้ ในที่นี้รวมถึง ผู้บังคับบัญชา ในหน่วยงาน / องค์กร ที่บัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำงานอยู่ ซึ่งมีหน้าที่ดูแล ควบคุม ติดตาม กำกับ การปฏิบัติงานของบัณฑิตโดยตรง

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบใจ ประทับใจ หรือการมีเจตคติที่ดีต่อการกระทำของบุคคล หรือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ คือ ความพึงพอใจของนายจ้าง / ผู้บังคับบัญชา ที่มีต่อความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล ของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรุณาส่งแบบสอบถามคืนภายในวันที่.....จักเป็นพระคุณยิ่ง

ส่งแบบสอบถามคืนที่: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

☸ ☸ ☸ หากมีข้อสงสัย กรุณาติดต่อได้ที่: นายสรคม ดิสสะมาน (ผู้วิจัย) ☸ ☸ ☸

โทรศัพท์: 02-2184808 มือถือ: 081-9857062

E-mail: a_sorakom@hotmail.com

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าคำตอบที่ หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน / องค์กร ผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ชื่อหน่วยงาน.....

2. ประเภทของหน่วยงาน

- ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ
 - หอสมุดแห่งชาติ
 - ห้องสมุดโรงเรียน
 - ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
 - ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน
 - ห้องสมุดประชาชน
 - ห้องสมุดเฉพาะ
 - ศูนย์สารสนเทศเฉพาะวิชา
 - หอจดหมายเหตุแห่งชาติ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- หน่วยงานอื่น
 - สถาบันการศึกษา
 - หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ
 - องค์กรอิสระ
 - องค์กรระหว่างประเทศ
 - บริษัทเอกชน
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ระยะเวลาที่บัณฑิตสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าปฏิบัติงานในหน่วยงาน / องค์กรของท่าน

- น้อยกว่า 1 ปี
- 1 – 2 ปี
- 2 – 4 ปี
- 4 – 5 ปี
- มากกว่า 5 ปี

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนายจ้าง ในด้าน ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะส่วนบุคคล

4. การประเมินความพึงพอใจในด้านความรู้

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน เพื่อประเมินความพึงพอใจในความรู้ของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา ที่ทำงานในหน่วยงาน / องค์กรของท่านในปัจจุบัน

ความรู้	ระดับความพึงพอใจ					ไม่ได้ใช้ในการทำงาน
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
ความรู้ด้านวิชาชีพ						
1. ความรู้เกี่ยวกับการจัดหาข้อมูล (บัณฑิตฯ มีความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร บุคคล หรือแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอกหน่วยงาน / องค์กร เพื่อนำมาสนับสนุนการปฏิบัติงานของตน)						
2. ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล (บัณฑิตฯ มีความรู้ที่จะพิจารณาแยกแยะ เนื้อหาประเภท รูปแบบ ของข้อมูลที่ได้รับจากการจัดหา เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานของตน)						
3. ความรู้เกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูล (บัณฑิตฯ มีความรู้ในการวางระเบียบ เรียงลำดับ ความสัมพันธ์ และความสำคัญของข้อมูลที่ใช้ในการปฏิบัติงานของตน)						
4. ความรู้เกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูล (บัณฑิตฯ มีความรู้ในการจัดการ ดูแล และเก็บรักษา ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน / องค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ)						
5. ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและรักษาข้อมูลที่มีคุณค่าขององค์กร / หน่วยงาน						
6. ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมบรรณานุกรม						
7. ความรู้เกี่ยวกับการประมวลข้อมูลอย่างเหมาะสมสำหรับผู้ใช้แต่ละกลุ่มในหน่วยงาน / องค์กร						
8. ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย						

ความรู้	ระดับความพึงพอใจ					ไม่ได้ใช้ในการทำงาน
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
ความรู้ด้านวิชาชีพ (ต่อ)						
9. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการหน่วยงาน / องค์กร						
10. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการองค์ความรู้ในหน่วยงาน / องค์กร						
11. ความรู้เกี่ยวกับการสื่อสารในหน่วยงาน / องค์กร						
12. ความรู้เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ						
13. ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือในการช่วยค้นหาข้อมูล เช่น โปรแกรมค้นหาข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต (Search engine) ฐานข้อมูลออนไลน์ เป็นต้น						
14. ความรู้เกี่ยวกับวิธีการค้นหาข้อมูลที่เหมาะสมเพื่อการปฏิบัติงาน						
15. ความรู้เกี่ยวกับการจัดและให้บริการข้อมูลในหน่วยงาน / องค์กร						
16. ความรู้เกี่ยวกับความต้องการ และพฤติกรรมในการใช้ข้อมูลของผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน / องค์กร						
17. ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้และเผยแพร่ข้อมูลของหน่วยงาน / องค์กร						
อื่น ๆ โปรดระบุ						

ความรู้	ระดับความพึงพอใจ					ไม่ได้ใช้ในการทำงาน
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ						
1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อ การปฏิบัติงาน						
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อ การปฏิบัติงาน						
3. ความรู้เกี่ยวกับเครือข่าย (Network) ในหน่วยงาน / องค์กร						
4. ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและจัดการเว็บไซต์						
5. ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาเว็บไซต์						
6. ความรู้เกี่ยวกับการสร้างและจัดการฐานข้อมูล						
7. ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและบำรุงรักษาฐานข้อมูล						
8. ความรู้เกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ต						
9. ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีโทรคมนาคม						
10. ความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์						
11. ความรู้เกี่ยวกับสื่อการศึกษา (Instructional Media)						
12. ความรู้เกี่ยวกับการเขียนโปรแกรมด้วย ภาษาคอมพิวเตอร์						
อื่น ๆ โปรดระบุ						

ความรู้	ระดับความพึงพอใจ					ไม่ได้ใช้ในการทำงาน
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
ความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน / องค์กร ที่รับผิดชอบปฏิบัติงาน						
1. ความรู้ในศาสตร์ของหน่วยงาน / องค์กร						
2. ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการปฏิบัติงานของ หน่วยงาน / องค์กร						
3. ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมหน่วยงาน / องค์กร (Organization Culture)						
4. ความรู้เกี่ยวกับระบบการบริหารงานคุณภาพใน หน่วยงาน / องค์กร เช่น 5ส, Benchmarking, QC, TQM เป็นต้น						
5. ความรู้เกี่ยวกับงานด้านการตลาด						
6. ความรู้เกี่ยวกับงานด้านการวางแผนงานการ ทำงาน						
7. ความรู้เกี่ยวกับงานด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์						
อื่น ๆ โปรดระบุ						

ทักษะ	ระดับความพึงพอใจ					ไม่ได้ใช้ในการทำงาน
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ						
1. ทักษะในการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์						
2. ทักษะในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์						
3. ทักษะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากอุปกรณ์คอมพิวเตอร์						
4. ทักษะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์						
5. ทักษะในการตรวจสอบ ดูแล อุปกรณ์และเครื่องคอมพิวเตอร์						
6. ทักษะในการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์						
7. ทักษะในการสืบค้นข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์						
8. ทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน						
9. ทักษะในการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์						
10. ทักษะในการออกแบบและพัฒนาฐานข้อมูล						
11. ทักษะในการออกแบบและพัฒนาระบบด้วยโปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์สำหรับประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน						
อื่น ๆ โปรดระบุ						

6. การประเมินความพึงพอใจในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน เพื่อประเมินความพึงพอใจในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา ที่ทำงานในหน่วยงาน / องค์กรของท่านในปัจจุบัน

คุณลักษณะส่วนบุคคล	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม					
1. มีความซื่อสัตย์สุจริต					
2. มีความรับผิดชอบ					
3. มีความตรงต่อเวลา					
4. มีความเสียสละ และมีน้ำใจช่วยเหลือส่วนรวม					
5. มีความยุติธรรม					
6. มีศีลธรรม					
7. มีความน่าไว้วางใจ					
8. มีสัมมาคารวะ สุภาพ อ่อนโยน					
9. มีวินัย เคารพและปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของ หน่วยงาน / องค์กร					
10. มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ					
11. มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต / ครองตนอย่าง เหมาะสม					
อื่น ๆ โปรดระบุ					

คุณลักษณะส่วนบุคคล	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ					
1. มีความเป็นผู้นำ					
2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง					
3. มีมนุษยสัมพันธ์					
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
5. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน					
6. มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง					
7. มีเหตุผลและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
8. มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน					
9. มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม					
10. มีความขยัน ไม่เกียจงาน					
11. มีความอดทนต่อความกดดันในการทำงาน					
12. มีความสามารถในการเข้าสังคม					
13. มีการไตร่ตรองอย่างมีเหตุมีผล					
14. มีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง					
อื่น ๆ โปรดระบุ					

ตอนที่ 3 ปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7. การประเมินปัญหาที่นายจ้างประสบในการปฏิบัติงานของบัณฑิต ฯ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน เพื่อประเมินปัญหาจากการปฏิบัติงานของ บัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ท่านทำงานในหน่วยงาน / องค์กรของท่าน

ปัญหาในการปฏิบัติงาน	ระดับความสำคัญของปัญหา					ไม่เป็นปัญหา
	เป็นปัญหามากที่สุด (5)	เป็นปัญหามาก (4)	เป็นปัญหากลาง (3)	เป็นปัญหาน้อย (2)	เป็นปัญหาน้อยที่สุด (1)	
1. ขาดความรู้ในการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพ						
2. ขาดความรู้ในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ						
3. ขาดความรู้ในการปฏิบัติงานด้านบริหารจัดการ						
4. ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสตร์หรือความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในองค์กร						
5. ขาดความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาในการทำงาน						
6. ขาดความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคล						
7. ขาดความสามารถในการนำเสนองาน						
8. ขาดความสามารถในการตัดสินใจ						
9. ขาดความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ						
10. ขาดความอดทนในการทำงาน						
11. ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์						
12. ขาดมนุษยสัมพันธ์						
13. ไม่มีสัมมาคารวะ						
14. ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น						

ปัญหาในการปฏิบัติงาน (ต่อ)	ระดับความสำคัญของปัญหา					ไม่เป็น ปัญหา
	เป็น ปัญหา มาก ที่สุด (5)	เป็น ปัญหา มาก (4)	เป็น ปัญหา ปาน กลาง (3)	เป็น ปัญหา น้อย (2)	เป็น ปัญหา น้อย ที่สุด (1)	
15. เกิดความขัดแย้งกับผู้ปฏิบัติงานอื่น ๆ ใน หน่วยงาน / องค์กร						
16. ขาดความเอาใจใส่และติดตามงานที่ได้รับ มอบหมาย						
อื่น ๆ โปรดระบุ						

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

8. ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร และการผลิตบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนายจ้างในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

โปรดระบุ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงสร้างหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2546)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ในสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อสามารถปฏิบัติงานสารนิเทศ ประกอบวิชาชีพบรรณารักษ์และวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับสารนิเทศ โดยใช้เทคโนโลยีสารนิเทศได้ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน

หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2546) กำหนดให้โครงสร้างหลักสูตร มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 147 หน่วยกิต ดังนี้

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	30 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	111 หน่วยกิต
1) วิชาพื้นฐานอักษรศาสตร์	40 หน่วยกิต
2) วิชาเฉพาะสาขาแบบ เอก - โท	71 หน่วยกิต
- วิชาเอกบังคับ	24 หน่วยกิต
- วิชาเลือกบังคับ	27 หน่วยกิต
- วิชาโท	20 หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	6 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	<u>147</u> หน่วยกิต

รายวิชา

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต

1.1 วิชาศึกษาทั่วไปนอกคณะ 12 หน่วยกิต

ให้เลือกจากรายวิชาที่โครงการศึกษาทั่วไปประกาศใน 4 กลุ่มวิชาต่อไปนี้ และต้องเป็นรายวิชานอกคณะเท่านั้น

(ก) กลุ่มสังคมศาสตร์	3 หน่วยกิต
(ข) กลุ่มมนุษยศาสตร์	3 หน่วยกิต
(ค) กลุ่มวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์	3 หน่วยกิต
(ง) กลุ่มสหศาสตร์	3 หน่วยกิต

1.2 วิชาการศึกษาทั่วไปภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) 12 หน่วยกิต

ให้เลือกจากรายวิชาภาษาอังกฤษนอกคณะอักษรศาสตร์ และ / หรือ ให้เลือกจากรายวิชาของภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์ ที่ไม่ใช่ 3 รายวิชาที่เป็นวิชาพื้นฐานอักษรศาสตร์

1.3 วิชาการศึกษาทั่วไปในคณะ 6 หน่วยกิต

ให้เรียนรายวิชาของคณะอักษรศาสตร์ 3 รายวิชา ต่อไปนี้

2200299	แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ *	S/U 1(1-0-2)
	Basic Concepts of Computing	
2201111	การใช้ภาษาไทย	3 (2-3-4)
	The use of the Thai Language	
2207143	การใช้เหตุผล **	3 (3-0-6)
	Reasoning	

2. หมวดวิชาเฉพาะ 111 หน่วยกิต

2.1 วิชาพื้นฐานอักษรศาสตร์ 40 หน่วยกิต

ให้เรียนรายวิชาของคณะอักษรศาสตร์ 14 รายวิชาต่อไปนี้

2200220	อารยธรรมไทย	3 (3-0-6)
	Thai Civilization	
2201152	วรรณคดีไทย	3 (2-3-4)
	Thai Literature	
2201327	การเขียนภาษาไทยเพื่อวิชาชีพ	3 (2-2-5)
	Thai Professional Writing	
2202111	ภาษาอังกฤษ 1	3 (1-4-4)
	English I	
2202112	ภาษาอังกฤษ 2	3 (1-4-4)
	English II	
2202123	การแปลอังกฤษเบื้องต้น **	1 (0-2-1)
	Basic Translation	

* รายวิชาเปิดใหม่ประเมินผลเป็น S/U และไม่นับหน่วยกิต

** รายวิชาเปิดใหม่

2200220	อารายธรรมตะวันออก Eastern Civilization	3 (3-0-6)
2204182	อารายธรรมตะวันตก Western Civilization	3 (3-0-6)
2205200 *	มนุษย์กับภูมิศาสตร์ Man and Geography	3 (3-0-6)
2206102	การค้นคว้าและการเขียนรายงาน Research and Report Writing	3 (3-0-6)
2207102	ปรัชญาทั่วไป General Philosophy หรือ	3 (3-0-6)
2207161	มนุษย์กับศาสนา Man and Religion	3 (3-0-6)
2208101	ปริทัศน์ศิลปการละคร Introduction to Dramatic Arts	3 (3-0-6)
2209161 *	ภาษาที่สนา Introduction to Language	3 (3-0-6)
2210260	วรรณคดีที่สนา Introduction to Literature	3 (3-0-6)

หลักสูตรสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา

จำนวนหน่วยกิตรวมวิชาเฉพาะสาขา 71 หน่วยกิต

1. โครงสร้างหลักสูตร

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ เปิดสอนวิชาเฉพาะสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา แบบวิชาเอกโท สำหรับนิสิตที่เลือกเรียนเป็นวิชาเอก และเปิดสอนเป็น วิชาโท สำหรับนิสิตที่เรียนวิชาเอกสาขาอื่น ทั้งในคณะและนอกคณะที่เลือกเรียนเป็นวิชาโท (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะอักษรศาสตร์, 2546) ดังนี้

* รายวิชาเปิดใหม่

1.1 แบบวิชาเอก-โท	71 หน่วยกิต
1.1.1 วิชาเอก	51 หน่วยกิต
วิชาบังคับ	24 หน่วยกิต
วิชาเลือก	27 หน่วยกิต
1.1.2 วิชาโท	ไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต
นิสิตเอกสาขาวิชาสารนิเทศศึกษาต้องเลือกเรียนวิชาโทสาขาอื่นจากในคณะ หรือนอกคณะอีกไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต	
1.2 วิชาโท สำหรับนิสิตที่เรียนวิชาเอกสาขาอื่นทั้งในคณะและนอกคณะ	21 หน่วยกิต
วิชาบังคับเลือก	-
วิชาเลือก	21 หน่วยกิต

2. รายวิชา

2.1 แบบวิชาเอก-โท	71 หน่วยกิต
2.1.1 วิชาเอก	51 หน่วยกิต
วิชาบังคับ	24 หน่วยกิต
2206211 สารนิเทศในบริบทสังคม	3 (3-0-6)
Information in Its Social Context	
2206222 การพัฒนาและการจัดการทรัพยากรสารนิเทศ	3 (3-0-6)
Collection Development and Management	
2206225 การจัดระบบทรัพยากรสารนิเทศ	3 (2-2-5)
Organizing Information Resources	
2206241 ทรัพยากรสารนิเทศและบริการอ้างอิง	3 (2-2-5)
Information Resources and Reference Services	
2206334 การวิเคราะห์สารนิเทศ	3 (2-2-5)
Information Analysis	

2206335	บริการสารสังเขปและครรชนี Abstracting and Indexing Services	3 (2-2-5)
2206351	การจัดการห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ Management of Libraries and Information Centers	3 (3-0-6)
2206382	เทคโนโลยีการจัดการสารนิเทศ Information Management Technology	3 (2-2-5)
<u>วิชาเลือก</u>	27 หน่วยกิต	
2206213	การอ่านและผู้อ่าน Reading and Readers	3 (3-0-6)
2206224	สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง Serials	3 (3-0-6)
2206235	บริการสารนิเทศ Information Services	3 (3-0-6)
2206246	ทรัพยากรสารนิเทศสำหรับเด็กและเยาวชน Information Resources for Children and Young Adults	3 (3-0-6)
2206315	ธุรกิจการพิมพ์สมัยใหม่ The Modern Publishing Trade	3 (2-2-5)
2206322	การจัดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน Library of Congress Classification	3 (2-2-5)
2206343	แหล่งสารนิเทศ Information Sources	3 (3-0-6)
2206364	วิธีวิจัยในสารนิเทศศึกษา Research Methods in Information Studies	3 (2-2-5)
2206371	การสื่อสารในงานสารนิเทศ Communication in Information Work	3 (3-0-6)
2206373	การจัดการสื่อการศึกษาในห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ Instructional Media Management in Libraries and Information Centers	3 (3-0-6)
2206383	ระบบค้นคืนด้วยคอมพิวเตอร์ Computerized Retrieval System	3 (2-2-5)

2206384	การจัดการสารสนเทศในสำนักงาน Office Information Management	3 (3-0-6)
2206388	การออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ในงานสารสนเทศ Web Site Design and Development in Information Work	3 (2-2-5)
2206437	การจัดการความรู้ในองค์กร Knowledge Management in Organizations	3 (3-0-6)
2206441	ทรัพยากรสารสนเทศทางธุรกิจ Information Resources in Business	3 (3-0-6)
2206454	ห้องสมุดเฉพาะและศูนย์สารสนเทศ Special Libraries and Information Centers	3 (3-0-6)
2206458	การจัดการจดหมายเหตุ Archival Management	3 (3-0-6)
2206469	การศึกษาอิสระ Independent Study	3 (1-0-8)
2206483	พฤติกรรมผู้ใช้สารสนเทศ Behavior of Information Users	3 (3-0-6)
2206484	การประมวลสารสนเทศสำเร็จรูป Information Repackaging	3 (3-0-6)
2206485	การจัดการฐานข้อมูลในงานสารสนเทศ Database Management in Information Work	3 (2-2-5)
2206488	ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ Electronic Libraries	3 (3-0-6)
2206490	ฝึกงาน Practicum	3 (0-9-0)

2.1.2 วิชาโท

ไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต

นิสิตที่เรียนวิชาเอกสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา ต้องเลือกเรียนวิชาโทสาขาอื่นที่เปิดสอนในคณะหรือนอกคณะอีกไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต

2.2 วิชาโท

สำหรับนิสิตที่เรียนวิชาเอกสาขาอื่นทั้งในคณะและนอกคณะเลือกเรียนเป็นวิชาโท ให้เลือกเรียนจากรายวิชาต่อไปนี้

2206211	สารสนเทศในบริบทสังคม Information in Its Social Context	3 (3-0-6)
2206213	การอ่านและผู้อ่าน Reading and Readers	3 (3-0-6)
2206241	ทรัพยากรสารสนเทศและบริการอ้างอิง Information Resources and Reference Services	3 (2-2-5)
2206246	ทรัพยากรสารสนเทศสำหรับเด็กและเยาวชน Information Resources for Children and Young Adults	3 (3-0-6)
2206315	ธุรกิจการพิมพ์สมัยใหม่ The Modern Publishing Trade	3 (2-2-5)
2206335	บริการสาระสังเขปและครรชนี Abstracting and Indexing Services	3 (2-2-5)
2206371	การสื่อสารในงานสารสนเทศ Communication in Information Work	3 (3-0-6)
2206382	เทคโนโลยีการจัดการสารสนเทศ Information Management Technology	3 (2-2-5)
2206383	ระบบค้นคืนด้วยคอมพิวเตอร์ Computerized Retrieval System	3 (2-2-5)
2206384	การจัดการสารสนเทศในสำนักงาน Office Information Management	3 (3-0-6)
2206388	การออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ในงานสารสนเทศ Web Site Design and Development in Information Work	3 (2-2-5)
2206441	ทรัพยากรสารสนเทศทางธุรกิจ Information Resources in Business	3 (3-0-6)
2206458	การจัดการจดหมายเหตุ Archival Management	3 (3-0-6)

2206483	พฤติกรรมผู้ใช้สารสนเทศ Behavior of Information Users	3 (3-0-6)
2206485	การจัดการฐานข้อมูลในงานสารสนเทศ Database Management in Information Work	3 (2-2-5)

3. แผนการศึกษา

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาแรก

2206211	สารสนเทศในปริบทสังคม	3 หน่วยกิต
2206241	ทรัพยากรสารสนเทศและบริการอ้างอิง วิชาเลือก	3 หน่วยกิต 3 หน่วยกิต
	รวม	9 หน่วยกิต

ปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่สอง

2206222	การพัฒนาและการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ	3 หน่วยกิต
2206225	การจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ วิชาเลือก	3 หน่วยกิต 3 หน่วยกิต
	รวม	9 หน่วยกิต

ปีที่ 3 ภาคการศึกษาแรก

2206335	บริการสาระสังเขปและบรรณานุกรม	3 หน่วยกิต
2206382	เทคโนโลยีการจัดการสารสนเทศ วิชาเลือก	3 หน่วยกิต 3 หน่วยกิต
	รวม	9 หน่วยกิต

ปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่สอง

2206334	การวิเคราะห์สารสนเทศ วิชาเลือก	3 หน่วยกิต 6 หน่วยกิต
	รวม	9 หน่วยกิต

ปีที่ 4 ภาคการศึกษาแรก

2206351	การจัดการห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ	3 หน่วยกิต
	วิชาเลือก	6 หน่วยกิต
	รวม	9 หน่วยกิต

ปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่สอง

	วิชาเลือก	6 หน่วยกิต
	รวม	6 หน่วยกิต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ที่เปิดสอนระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย

ปัจจุบันสถาบันการศึกษาในประเทศไทย มีการเปิดสอนในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน ทั้งในระดับปริญญาตรี ดังนี้

หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในประเทศไทย ที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี เน้นการผลิตนักวิชาชีพสารนิเทศสำหรับการปฏิบัติงานในห้องสมุด / ศูนย์สารนิเทศ หรืองานที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารนิเทศ โดยมุ่งหวังที่จะให้บัณฑิตมีความรู้ ทักษะหรือความสามารถเพียงพอต่อการทำงาน ทั้งในหน่วยงาน / องค์กรของรัฐและเอกชน (Premsmit, 2004) โดยในปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ทั้งในมหาวิทยาลัยของรัฐและในกำกับของรัฐ จำนวน 14 แห่ง และ มหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 2 แห่ง โดยชื่อหลักสูตรที่ใช้มีหลากหลาย และมีโครงสร้างหลักสูตรแตกต่างกันออกไป ดังนี้

มหาวิทยาลัยของรัฐและในกำกับของรัฐ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจุบันเปิดสอนในหลักสูตรสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2546) สังกัดคณะอักษรศาสตร์ และใช้ชื่อปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต (อ.บ.) (สารนิเทศศึกษา) โดยกำหนดให้โครงสร้างหลักสูตร มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 147 หน่วยกิต ดังนี้

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	30 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	111 หน่วยกิต
1) วิชาพื้นฐานอักษรศาสตร์	40 หน่วยกิต
2) วิชาเฉพาะสาขาแบบ เอก - โท	71 หน่วยกิต
- วิชาเอกบังคับ	24 หน่วยกิต
- วิชาเลือกบังคับ	27 หน่วยกิต
- วิชาโท	20 หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	6 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	<u>147</u> หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ปัจจุบันเปิดสอนในหลักสูตรสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และใช้ชื่อปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศส.บ.) (สารสนเทศศาสตร์) โดยกำหนดให้โครงสร้างหลักสูตร มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 140 หน่วยกิต ดังนี้

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	44 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	90 หน่วยกิต
1) วิชาเอก	75 หน่วยกิต
1.1) วิชาพื้นฐานวิชาชีพ	15 หน่วยกิต
1.2) วิชาเฉพาะด้าน	60 หน่วยกิต
- วิชาเอกบังคับ	30 หน่วยกิต
- วิชาเอกเลือก	30 หน่วยกิต
2) วิชาโท	15 หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	6 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	<u>140</u> หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ปัจจุบันเปิดสอนในหลักสูตรสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา (พ.ศ. 2543) สังกัดคณะมนุษยศาสตร์ และใช้ชื่อปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) (สารสนเทศศึกษา) โดยกำหนดให้โครงสร้างหลักสูตร มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 144 หน่วยกิต ดังนี้

หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป	36 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	102 หน่วยกิต
1) วิชาแกน	27 หน่วยกิต
2) วิชาเอก	60 หน่วยกิต
- วิชาเอกบังคับ	36 หน่วยกิต
- วิชาเอกเลือก	24 หน่วยกิต
3) วิชาโท	15 หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	6 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	<u>144</u> หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยทักษิณ

ปัจจุบันเปิดสอนในหลักสูตรสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ (พ.ศ. 2546) สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และใช้ชื่อปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) โดยกำหนดให้โครงสร้างหลักสูตร มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 136 หน่วยกิต ดังนี้

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	32 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	98 หน่วยกิต
1) กลุ่มวิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน	12 หน่วยกิต
2) กลุ่มวิชาเอก	68 หน่วยกิต
- วิชาเอกบังคับ	46 หน่วยกิต
- วิชาเอกเลือก	22 หน่วยกิต
3) กลุ่มวิชาโท	18 หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	6 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	<u>136</u> หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปัจจุบันเปิดสอนในหลักสูตรสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา สังกัดสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ และใช้ชื่อปริญญาวิทยาการสารสนเทศบัณฑิต (วท.บ.) (สารสนเทศศึกษา) โดยกำหนดให้โครงสร้างหลักสูตร มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 177 หน่วยกิต ดังนี้

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	42 หน่วยกิต
หมวดวิชาเทคโนโลยีพื้นฐาน	49 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	72 หน่วยกิต
1) วิชาเฉพาะบังคับ	30 หน่วยกิต
2) วิชาเฉพาะเลือก	42 หน่วยกิต
- วิชาเลือกในหมวด	21 หน่วยกิต
- วิชาเลือกนอกหมวด	21 หน่วยกิต
หมวดวิชาสหกิจศึกษา (หรือวิชาเลือกบังคับ)	6 หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	8 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	<u>177</u> หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปัจจุบันเปิดสอนในหลักสูตรสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ สังกัดคณะศิลปศาสตร์ และใช้ชื่อปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศส.บ.) (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) โดยกำหนดให้โครงสร้างหลักสูตร มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 136 หน่วยกิต ดังนี้

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	30 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	97 หน่วยกิต
1) กลุ่มวิชาเอก	73 หน่วยกิต
1.1) วิชาเอกบังคับ	37 หน่วยกิต
1.2) วิชาเลือกบังคับ	30 หน่วยกิต
1.3) วิชาเลือกนอกสาขา	6 หน่วยกิต
2) กลุ่มวิชาโท	24 หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	9 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	<u>136</u> หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยบูรพา

ปัจจุบันเปิดสอนในหลักสูตรสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2549) สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และใช้ชื่อปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) (สารสนเทศศึกษา) โดยกำหนดให้โครงสร้างหลักสูตร มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 122 หน่วยกิต ดังนี้

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	31 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะด้าน	85 หน่วยกิต
1) วิชาแกนร่วม	45 หน่วยกิต
2) วิชาเฉพาะกลุ่ม	25 หน่วยกิต
2.1) แบบเอกบังคับ	19 หน่วยกิต
2.2) แบบเอกเลือก	6 หน่วยกิต
3) วิชาโท	15 หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	6 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	<u>122</u> หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปัจจุบันเปิดสอนในหลักสูตรสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ สังกัดคณะวิทยาการสารสนเทศ และใช้ชื่อปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) (สารสนเทศศาสตร์) โดยกำหนดให้โครงสร้างหลักสูตร มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 141 หน่วยกิต ดังนี้

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	32 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะด้าน	103 หน่วยกิต
1) กลุ่มวิชาแกน	15 หน่วยกิต
2) กลุ่มวิชาเอก	79 หน่วยกิต
1.1) วิชาพื้นฐานวิชาเอก	19 หน่วยกิต
1.2) วิชาเอกบังคับ	54 หน่วยกิต
1.3) วิชาเอกเลือก	6 หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	6 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	<u>141</u> หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปัจจุบันเปิดสอนในหลักสูตรหมวดวิชาเอกสารสนเทศศึกษา สังกัดคณะมนุษยศาสตร์ และใช้ชื่อปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) (สารสนเทศศึกษา) โดยกำหนดให้โครงสร้างหลักสูตร มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 144 หน่วยกิต ดังนี้

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	45 หน่วยกิต
หมวดวิชาเอก	60 หน่วยกิต
1) วิชาแกน (วิชาบังคับร่วม)	30 หน่วยกิต
2) วิชาเฉพาะ	30 หน่วยกิต
หมวดวิชาโท	30 หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	9 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	<u>144</u> หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ปัจจุบันเปิดสอนในหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2549) สังกัดสำนักวิชาสารสนเทศศาสตร์ และใช้ชื่อปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) (การจัดการสารสนเทศ) โดยกำหนดให้โครงสร้างหลักสูตร มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 129 หน่วยกิต ดังนี้

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	30 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	93 หน่วยกิต
1) วิชาแกน	30 หน่วยกิต
2) วิชาเอก	48 หน่วยกิต
3) วิชาเอกเลือก	15 หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	6 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	<u>129</u> หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจุบันเปิดสอนในหลักสูตรสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2548) สังกัดคณะมนุษยศาสตร์ และใช้ชื่อปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) โดยกำหนดให้โครงสร้างหลักสูตร มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 138 หน่วยกิต ดังนี้

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	30 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	96 หน่วยกิต
1) วิชาภาษาอังกฤษบังคับ	6 หน่วยกิต
2) วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน	21 หน่วยกิต
3) วิชาเอกบังคับ	36 หน่วยกิต
4) วิชาเอกเลือก	27 หน่วยกิต
5) การฝึกสอน / ฝึกงาน	6 หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	12 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	<u>138</u> หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปัจจุบันเปิดสอนในหลักสูตรสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ สังกัดคณะอักษรศาสตร์ และใช้ชื่อปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต (อ.บ.) (สารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์) โดยกำหนดให้โครงสร้างหลักสูตร มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 140 หน่วยกิต ดังนี้

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	31 หน่วยกิต
หมวดวิชาระดับต้นของคณะ	24 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	79 หน่วยกิต
1) กลุ่มวิชาเอก	57 หน่วยกิต
1.1) วิชาเอกบังคับ	30 หน่วยกิต
1.2) วิชาเอกเลือก	27 หน่วยกิต
2) กลุ่มวิชาโท	22 หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	6 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	<u>140</u> หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ปัจจุบันเปิดสอนในหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และใช้ชื่อปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) (การจัดการสารสนเทศ) โดยกำหนดให้โครงสร้างหลักสูตร มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 143 หน่วยกิต ดังนี้

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	32 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	95 หน่วยกิต
1) กลุ่มวิชาแกน	12 หน่วยกิต
2) วิชาเอก	83 หน่วยกิต
- วิชาเอกบังคับ	47 หน่วยกิต
- วิชาเอกเลือก	36 หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	6 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	<u>134</u> หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ปัจจุบันเปิดสอนในหลักสูตรแขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ สังกัดสาขาวิชาศิลปศาสตร์ และใช้ชื่อปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) (สารสนเทศทั่วไป) และ (สารสนเทศสำนักงาน) โดยกำหนดให้โครงสร้างหลักสูตร มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 132 หน่วยกิต ดังนี้

	เอกสารสนเทศ ทั่วไป	เอกสารสนเทศ สำนักงาน	
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	30	30	หน่วยกิต
หมวดวิชาแกน	24	24	หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	66	72	หน่วยกิต
1) วิชาบังคับ	60	60	หน่วยกิต
2) วิชาเลือก	6	12	หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	12	6	หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	<u>132</u>	<u>132</u>	หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยเอกชน

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปัจจุบันเปิดสอนในหลักสูตรสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ สังกัดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และใช้ชื่อปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) (สารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์) โดยกำหนดให้โครงสร้างหลักสูตร มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 136 หน่วยกิต ดังนี้

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	30 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	100 หน่วยกิต
1) วิชาแกน	27 หน่วยกิต
2) วิชาเอกบังคับ	42 หน่วยกิต
3) วิชาเอกเลือก	16 หน่วยกิต
4) วิชาโท	15 หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	6 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	<u>136</u> หน่วยกิต

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ปัจจุบันเปิดสอนในหลักสูตรสาขาวิชาสารสนเทศศึกษา สังกัดคณะมนุษยศาสตร์ และใช้ชื่อปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) (สารสนเทศศึกษา) (ฉบับปรับปรุง 2549) โดยกำหนดให้โครงสร้างหลักสูตร มีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 138 หน่วยกิต ดังนี้

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	30 หน่วยกิต
หมวดวิชาเฉพาะ	102 หน่วยกิต
1) กลุ่มวิชาแกน	30 หน่วยกิต
2) กลุ่มวิชาเอก	57 หน่วยกิต
- วิชาเอกบังคับ	36 หน่วยกิต
- วิชาเอกเลือก	21 หน่วยกิต
(รวมรายวิชาสหกิจศึกษา 6 หน่วยกิต)	
3) กลุ่มวิชาโท	15 หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	6 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	<u>138</u> หน่วยกิต

จากข้อมูลของหลักสูตรระดับปริญญาตรีในข้างต้น สามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 16 ตารางแสดงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ที่เปิดสอนระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย

มหาวิทยาลัย	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	วิชา ทั่วไป	วิชาเฉพาะ			วิชาโท	วิชาเลือก เสรี	รวม
				วิชาแกน /	วิชาเอก	วิชาเอก			
				วิชาพื้นฐาน	บังคับ	เลือก			
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อักษรศาสตรบัณฑิต สาขาสารนิเทศศึกษา	อ.บ. (สารนิเทศศึกษา)	30	40	24	27	20	6	147
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาสารสนเทศศาสตร์	ศศ.บ. (สารสนเทศศาสตร์)	44	15	30	30	15	6	140
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาสารสนเทศศึกษา	ศศ.บ. (สารสนเทศศึกษา)	36	27	36	24	15	6	147
มหาวิทยาลัยทักษิณ	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และ สารสนเทศศาสตร์	ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และ สารสนเทศศาสตร์)	32	12	46	22	18	6	136
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	วิทยาการสารสนเทศบัณฑิต สาขาสารสนเทศศึกษา	วท.บ. (สารสนเทศศึกษา)	42	49	30	42	-	8	177*
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์	ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์)	30	-	37	30	24	15**	136

* รวมรายวิชาสหกิจศึกษา (กำหนดให้นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียน)

** ประกอบด้วยรายวิชาเลือกเสรี 9 หน่วยกิต และรายวิชาเลือกนอกสาขา 6 หน่วยกิต

ตารางที่ 16 ตารางแสดงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ที่เปิดสอนระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย (ต่อ)

มหาวิทยาลัย	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	วิชา ทั่วไป	วิชาเฉพาะ			วิชาโท	วิชาเลือก เสรี	รวม
				วิชาแกน /	วิชาเอก	วิชาเอก			
				วิชาพื้นฐาน	บังคับ	เลือก			
มหาวิทยาลัยบูรพา	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาสารสนเทศศึกษา	ศส.บ. (สารสนเทศศึกษา)	31	45	19	6	15	6	122
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาสารสนเทศศาสตร์	ศส.บ. (สารสนเทศศาสตร์)	32	34*	54	6	-	6	141
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาสารสนเทศศึกษา	ศส.บ. (สารสนเทศศึกษา)	45	30	30	-	30	9	144
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	วิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาการจัดการสารสนเทศ	วท.บ. (การจัดการสารสนเทศ)	30	30	48	15	-	6	129
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และ สารสนเทศศาสตร์	ศส.บ. (บรรณารักษศาสตร์และ สารสนเทศศาสตร์)	30	27**	36	27	6	12	138***

* ประกอบด้วยรายวิชาแกน 15 หน่วยกิต และรายวิชาพื้นฐานวิชาเอก 19 หน่วยกิต

** ประกอบด้วยรายวิชาภาษาอังกฤษบังคับ 6 หน่วยกิต และรายวิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน 21 หน่วยกิต

*** รวมรายวิชาฝึกสอน / ฝึกงาน (กำหนดให้บัณฑิตต้องลงทะเบียนเรียน)

ตารางที่ 16 ตารางแสดงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ที่เปิดสอนระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย (ต่อ)

มหาวิทยาลัย	หลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี								
	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	วิชา ทั่วไป	วิชาเฉพาะ			วิชาโท	วิชาเลือก เสรี	รวม
				วิชาแกน / วิชาพื้นฐาน	วิชาเอก บังคับ	วิชาเอก เลือก			
มหาวิทยาลัยศิลปากร	อักษรศาสตรบัณฑิต สาขาสารสนเทศศาสตร์และ บรรณารักษศาสตร์	อ.บ. (สารสนเทศศาสตร์และ บรรณารักษศาสตร์)	31	24	30	27	22	6	140
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการสารสนเทศ	ศศ.บ. (การจัดการสารสนเทศ)	32	12	47	36	-	6	134
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาสารสนเทศทั่วไป	ศศ.บ. (สารสนเทศทั่วไป)	30	24	60	6	-	12	132
	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาสารสนเทศสำนักงาน	ศศ.บ. (สารสนเทศสำนักงาน)	30	24	60	12	-	6	132
มหาวิทยาลัยเอกชน									
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาสารสนเทศศาสตร์และ บรรณารักษศาสตร์	ศศ.บ. (สารสนเทศศาสตร์และ บรรณารักษศาสตร์)	30	27	42	16	15	6	136
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาสารสนเทศศึกษา	ศศ.บ. (สารสนเทศศึกษา)	30	30	36	21*	15	6	138

* รวมรายวิชาสหกิจศึกษา 6 หน่วยกิต (ไม่กำหนดให้นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียน)

จากข้อมูลหลักสูตรทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรีที่เปิดสอนในประเทศไทย (ตารางที่ 16) ทั้งหมด 16 แห่ง แสดงให้เห็นว่า สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 12 แห่ง เป็นหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต โดยชื่อสาขาวิชาที่ใช้แตกต่างกันไป เช่น สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ สาขาสารนิเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ สาขาสารนิเทศศาสตร์ สาขาสารนิเทศศึกษา สารสนเทศทั่วไป สารสนเทศสำนักงาน และสาขาการจัดการสารสนเทศ ส่วนมหาวิทยาลัยที่มีชื่อหลักสูตรแตกต่างจากข้างต้น คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ใช้ชื่อหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาสารนิเทศศึกษา และสาขาสารนิเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ตามลำดับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ใช้ชื่อหลักสูตรวิทยาการสารสนเทศบัณฑิต สาขาสารนิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ใช้ชื่อหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาการจัดการสารสนเทศ

เมื่อพิจารณาในด้านจำนวนหน่วยกิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้กำหนดจำนวนหน่วยกิตไว้สูงสุด คือ 177 หน่วยกิต ในขณะที่มหาวิทยาลัยบูรพา กำหนดหน่วยกิตไว้เพียง 122 หน่วยกิต โดยสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ ได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตร ออกเป็น หมวดวิชาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาแกน หรือวิชาพื้นฐาน วิชาเอกบังคับ และวิชาเลือกบังคับ) วิชาโท และวิชาเลือกเสรี ซึ่งเมื่อพิจารณารายวิชาเอกบังคับในหมวดวิชาเฉพาะ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้กำหนดจำนวนหน่วยกิตดังกล่าวไว้สูงสุด คือ 60 หน่วยกิต ในขณะที่มหาวิทยาลัยบูรพา กำหนดไว้เพียง 19 หน่วยกิต

นอกจากนี้ยังพบข้อแตกต่างของการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ในระดับปริญญาตรีระหว่างสถาบันการศึกษา ต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กำหนดให้หลักสูตรไม่มีรายวิชาแกน มหาวิทยาลัยรามคำแหงกำหนดให้ไม่มีวิชาเอกเลือก มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย กำหนดให้มีรายวิชาสหกิจศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิชาเอกเลือก เพื่อเป็นทางเลือกให้ผู้เรียนได้เลือกศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ กำหนดให้ไม่มีรายวิชาโท โดย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กำหนดให้ผู้เรียนต้องลงทะเบียนในรายวิชาฝึกสอน / ฝึกงาน และรายวิชาสหกิจศึกษา (รูปแบบการศึกษาที่จัดให้มีการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา สลับการไปหาประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการอย่างมีระบบด้วยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, โครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ, 2542)) แทน ตามลำดับ

ถึงแม้ว่าชื่อหลักสูตรด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ที่ใช้ในแต่ละสถาบันจะแตกต่างกัน จำนวนหน่วยกิตที่ศึกษาจะไม่เท่ากัน แต่เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาในรายวิชาหลักหรือรายวิชาบังคับของหลักสูตรดังกล่าวที่เปิดสอนในประเทศไทย ในระดับปริญญาตรี ยังคงมีเนื้อหาครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ (Premsmit, 2004)

1. สารนิเทศในบริบทสังคม / สารนิเทศและสังคม
2. แหล่งสารนิเทศ
3. การพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ
4. บริการสารนิเทศ / การให้บริการและการเผยแพร่สารนิเทศ
5. การสื่อสารและการตลาดในงานสารนิเทศ
6. การจัดการห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ / การบริหารและจัดการสารนิเทศ
7. การจัดเก็บและการค้นคืนสารนิเทศ
8. การวิจัย
9. สารนิเทศศาสตร์เบื้องต้น
10. การจัดการความรู้
11. พฤติกรรมผู้ใช้สารนิเทศ
12. การวิเคราะห์สารนิเทศ / การวิเคราะห์ทรัพยากรสารนิเทศ
13. แหล่งอ้างอิง
14. บรรณานุกรมและสาระสังเขป
15. การพัฒนาระบบสารนิเทศ
16. ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
17. การพัฒนาฐานข้อมูล / การออกแบบและพัฒนาฐานข้อมูล

ภาคผนวก จ.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อหน่วยงาน / องค์กร และจำนวนบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงาน

ลำดับที่	รายชื่อหน่วยงาน / องค์กร	จำนวนบัณฑิตฯ (คน)
1.	ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์	1
2.	สถาบันเทคโนโลยีไทย – ญี่ปุ่น	1
3.	Gulf Electric Company Limited	1
4.	ศูนย์บรรณสารสนเทศทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1
5.	บริษัท ปันเรือน จำกัด	1
6.	ห้องสมุดโรงเรียนนายเรืออากาศ	1
7.	บริษัท ซีเมนส์ จำกัด	1
8.	TMC Asia	1
9.	บริษัทหลักทรัพย์ธนชาติ จำกัด มหาชน	1
10.	ศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์	2
11.	บริษัท เซ็นทรัลพัฒนา จำกัด (มหาชน)	1
12.	บริษัท เอสซีจี เปเปอร์ จำกัด (มหาชน)	1
13.	ภาควิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1
14.	โครงการเตรียมมหาวิทยาลัย วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล	1
15.	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาย่อย อาคารสเตททาวเวอร์	1
16.	โรงเรียนนานาชาติเซนต์แอนดรูว์	1
17.	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่	1
18.	บริษัท ไทยวาโก้ จำกัด (มหาชน)	1
19.	บริษัท เลเซอร์ แกลเลอรี จำกัด	1
20.	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	1
21.	ศูนย์มุสลิมศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1
22.	Asian Honda Co., Ltd.	1
23.	กรีนพีซ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	1
24.	บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	1
25.	สถานทูตออสเตรเลีย (Australian Embassy)	1
26.	บริษัท ฮิตาชิโกลบอล สดอเรจ เทคโนโลยีส์ (ประเทศไทย จำกัด)	1
27.	บริษัท โตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย จำกัด)	1
28.	IBM Thailand Company Limited	1

รายชื่อหน่วยงาน /องค์กร และจำนวนบัณฑิตฯ ที่ปฏิบัติงาน (ต่อ)

ลำดับที่	รายชื่อหน่วยงาน /องค์กร	จำนวนบัณฑิตฯ (คน)
29.	บริษัท แอ็กโกร-ออน (ไทยแลนด์ จำกัด)	1
30.	โครงการคุ้มครองผู้บริโภค โภคภัณฑ์สุขภาพ คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1
31.	Loxley IT Group	1
32.	สถานทูตสวิสเซอร์แลนด์ (Switzerland Embassy)	1
33.	ฝ่ายวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1
34.	ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2
35.	ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฮงหยูจัน	1
36.	The Mall Group	1
37.	บริษัท น้ำตาลสระบุรี จำกัด	1
38.	Dc Consultants and Marketing Communications	1
39.	Zuelling Pharma Ltd.	1
40.	บริษัท กากัน ไทยแลนด์	1
41.	โรงแรมบ้านต๋องทราย (The Tongsai Bay Cottages & Hotel. Co., Ltd.)	1
42.	B2S Co., Ltd.	1
43.	ฝ่ายตลาดก๊าซธรรมชาติสำหรับยานยนต์ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	1
44.	Asiam Burson – Marsteller	1
45.	Intenational Rescue Committee	1
46.	Siam Paragon Retail Co. Ltd.,	1
47.	บริษัท แบรินด์คอม คอลชด์แทนซ์ จำกัด	1
48.	สถาบันภาษาและวัฒนธรรม บริษัท การบินไทย จำกัด มหาชน	1
รวม		50

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายสรคม ดิสสะมาน เกิดเมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2526 สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมต้นและปลาย จากโรงเรียนทวิธาภิเศก จังหวัดกรุงเทพมหานคร และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี วิทยาการสารสนเทศบัณฑิต (สารสนเทศศึกษา) จากสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2548

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย